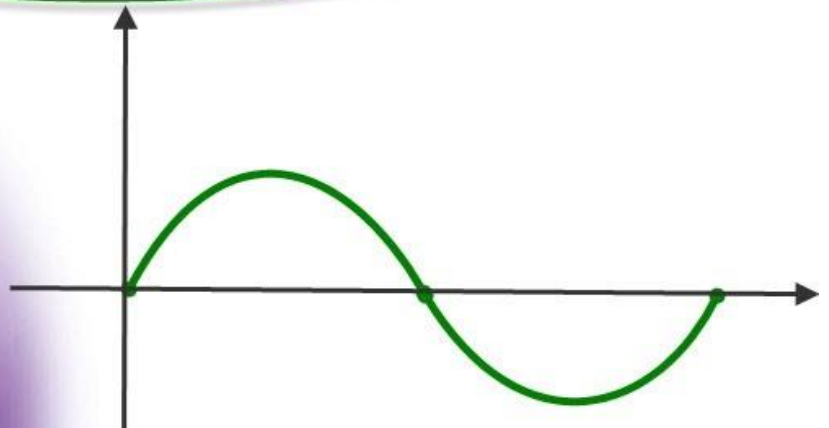

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

موضوع پروژه:

سیستم‌های حفاظتی در پستهای فشار قوی

برای خرید فایل word این پروژه [اینجا کلیک کنید](#).

(شماره پروژه = ۴۴۸)

پشتیبانی: ۰۹۳۵۵۴۰۵۹۸۶

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

وظیفه سیستم حفاظت آن است که هر جزء از شبکه الکتریکی که دچار خطا یا اتصالی شده را در کمترین زمان ممکن از مدار خارج سازد، به شکلی که احتمال خطر از بین رفته و کوچکترین بخش از شبکه الکتریکی مجزا گردد. همین امر در شرایط بهره‌برداری غیرعادی نیز صادق است.

سیستم‌های حفاظتی نقش اساسی در ایمنی، پایداری و قابلیت اطمینان سیستم برقرسانی را عهده‌دار بوده و از شروع یا گسترش دامنه خسارت ناشی از خطاهای مختلف جلوگیری می‌نمایند. همچنین عملکرد مناسب و انتخابی^۱ سیستم حفاظتی باعث کاهش سطح خاموشی می‌شود چرا که حداقل ناحیه‌ای را که برای رفع عیب کافی است از شبکه جدا نموده و باعث تداوم برقرسانی به قسمت‌های دیگر شبکه می‌شود.

اجزاء اصلی یک سیستم حفاظتی شامل رله‌ها، ترانسهای جریان و ولتاژ و کلیدها هستند که اختلال یا عدم کارکرد صحیح هر یک از این اجزاء باعث عملکرد نادرست سیستم حفاظتی می‌گردد. در این میان رله‌ها وظیفه شناسایی خطا را برعهده داشته و مهمترین جزء سیستم حفاظتی می‌باشند که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرند.

---

^۱ . Selective

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	صفحه
فصل اول - اهداف و تعاریف		
۱	مقدمه	۱
۲-۱	ساختار عملکرد رله	۲
۳-۱	انواع رله‌ها	۲
۴-۱	تعاریف	۱۴
فصل دوم - معیارهای طراحی و مهندسی انتقال ، حفاظتی		
۱۶	مقدمه	۱۶
۱-۲	کلیات	۱۶
۲-۲	حفاظت خطوط انتقال	۱۸
۳-۲	حفاظت شینه	۳۵
۴-۲	حفاظت کلید قدرت	۴۳
۵-۲	حفاظت ترانسفورماتور قدرت	۴۷
۶-۲	حفاظت راکتور	۵۶
۷-۲	حفاظت بانک خازنی	۵۹
۸-۲	طرحهای حفاظتی پیشنهادی	۶۲
۹-۲	نیازمندیهای ترانسفورماتورهای جریان	۶۴
۱۰-۲	نمونه‌هایی از انتخاب طرحهای حفاظتی پستهای فوق توزیع و انتقال	۶۴

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

پیوست ۲-۱- شماره رله‌های حفاظتی و علائم نقشه‌ها ۷۱

فصل سوم - مشخصات فنی سیستم و تجهیزات حفاظت

۱-۳- نیازهای عمومی ۷۲

۲-۳- حفاظت خط ۷۳

۳-۳- حفاظت ترانسفورماتور قدرت ۷۷

۴-۳- حفاظت راکتور موازی ۸۱

۵-۳- حفاظت شینه ۸۲

۶-۳- حفاظت کلید قدرت ۸۵

۷-۳- حفاظت خازن موازی ۸۷

۸-۳- حفاظت فیدر (۳۳) ۲۰ کیلوولت ۸۷

۹-۳- حفاظت باس بار کوپلر ۸۸

۱۰-۳- لوازم یدکی و وسایل مخصوص ۸۸

۱۱-۳- آزمونها ۸۸

۱۲-۳- نقشه‌ها و مدارک ۹۱

فصل چهارم - دستورالعمل نصب راه‌اندازی و نگهداری سیستم حفاظت

مقدمه ۱۳۴

۱-۴- نصب ۱۳۴

۲-۴- آزمونهای راه‌اندازی ۱۳۴

۳-۴- آزمونهای دوره‌ای تجهیزات حفاظتی ۱۳۹

منابع و مراجع ۱۵۸

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

فصل اول

اهداف و تعاریف

مقدمه

هدف از این فصل معرفی و شناخت سیستم‌های حفاظتی در پستهای فشار قوی و المانهای آنها می‌باشد. همچنین تعاریف کلی مرتبط با سیستم حفاظتی نیز از دیگر مباحث این فصل خواهد بود.

۱-۲- ساختار عملکرد رله

رله‌ها از نظر تکنولوژی ساخت به سه نوع الکترومکانیکی، استاتیک و دیجیتال^۱ تقسیم می‌گردند. نوع الکترومکانیکی رله‌ها در حال جایگزین شدن با انواع دیجیتال بوده و استفاده از آنها بسیار محدود شده است. در نوع استاتیکی طراحی بر مبنای ادوات الکترونیکی آنالوگ بوده و لذا فاقد امکان برنامه‌ریزی

---

^۱ . Digital / Numecrical

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

می‌باشند. در نوع دیجیتال از پردازنده جهت آنالیز جریان خطا و اعمال فرمان مناسب استفاده می‌شود و با توجه به این امر امکان برنامه‌ریزی رله و داشتن چندین مشخصه عملکردی متفاوت امکانپذیر خواهد بود. در این نوع رله‌ها چندین عملکرد مختلف که پیش از آن به کمک رله‌های مجزا انجام می‌گرفت را می‌توان بصورت مجتمع در یک رله قرارداد که البته این امر می‌تواند باعث کاهش قابلیت اطمینان سیستم حفاظتی گردد. با این حال استفاده از رله‌های دیجیتال در حال حاضر گزینه اصلی حفاظتی بوده و پیشنهادات بر این مبنا ارائه می‌شوند.

۱-۳- انواع رله‌ها

جهت تشخیص انواع مختلف خطا و با توجه به مشخصه‌های موردنیاز، انواع مختلفی از رله در سیستم حفاظتی مورد استفاده قرار می‌گیرد که در ادامه به اجمال معرفی می‌شوند.

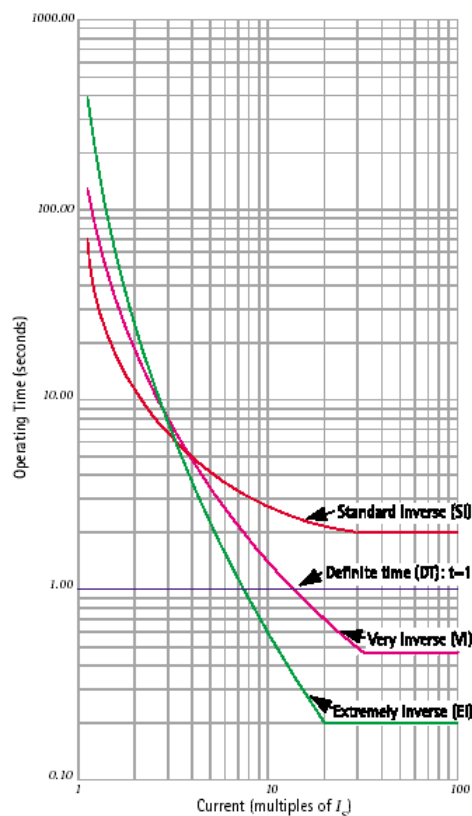
۱-۳-۱- رله اضافه جریان^۱

متداولترین نوع رله که در شبکه استفاده می‌گردد، رله جریان زیاد است. رله‌های جریان زیاد تأخیری دارای چند مشخصه زمان-جریان بوده و زمان قطع آنها وابسته به مقدار جریان خطا می‌باشد. مطابق استاندارد IEC سری ۶۰۲۵۵ این نوع رله‌ها بایستی دارای چپا مشخصه مختلف باشند که زمانهای قطع متفاوتی را ارائه می‌کنند. این رله‌ها می‌توانند از نوع جهت‌دار باشند که در این صورت رله تنها به خطاهای در یک جهت پاسخ می‌دهد. رله جریان زیاد تأخیری می‌تواند به واحد آنی نیز مجهز گردد که در این صورت در جریانهای بسیار زیاد، زمان عملکرد رله ثابت و مقدار کوچکی خواهد بود. رله‌های اضافه جریان آنی می‌توانند بصورت واحد مجزا نیز مورد استفاده قرار گیرند. شکل شماره (۱-۱) مشخصه‌های زمان-جریان رله اضافه جریان را مطابق با استاندارد IEC نشان می‌دهد. رله‌های اضافه جریان دارای دو تنظیم زمانی و جریانی می‌باشند. به کمک تنظیم جریان می‌توان حد جریان شروع عملکرد^۲ رله را تنظیم کرد و به کمک تنظیم زمانی هماهنگی بین رله‌های مختلف امکانپذیر می‌گردد.

^۱ . Overcurrent Relay

^۲ . Pick up Current

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۱-۱): مشخصه‌های رله اضافه جریان

۱-۳-۲- رله دیستانس

رله دیستانس نامی عمومی برای رله‌های امپدانس است که از ورودیهای ولتاژ و جریان استفاده کرده و یک سیگنال خروجی را تهیه می‌نمایند. فرمان قطع زمانی صادر می‌شود که فاصله نقطه خطا از محل نصب رله کوچکتر از یک مقدار مشخص باشد.

این نوع رله بطور گسترده‌ای برای حفاظت خطوط مورد استفاده قرار می‌گیرد. رله دیستانس همچنین برای حفاظت اتصال حلقه به حلقه سیم‌پیچی‌های ترانسفورماتورهای قدرت نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

مشخصه عملکردی رله دیستانس معمولاً بصورت گرافیکی و بر حسب دو متغیر R و X نشان داده می‌شود. دیاگرام مشخصه رله نشان‌دهنده امپدانسهایی است که در جهت قطع رله واقع می‌شوند و همچنین شامل

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

امپدانسهایی است که رله به ازای آنها عمل نمی‌کند. رله‌های دیستانس بر حسب مشخصه عملکردی خود به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

الف - رله دیستانس نوع راکتانسی

این نوع رله جزء موهومی امپدانس یعنی راکتانس (X) را اندازه می‌گیرد و مشخصه آن در صفحه $R-X$ بصورت یک خط موازی با محور R است. رله راکتانسی هنگامی عمل می‌کند که مقدار راکتانس خط از محل رله تا نقطه خطا، کوچکتر از مقدار تنظیم شده باشد. این نوع رله نسبت به مقاومت خطا و بالطبع مقاومت جرعه حساس نمی‌باشد اما لازمست به امکاناتی برای جهت‌دار شدن و عملکرد مناسب در مقابل امپدانس بار مجهز گردد. این نوع رله جهت حفاظت خطوط کوتاه که مقاومت جرعه در مقایسه با امپدانس خط قابل توجه است مناسب می‌باشد.

ب - رله دیستانس نوع امپدانس

رله امپدانسی به اندازه امپدانس ($|Z|$) پاسخ می‌دهد و به این ترتیب مشخصه این رله بصورت یک دایره به مرکز مبدا مختصات صفحه $R-X$ می‌باشد. برای اینکه رله جهت‌دار شود لازم است که دارای امکانات اضافی دیگری باشد تا جهت منفی (ربعهای دوم، سوم و چهارم) را جدا کند.

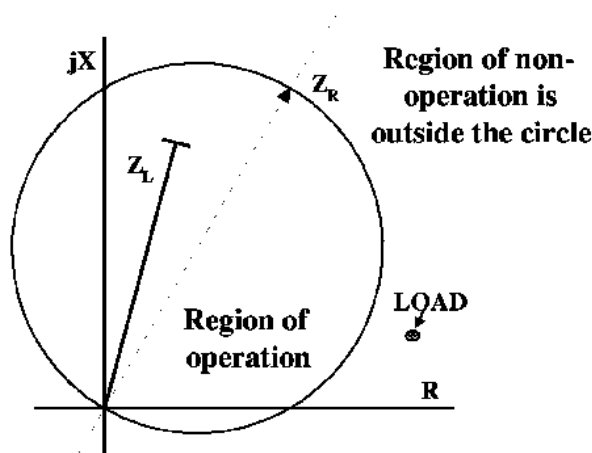
ج - رله دیستانس نوع مهو

مشخصه رله مهو همانطور که در شکل (۱-۲) دیده می‌شود به صورت دایره‌ای است که قطر آن برابر امپدانس تنظیم شده است. رله مهو هنگامی عمل می‌کند که امپدانس دیده شده از محل رله تا نقطه خطا درون مشخصه قرار گیرد. از آنجا که قسمت اعظم مشخصه دایره‌ای شکل در ربع اول واقع می‌شود این رله جهت‌دار خواهد بود.

ناحیه عدم عملکرد

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

ناحیه عملکرد

شکل (۱-۲): مشخصه عملکردی رله مهو

این مشخصه بخاطر سادگی و جهت‌دار بودن بسیار مورد استفاده قرار گرفته و در قیاس با رله امیدانسی دارای حساسیت کمتری در مقابل نوسانات قدرت در شبکه می‌باشد. این مشخصه همچنین دارای فاصله کافی با امیدانس بار می‌باشد. با این حال به دلیل آنکه این مشخصه دارای پوشش کمی در جهت محور حقیقی (R) است، در خطوط کوتاه ممکن است دچار مشکل در تشخیص ناحیه حفاظتی گردد (تأثیر مقاومت جرقه می‌تواند به حدی باشد که رله خطای موجود در یک ناحیه را در ناحیه بعدی ببیند).

در بعضی موارد زون سوم رله مهو کمی به سمت ربع سوم صفحه مختصات تغییر مکان داده می‌شود که این مشخصه به افسست مهو^۱ مشهور است. این موضوع باعث می‌شود که برای خطاهای حوالی شینه پشت خط حفاظت پشتیبان فراهم شود. نوع دیگری از انواع رله‌های مهو که به آن Cross Polarized می‌گویند

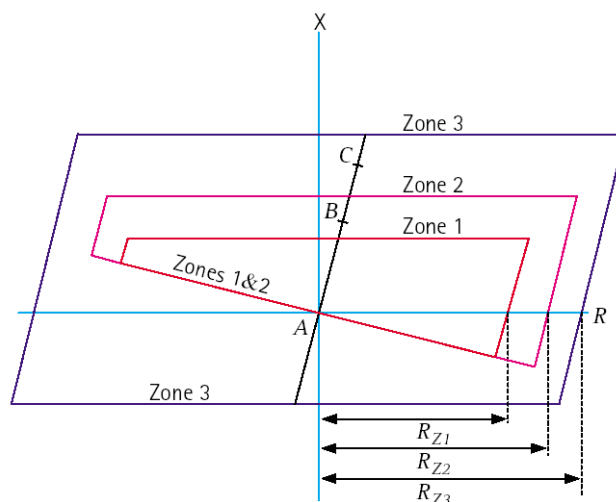
^۱. Offset Mho

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

دارای مشخصه مهو برای خطاهای سه فاز بوده و برای سایر خطاها، مشخصه در امتداد محور مقاومت باز می‌شود تا بتواند خطاهای جرعه را پوشش دهد.

د- رله دیستانس با مشخصه چهارضلعی

مشخصه این رله در شکل (۳-۱) نشان داده شده است. تنظیم رله بر روی محور X و R بطور مستقل امکانپذیر بوده و این امر باعث بهبود مشخصه مقاومتی رله در مقایسه با رله مهو می‌گردد و امکان در نظر گرفتن مقاومت جرعه را به طور موثری فراهم می‌آورد.

شکل (۳-۱): مشخصه چهارضلعی رله دیستانس

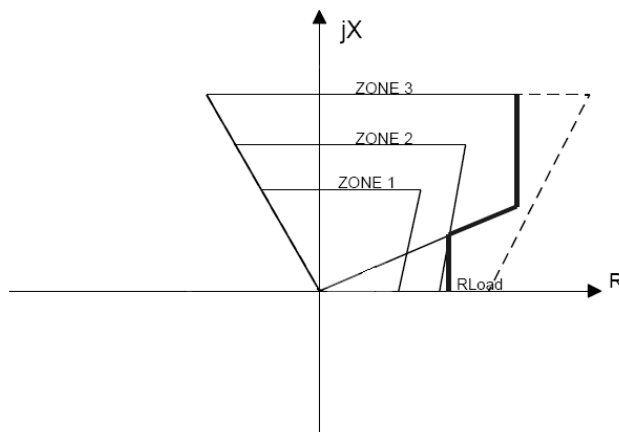
ه- سایر مشخصه‌ها

بجز موارد ذکر شده، رله‌ها می‌توانند دارای مشخصه بیضوی، ترکیبی و حالات خاص باشند. در مشخصه ترکیبی معمولاً از نوع راکتانس نظارت شده توسط مشخصه مهو استفاده می‌شود. رله بیضوی دارای مشخصه بیضوی (عدسی شکل^۱) در راستای زاویه خط بوده و به این ترتیب در مقابل امپدانس بار از پایداری مناسبی برخوردار است.

^۱. Lenticular

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جهت پایداری بهتر رله دیستانس در مقابل امپدانس بار، می توان مشخصه چهارگوش رله ها را به نحوی اصلاح کرد که نسبت به امپدانس بار پایداری بیشتری نشان دهد. برای این کار مشخصه چهارگوش با توجه به حدود زاویه امپدانس بار بریده می شود. شکل شماره (۱-۴) این موضوع را نشان می دهد.

شکل (۱-۴): مشخصه چند ضلعی بریده شده

۱-۳-۳- رله دیفرانسیل

رله دیفرانسیل بر پایه جمع جبری جریانهای ورودی و خروجی در منطقه حفاظت شده عمل می نماید. در حالت عادی، جریانی که به یک نقطه وارد می شود برابر با جریانی است که از آن خارج می گردد، بنابراین تفاضل آنها صفر بوده و جریانی از رله نمی گذرد. اگر در نقطه حفاظت شده اتصالی رخ دهد، قسمتی از جریان به سمت نقطه اتصالی ریخته و جریان خروجی کمتر از جریان ورودی است، بنابراین جریانی از رله عبور می کند. اگر این جریان تفاضلی، بیشتر از مقدار تنظیم شده باشد، رله فرمان قطع را صادر می کند. این نوع حفاظت در اکثر قسمت‌های سیستم مورد استفاده قرار می گیرد. قابل ذکر است که این نوع حفاظت، اضافه بار و یا اتصالیهای خارج از منطقه حفاظت شده را نمی بیند و همچنین این رله اتصالیهای بین دوره‌های سیم پیچی در موتورها، ژنراتورها و ترانسفورماتور را تشخیص نمی دهد.

رله دیفرانسیل، حفاظتی با سرعت بالا و حساس را ارائه می نماید و به انواع زیر تقسیم می گردد:

- رله دیفرانسیل جریان زیاد
- رله دیفرانسیل درصدی
- رله دیفرانسیل امپدانس زیاد

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- رله دیفرانسیل پایلوت

در رله‌های دیفرانسیل، انتخاب ترانسفورماتورهای جریان بسیار مهم بوده و برای عملکرد صحیح و مناسب حفاظت حیاتی می‌باشد.

الف - رله دیفرانسیل جریان زیاد

رله دیفرانسیل جریان زیاد در یک تفاضل جریان ثابت عمل کرده و براحتی توسط خطاهای ترانسفورماتورهای جریان تأثیر می‌پذیرد. این نوع رله، در مقایسه با بقیه رله‌های دیفرانسیل دارای حساسیت کمتری است بخصوص زمانی که برای اتصالیهای زمین با مقادیر کم مورد استفاده قرار گیرد. در شرایط عادی، جریانی که از ترانسفورماتورهای جریان دو طرف می‌گذرد برابر است و بنابراین باید جریان ثانویه ترانسفورماتورها نیز یکسان باشند تا جریانی از رله عبور نکند.

معمولاً ترانسفورماتورهای جریان دقیقاً نسبت تبدیل نامی را ارائه نمی‌نمایند. بنابراین اگر از رله دیفرانسیل جریان زیاد استفاده می‌گردد، این رله باید بطریقی تنظیم گردد که ماکزیمم جریان خطای ترانسفورماتورها را تحمل نموده و فرمان قطع صادر نگردد. بهمین خاطر برای بدست آوردن حساسیت موردنظر معمولاً از رله دیفرانسیلی درصدی بهره گرفته می‌شود.

ب - رله دیفرانسیل درصدی

رله‌های دیفرانسیل درصدی در شینه‌ها، ترانسفورماتورها، موتورها و ژنراتورها مورد استفاده قرار می‌گیرد. این رله‌ها به سه نوع تقسیم می‌شوند. رله با درصد ثابت، رله با درصد متغیر که برای تمام موارد فوق بکار می‌روند و رله دارای فیلتر هارمونیک که تنها برای ترانسفورماتور بکار می‌رود.

رله‌های درصد متغیر برای تشخیص اتصالیهای سطح پایین در منطقه حفاظتی نسبت به رله‌های با درصد ثابت حساستر است. رله دیفرانسیل درصدی که برای ترانسفورماتور استفاده می‌شود، دارای حساسیت کمتری نسبت به رله‌هایی است که برای شینه، ژنراتور و موتور بکار می‌رود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

جهت بدست آوردن حساسیت مناسب در محدوده جریان خطا، رله‌های دیجیتالی دارای مشخصه بایاس متغیر می‌باشند. در این رله‌ها هرچه جریان دیفرانسیل ناشی از جریان خطا افزایش یابد، جریان بایاس نیز افزایش می‌یابد و رله در تمامی جریانها دارای حساسیت مناسب خواهد بود.

ج - رله دیفرانسیل امیدانس زیاد

رله دیفرانسیل امیدانس زیاد برای حفاظت شینه و سیم‌پیچی ترانسفورماتور و به صورت رله دیفرانسیل جریانی و یا رله دیفرانسیل ولتاژی بکار می‌رود. برای اتصالیهای خارج از منطقه حفاظتی خطای زیادی در ترانسفورماتور جریان مربوطه رخ می‌دهد و ولتاژی بالاتر از حد عادی بر روی رله بوجود می‌آید و از این رو ولتاژ زیادی بر روی ترانسفورماتور جریان قرار می‌گیرد و جریان تحریک ترانسفورماتورهای جریان را افزایش می‌دهد. بنابراین جریانهای خطا ترجیح می‌دهند بجای عبور از امیدانس بالای رله، از امیدانس مغناطیسی معادل ترانسفورماتورهای جریان عبور کنند و برای جلوگیری از این عمل از مقاومت متغیر موازی با رله استفاده می‌شود تا این ولتاژ در یک حد قابل قبول باقی بماند.

د- رله دیفرانسیل پایلوت

این نوع رله دارای سرعت بالایی بوده و برای حفاظت اتصالیهای فاز و زمین در خطوط کوتاه، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این سیستم حفاظتی، پایلوت در حقیقت کانالی است که دو انتهای خط انتقال را به هم ارتباط می‌دهد. این کانال معمولاً به سه شکل وجود دارد. اولین نوع آن همان پایلوت وایر و یا کانال سیمی (کابل) است و ارتباط جریانی از طریق کابل تامین می‌گردد.

نوع دوم پایلوت جریان کاریر (PLC) است. در این سیستم جریان فرکانس زیاد که فرکانس آن بین ۳ تا ۲۰۰ کیلو هرتز می‌باشد، از طریق یکی از سیمهای خط انتقال به گیرنده‌ای واقع در سر دیگر خط منتقل می‌شود. در این سیستم معمولاً زمین و سیم زمین بجای سیم برگشت عمل می‌کنند.

پایلوت میکروویو، سیستم رادیویی با فرکانس بالای ۹۰۰ مگاهرتز است. جهت فواصل کوتاه از حفاظت پایلوت وایر استفاده می‌شود و برای فواصل بیشتر پایلوت کاریر مورد استعمال دارد. موارد کاربرد پایلوت میکروویو زمانی است که از لحاظ فنی و اقتصادی پایلوت کاریر جوابگو نباشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

این نوع رله‌گذاری شامل دو رله در دو انتهای خط است که توسط سیم پایلوت، جریان کاریر و یا میکروویو بهم متصل می‌شوند. خروجی سه ترانسفورماتور جریان به شبکه توالی اعمال می‌شود. این شبکه جریانی ترکیبی که متناسب با جریان خط است تولید می‌کند و پلاریته آن متناسب با جهت جریان است. هر رله شامل یک عضو محدودکننده و یک عضو عمل‌کننده می‌باشد. عضو محدودکننده با مسیر جریانی پایلوت سری بوده و عضو عمل‌کننده هر رله، موازی با مسیر جریانی پایلوت واقع می‌شود.

در حالت کار عادی و در حالتی که اتصالی در خارج از منطقه حفاظتی رخ دهد جهت جریانه‌ها بگونه‌ای است که جریانی از اعضای عمل‌کننده عبور نمی‌کند.

اما زمانی که اتصالی در منطقه حفاظتی رخ دهد، جریان یک طرف در همان جهت باقی‌مانده ولی جریان طرف دیگر در جهت خلاف جاری می‌شود و نتیجتاً جریان را به سیم‌پیچهای اعضای عمل‌کننده تزریق می‌نماید. اگر جریان اتصالی تنها از یک کلید عبور کند رله واقع در محل آن کلید، جریان را از طریق مسیر پایلوت ارسال می‌کند و کلید در طرف مقابل نیز عمل می‌کند.

۱-۳-۴ رله ولتاژی

رله‌های ولتاژی به دو نوع ولتاژ کم و ولتاژ زیاد تقسیم می‌شوند که در حالت‌های نقصان و ازدیاد ولتاژ در شبکه عمل می‌نمایند. علاوه بر این، حالت عدم تقارن ولتاژ در سه فاز سیستم را حس نموده و فرمانهای کنترلی لازم را صادر می‌کنند. در بعضی از موارد، از رله ولتاژ زیاد در ترکیب حفاظت تفاضل ولتاژ بهره گرفته می‌شود، بنابراین چنانچه اختلاف دو ولتاژ از یک حد مشخص فراتر رود، رله عمل می‌کند.

الف - رله ولتاژ کم

رله ولتاژ کم رله‌ای است که با کاهش ولتاژ مجموعه‌ای از کنتاکتها را متصل می‌کند و به دو نوع زیر تقسیم می‌گردد:

- رله با تأخیر زمانی: تنظیم ولتاژ با تپ‌های گسسته قابل انجام است و زمان تأخیر در ارسال فرمان قطع نیز قابل تنظیم می‌باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

- رله آنی: در این حالت نیز تنظیم تپ های ولتاژ وجود دارد و زمان در یک محدوده کوچک قابل تغییر می باشد.

ب - رله ولتاژ زیاد

رله ولتاژ زیاد در مقابل افزایش ولتاژ عمل نموده و فرمانهای کنترلی را صادر می نماید. این نوع رله در موارد زیر بکار می رود:

- حفاظت سیستم در مقابل اضافه ولتاژ: این رله می تواند در مقابل افزایش ولتاژ، سیگنال خبردهنده ارسال کند و یا در صورت لزوم بارها و مدارهای حساس به ولتاژ را قطع نماید و از صدمه دیدن آنها جلوگیری نماید.

- عدم تقارن ولتاژ فازها: رله ولتاژی، عدم تقارن ولتاژ در فازها را در حالت اتصال کوتاه و اشکال در فیوز ثانویه ترانس ولتاژ حس می کند که این کار با اندازه گیری توالی صفر و منفی ولتاژها انجام می گیرد.

رله عدم تقارن ولتاژ برای ایزوله کردن رله ها یا وسایلی که با قطع ولتاژ در یک یا هر سه فاز ثانویه ترانس ولتاژ یا وجود اشکال در فیوز ثانویه ترانس ولتاژ نادرست عمل می کنند، بکار می رود. بعنوان مثال رله دیستانس یا رله سنکرونیزم، در این صورت فرمان نادرست صادر می کنند. بنابراین زمان قطع رله بالانس ولتاژ باید بحدی کوچک باشد تا قبل از اینکه رله های نامبرده باعث قطع کلید شوند، آنها را از مدار خارج کند.

رله های ولتاژ زیاد نیز دارای دو نوع تأخیری و آنی هستند. در رله های ولتاژ زیاد آنی تنها تنظیم ولتاژ آستانه مطرح است و پس از افزایش ولتاژ از حد مربوطه، رله بلافاصله عمل خواهد کرد.

۱-۳-۵- رله اضافه شار یا اضافه تحریک

از آنجا که شار هسته ترانسفورماتور وابسته به نسبت ولتاژ به فرکانس است، رله اضافه شار نیز بر مبنای اندازه گیری نسبت ولتاژ به فرکانس (V/Hz) عمل می نماید. این رله دارای مشخصه عملکرد زمان معکوس می باشد، به این معنی که برای تغییرات زیاد (V/Hz)، در زمان کوتاهی عمل می کند و تغییرات کوچک ولتاژ به فرکانس دارای تأخیری بیشتری خواهد بود. از آنجا که فرکانس در شبکه تقریباً ثابت است لذا

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

افزایش ولتاژ در شبکه به معنی افزایش شار خواهد بود. به همین دلیل در بسیاری از موارد بجز در ترانسفورماتورهای نیروگاهی از این نوع رله استفاده نمی‌شود.

۱-۳-۶- رله فرکانسی

این رله‌ها برای اندازه‌گیری و نظارت بر روی فرکانس شبکه مورد استفاده قرار می‌گیرند. این رله‌ها به کاهش یا افزایش فرکانس و یا نرخ تغییرات فرکانس حساس می‌باشند. کاربرد رله‌های فرکانس پائین زمانی است که در یک شبکه بارها بطور مستقل توسط ژنراتورهای داخلی و یا با ترکیب ژنراتورها و خطوط ارتباطی با شبکه‌های دیگر تغذیه گردند. زمانی که یک ژنراتور بطور ناگهانی از شبکه خارج می‌شود رله‌های فرکانس پایین بطور اتوماتیک تعدادی از بارها را خارج نموده تا مصرف با باقیمانده تولید هماهنگ شود.

۱-۳-۷- رله سنکرونیزم

این رله زمانی بکار می‌رود که دو یا چند فیدر به یک باس مشترک متصل می‌گردند. اتصال موفقیت‌آمیز دو منبع به یکدیگر بستگی به اختلاف دامنه‌های ولتاژ طرفین، زاویه‌های فاز و فرکانس‌های دو منبع در زمان اتصال دارد. رله کنترل سنکرونیزم در صورت نزدیک بودن مقادیر دو طرف، اجازه اتصال را خواهد داد.

رله سنکرون‌کننده، رله‌ای است که در رابطه با اتصال ژنراتور به شبکه و یا اتصال دو شبکه مجزا مورد استفاده قرار می‌گیرد. این رله سنکرون‌کننده برای کنترل یک یا چند کلید در یک نیروگاه و ارتباط با سیستم کنترل نیز بکار می‌رود. بر خلاف رله کنترل سنکرونیزم، رله سنکرون‌کننده می‌تواند فرمان وصل کلید را در نقطه دقیق سنکرونیزم صادر نماید.

سنکرون کردن دستی نیازمند آموزش، استفاده از قدرت تشخیص، تجربه و دقت کافی از طرف اپراتور است. کلیدها و ژنراتورها در صورت عدم دقت اپراتور دچار صدمه می‌شوند. بنابراین فرمان وصل کلید، تنها وقتی که رله سنکرونیزم اجازه دهد، صادر می‌گردد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

رله کنترل سنکرونیزم برای نظارت بر اتصال دستی کلید بکار می‌رود. بنابراین اپراتور مقادیر سنکرونیزم را کنترل کرده و بطور دستی فرمان و صل می‌دهد ولی کنتاکت باز رله سنکرونیزم که بصورت سری قرار گرفته است از اتصال جلوگیری می‌کند. کنتاکت باز رله سنکرونیزم وقتی بسته می‌شود که اختلاف زاویه فاز در دو طرف کلید از مقدار مشخص کمتر بوده و همچنین اختلاف ولتاژ بین دو طرف مقدار کمی را دارا باشد.

رله سنکرونیزم به دو طریق مورد استفاده قرار می‌گیرد. می‌توان این رله را بعنوان ناظر در اتصال دستی ژنراتور به شبکه مورد استفاده قرار داد. طریق دیگر استفاده از رله سنکرونیزم در اتصال اتوماتیک ژنراتور به شبکه است که در این حالت علاوه بر اینکه شرایط سنکرونیزم مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، فرمانهایی از طرف رله سنکرونیزم به سیستمهای تنظیم فرکانس و ولتاژ ژنراتور ارسال می‌گردد و اتصال کاملاً اتوماتیک صورت می‌گیرد.

۱-۳-۸- رله زمانی

رله زمانی در مواردی بکار می‌رود که تأخیر عمدی در ارسال سیگنال یا عمل قطع و وصل مورد نیاز باشد. بدین خاطر این رله به تنهایی بکار نمی‌رود و در کنار رله‌های سنجشی در حفاظت شبکه مورد استفاده قرار می‌گیرد. دقت رله‌های زمانی زیاد و قابل تنظیم می‌باشند.

نوع دیجیتالی این رله‌ها دارای قسمتی است که تابع تأخیر را تهیه نموده و فرمان قطع یا وصل کنتاکتهای کنترلی را صادر می‌نماید. این رله‌ها علاوه بر سیستم حفاظت در تجهیزات کنترل اتوماتیک و فرآیند صنعتی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند.

۱-۳-۹- سایر رله‌ها

انواع رله‌ها به موارد گفته شده در قبل محدود نمی‌شود و از تنوع بسیار زیادی برخوردار است. از انواع دیگر رله‌ها می‌توان به رله نظارت بر قطع مدار تریپ، رله جابجایی نقطه صفر، رله کاهش امپدانس و... اشاره کرد.

۱-۴- تعاریف

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۱-۴-۱- زمان پاک شدن خطا

فاصله زمانی مابین وقوع خطا و لحظه قطع نهایی خطا توسط کلید قدرت که مجموع زمان عملکرد رله اصلی، رله‌های تریپ و کمکی و بازشدن کلید می‌باشد.

۱-۴-۲- زمان عملکرد رله

فاصله زمانی بین وقوع خطا و بسته شدن کنتاکتهای رله

۱-۴-۳- زمان عملکرد رله‌های تریپ و کمکی

زمانی که طول می‌کشد تا رله‌های کمکی و تریپ سیگنال عملکرد را از رله اصلی دریافت نموده و سیگنال لازم جهت بازنمودن کلید قدرت را ارسال دارند.

۱-۴-۴- زمان بازشدن کلید قدرت

عبارتست از کل زمانی که صرف می‌شود تا مکانیسم عمل کننده، کنتاکتهای کلید را باز کرده و جرقه خاموش شود.

۱-۴-۵- حفاظت اصلی

حفاظتی را که وظیفه اصلی پاک نمودن خطا به عهده آن می‌باشد را حفاظت اصلی می‌نامند.

۱-۴-۶- حفاظت پشتیبان

حفاظتی است که در صورت عدم موفق بودن حفاظت اصلی در رفع خطا، با یک فاصله زمانی از قبل تعیین شده وظیفه پاک نمودن خطا را به عهده دارد.

۱-۴-۷- محدوده حفاظتی

ناحیه یا قسمتی از شبکه است که حفاظت آن به عهده یک سیستم حفاظتی مشخص واگذار شده است.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۱-۴-۸- قابلیت اطمینان

قابلیت اطمینان سیستم حفاظتی دارای دو جنبه است:

الف - سیستم در زمانی که به آن نیاز است عملکرد مناسب و صحیح داشته باشد.^۱

ب - سیستم در زمانی که به آن نیاز نیست عمل نکند.^۲

۱-۴-۹- حساسیت

یک سیستم حفاظت حساس است اگر جریان اولیه عملکرد کوچکی داشته باشد. چنانچه حساسیت در مورد یک رله مجزا مطرح گردد به معنای مصرف ولت آمپر در حداقل جریان عملکرد می‌باشد.

۱-۴-۱۰- تشخیص‌گذاری^۳

عبارتست از توانایی سیستم حفاظتی در تشخیص ناحیه معیوب و جداسازی حداقل ناحیه از شبکه بطوریکه خطا پاک گردد.

^۱ . Dependability

^۲ . Security

^۳ . Selectivity

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

فصل دوم معیارهای طراحی و مهندسی انتخاب سیستم حفاظتی

WikiPower.ir

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

مقدمه

در این فصل به بررسی طرح حفاظتی استاندارد المانهای مختلف شبکه قدرت پرداخته می‌شود و برای هر المان بسته به سطح ولتاژ یک طرح پیشنهادی ارائه می‌شود.

۲-۱- کلیات

با توجه به اهمیت عملکرد و پاسخ سیستم به خطاها در شبکه، رله‌گذاری همواره بر مبنای رله‌گذاری اصلی و پشتیبان انجام می‌شود. مهمترین دلایل بکارگیری حفاظت پشتیبان به شرح زیر است:

- عدم عملکرد احتمالی یا ایراد در هر یک از المانهای تشکیل‌دهنده حفاظت اصلی اعم از ترانسفورماتور جریان، ترانسفورماتور ولتاژ، رله‌های اصلی، رله‌های کمکی و... که موجب عدم کارکرد صحیح حفاظت اصلی شود.

- تعمیرات و آزمایش حفاظت اصلی باعث خروج این سیستم از مدار می‌گردد که در این حالت حفاظت پشتیبان وظیفه حفاظت سیستم را برعهده می‌گیرد.

حفاظت پشتیبان به دو روش محلی یا از راه دور قابل اجراست. در حفاظت پشتیبان محلی، هر دو سیستم حفاظتی اصلی و پشتیبان به کلید واقع در پست فرمان می‌دهند. هر یک از سیستمهای حفاظت اصلی و پشتیبان از هسته‌های مجزای ترانس جریان تغذیه می‌شوند و به یکی از مدارهای قطع کلید فرمان می‌دهند. در صورتی که رله‌های مورد استفاده در حفاظت پشتیبان یکسان باشند (به عنوان مثال استفاده از رله دیستانس هم در حفاظت اصلی و هم در حفاظت پشتیبان)، سیستم به نام SUB I و SUB II شناخته می‌شود. در این حالت بایستی سعی شود رله‌ها در دو حفاظت از تیپهای و یا سازندگان مختلف انتخاب شوند تا ایمنی و قابلیت اطمینان سیستم حفاظتی افزایش یابد. این امکان وجود دارد که رله‌ها در حفاظتهای SUB I و SUB II یکسان نباشند اما لازم است که بین عملکرد رله‌ها در دو حفاظت اختلاف زمانی وجود نداشته باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

روش دیگر پیاده سازی حفاظت پشتیبان محلی، استفاده از اختلاف زمانی عملکرد بین دو حفاظت می باشد. در این روش رله های پشتیبان به نحوی انتخاب و تنظیم می شوند که همواره پس از رله های اصلی عمل کنند و به این ترتیب در صورت عدم موفقیت رله های اصلی، رله های پشتیبان خطا را با تأخیر قطع می کنند.

لازم به ذکر است که در صورت استفاده از رله گذاری پشتیبان محلی، همچنان حفاظت پشتیبان راه دور نیز توسط نواحی حفاظتی سایر رله های غیر واحد پستهای دیگر و همچنین رله اشکال کلید^۱ فراهم می گردد.

در رله گذاری شبکه قدرت این امر بایستی همواره مورد توجه قرار گیرد که مرز اجزاء مختلف شبکه توسط کلیدها از یکدیگر مشخص می شود اما مرزهای حفاظتی توسط ترانسفورماتورهای جریان از یکدیگر تفکیک می شوند. یکی از اصول مهمی که در رله گذاری بایستی رعایت شود آنست که مرزهای حفاظتی سیستم های مختلف تا حد امکان بایستی با یکدیگر همپوشانی داشته باشند تا این اطمینان حاصل شود که هیچ یک از بخشهای شبکه بدون حفاظت باقی نمانده است. بنا به توصیه استاندارد IEEE شماره C37.113، محل ترانسفورماتور جریان بایستی به گونه ای انتخاب شود که خطاهای به وقوع پیوسته بر روی کلید متناظر خود را نیز ببیند. به عنوان مثال در یک فیدر متصل به یک شینه با طرح ساده، محل ترانسفورماتورهای جریان بین شینه و کلید خواهد بود.

۲-۲- حفاظت خطوط انتقال

خطوط انتقال هوایی با توجه به شرایط محیط و آب و هوا و دیگر مسائل در معرض انواع مسائل طبیعی و حوادث می باشند که هر کدام از این حوادث ممکن است به نحوی باعث اتصالی فازها با یکدیگر و یا با زمین شود. در بعضی موارد پارگی فاز و یا برخورد به بدنه برجهای خط انتقال نیز اتفاق می افتد. در فیدرهای کابلی و یا فیدرهای هوایی که از مناطق خاص جنگلی و یا زمینهای با مقاومت بالا عبور می کند احتمال بروز جریانهای ناشی خطای زمین بسیار پایین نیز وجود دارد که نیازمندیهای حفاظتی خاص

^۱ . Breaker Failure Protection

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

خود را دارد. با توجه به طیف گسترده خطاها در خطوط انتقال، سیستم حفاظتی بایستی توانایی تشخیص این خطاها و اعمال فرمان مناسب جهت رفع عیب را داشته باشد. به طور معمول در رله‌گذاری خطوط انتقال از رله‌های دیستانس، جریان زیاد فاز و زمین، دیفرانسیل پایلوت، اضافه و کاهش ولتاژ و در پاره‌ای موارد حفاظت خطای زمین حساس^۱ استفاده می‌شود.

۲-۱-۲- حفاظت دیستانس

رله‌های دیستانس جزء حفاظتهای اصلی غیرواحد بوده و علاوه بر اقتصادی بودن مزایای فنی قابل ملاحظه‌ای دارند. این نوع حفاظت ساده و از نوع حفاظتهای سریع می‌باشد. با ترکیب این سیستم با کانال سیگنال می‌توان حفاظت واحد را فراهم نمود و به این ترتیب هماهنگی رله‌های وصل مجدد دو طرف خط امکانپذیر می‌گردد.

اصول عملکرد رله دیستانس بر مبنای اندازه‌گیری امپدانس از محل رله می‌باشد و این امر به کمک سنجش ولتاژ و جریان در محل پایانه رله انجام می‌گیرد. در هنگام وقوع خطا و اتصال کوتاه، امپدانس اندازه‌گیری شده متناسب با امپدانس از پایانه رله تا نقطه خطا بوده که بسیار کوچکتر از امپدانس دیده شده توسط رله در حالت عادی کار سیستم است. جهت سنجش امپدانس، بسته به نوع خطا، رله مقادیر مختلفی را اندازه‌گیری می‌کند و به عبارتی ورودیهای جریان و ولتاژ متفاوتی در نظر گرفته می‌شود. رله‌ها بسته به استفاده از یک واحد اندازه‌گیر و یا چند واحد اندازه‌گیری به رله‌های سوئیچ‌شونده و غیرسوئیچ‌شونده تقسیم‌بندی می‌گردند. در رله‌های غیرسوئیچ^۲ شونده، به ازای هر فاز و جهت هر نوع خطا یک واحد سنجش مجزا تعبیه شده که این امر سرعت و کارایی رله را افزایش می‌دهد و توصیه می‌شود همواره از اینگونه رله‌ها استفاده شود.

^۱ . Sensitive Earth Fault

^۲ . Non Switch

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

بعدی می‌باشد. از آنجا که عملکرد ناحیه دوم رله در واقع حفاظت پشتیبان می‌باشد بایستی با تأخیری در حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلی ثانیه همراه باشد.

ناحیه سوم رله دیستانس را می‌توان در $1/2$ برابر مجموع امپدانس خط مورد حفاظت و کوتاهترین خط بعدی تنظیم کرد و تأخیر زمانی آن را بین ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلی ثانیه نسبت به ناحیه دوم در نظر گرفت. در تنظیم ناحیه سوم رله دیستانس بایستی دقت کرد که به هیچ عنوان ناحیه سوم با امپدانس بار تداخل نداشته باشد. جهت محاسبه امپدانس بار بایستی بدترین شرایط یعنی حداکثر جریان و حداقل ولتاژ مجاز را در نظر گرفت. این امپدانس را می‌توان از رابطه زیر محاسبه کرد:

$$Z_{load}^{min} = \frac{U_{min}}{\sqrt{3}I_{max}} = \frac{0.9U_n}{\sqrt{3}I_{max}} \quad (2-2)$$

که U_n ولتاژ نامی سیستم و I_{max} بیشترین جریان خط در شرایط بهره‌برداری پیک می‌باشد.

در رله‌های جدید امکان استفاده از نواحی حفاظتی بیشتر و معکوس جهت حفاظت شینه نیز وجود دارد که جهت تنظیم این نواحی بایستی دستورات سازنده رله مورد مشورت قرار گیرد.

۲-۲-۱-۲- کارایی و حداقل ولتاژ پایانه رله

دقت عملکرد رله دیستانس و زمان عملکرد آن بستگی به حداقل ولتاژی دارد که در هنگام خطا در پایانه رله ظاهر می‌شود و رله از این نظر دارای محدودیت بوده و ولتاژ ورودی به آن که از طریق ترانس ولتاژ تأمین می‌شود بایستی از یک مقدار حداقل بالاتر باشد. این امر بخصوص در رله‌های قدیمی الکترومکانیکی و استاتیکی از اهمیت زیادی برخوردار است. ولتاژ ظاهر شده در پایانه رله را می‌توان به شکل زیر بیان داشت:

$$V_R = I_R Z_L = \frac{V}{Z_S + Z_L} Z_L = \frac{1}{(Z_S/Z_L) + 1} V \quad (3-2)$$

که در این رابطه:

Z_S : امپدانس منبع

Z_L : امپدانس خط

V : ولتاژ نامی سیستم

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

IR: جریان خطا

V_R : ولتاژ ظاهر شده در پایانه رله می‌باشد.

برای خطاهای فاز، V در رابطه (۳) ولتاژ فاز به فاز و برای خطاهای زمین، ولتاژ فاز به زمین می‌باشد.

برای خطاهای زمین مقدار Z_s/Z_L بایستی به شکل زیر تصحیح شود:

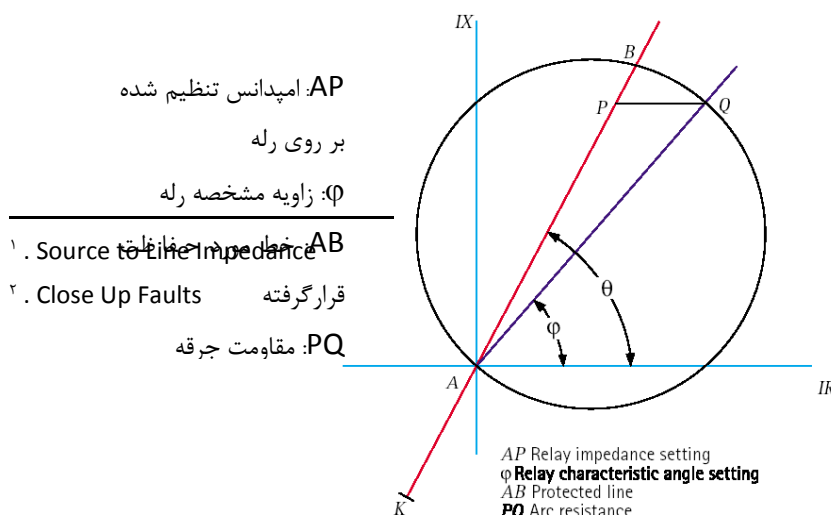
$$\begin{cases} Z_s = 2Z_{s1} + Z_{s0} \\ Z_L = 2Z_{L1} + Z_{L0} \end{cases} \quad (4-2)$$

همانطور که در رابط (۳-۲) دیده می‌شود حداقل ولتاژ ظاهر شده در پایانه رله وابسته به نسبت امپدانس منبع به خط (SIR) می‌باشد و لذا سازندگان ممکن است به جای ارائه حداقل ولتاژ پایانه جهت عملکرد رله، محدوده SIR را تعیین کنند.

با مشخص بودن حداقل ولتاژ عملکرد رله می‌توان حداقل طول خط که امکان حفاظت آن وجود دارد را تعیین کرد، در عین حال خطاهای بسیار نزدیک^۲ به رله باعث ایجاد ولتاژ بسیار کمی در پایانه رله می‌شوند که در این حالت رله معمولاً به کمک استفاده از حافظه قبلی مقدار ولتاژ اندازه‌گیری شده عمل می‌کند.

۲-۲-۱-۳- مقاومت جرقه

تحت شرایط خطاهای سه‌فاز و یا تک‌فاز که در مسیر عبور جریان خطا، مقاومت جرقه و یا سایر انواع مقاومتها مثل مقاومت برج خط انتقال وجود داشته باشد، مقدار جزء اهمی امپدانس خط افزایش یافته و این امر زاویه امپدانس خط را تغییر می‌دهد. بنابراین دسترسی رله‌ای که بر مبنای زاویه امپدانس خط تنظیم شده باشد کاهش می‌یابد. شکل (۲-۱) این امر را در مورد یک رله با مشخصه مهو نشان می‌دهد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

شکل شماره (۱-۲): تأثیر مقاومت جرقه در امپدانس اندازه‌گیری شده

جهت جلوگیری از کاهش دسترسی رله همانطور که در شکل (۱-۲) نشان داده شده است می‌توان زاویه مشخصه رله را در مقداری کوچکتر از زاویه امپدانس خط تنظیم کرد. جهت تعیین این اختلاف زاویه لازمست که مقدار مقاومت جرقه تعیین گردد. این مقاومت را می‌توان از رابطه زیر بدست آورد:

(۵-۲)

$$R_a = \frac{28710}{I^{1.4}} L$$

که در آن:

R_a : مقاومت جرقه بر حسب اهم

L : طول جرقه بر حسب متر و

I : جریان خطا بر حسب آمپر می‌باشد.

در خطوط طولانی می‌توان از اثر مقاومت جرقه صرف‌نظر کرد اما در خطوط کوتاه و در جریانهای خطای پایین تأثیر این مقاومت قابل ملاحظه خواهد بود. جهت حل این مشکل در خطوط کوتاه می‌توان از رله راکتانسی استفاده کرد که اصولاً به بخش مقاومتی امپدانس خطا حساس نیست. در عین حال مشخصه چهار گوش (چند ضلعی) رله‌های دیجیتالی امکان حفاظت مناسب را چه در خطوط کوتاه و چه بلند فراهم می‌آورند چرا که دسترسی مقاومتی این گونه رله‌ها بطور مستقل قابل تنظیم است.

۲-۲-۱-۴- تزیق جریان در پایانه دور

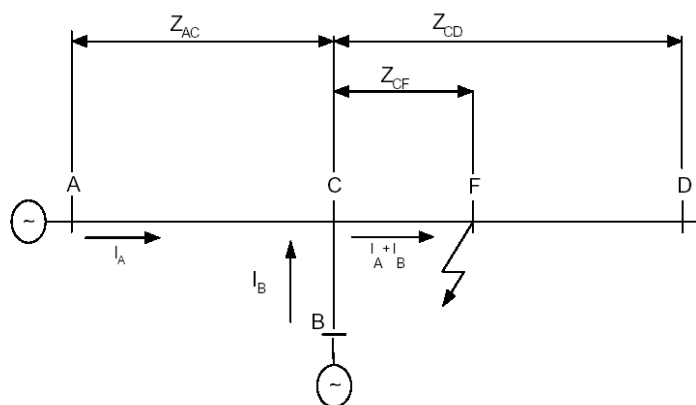
برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

تأثیر عمده تزریق جریان در پایانه دور کاهش دسترسی رله می‌باشد. کاهش دسترسی بدان معناست که امپدانس اندازه‌گیری شده توسط رله بیش از مقدار واقعی امپدانس خطا باشد. درصد کاهش دسترسی رله بصورت زیر تعریف می‌شود:

(۶-۲)

$$\frac{Z_R - Z_F}{Z_R} \times 100\%$$

که Z_R امپدانس تنظیم شده بر روی رله و Z_F مقدار موثر دسترسی رله می‌باشد. شکل (۲-۲) تأثیر تزریق جریان پایانه دور را بر امپدانس اندازه‌گیری شده توسط رله نشان می‌دهد.

شکل (۲-۲): تأثیر تزریق جریان پایانه دور بر دسترسی رله دیستانس

همانطور که در شکل (۲-۲) دیده می‌شود، امپدانس خطا برابر $Z_{AC} + Z_{CF}$ می‌باشد در حالیکه امپدانس اندازه‌گیری شده توسط رله که برابر نسبت ولتاژ به جریان در پایانه آن است بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$Z = \frac{V_A}{I_A} = \frac{Z_{AC} I_A + Z_{CF} (I_A + I_B)}{I_A} = Z_{AC} + Z_{CF} + \frac{I_B}{I_A} Z_{CF} \quad (۷-۲)$$

در این حالت رله امپدانسی بیش از مقدار واقعی اندازه‌گیری می‌کند و لذا دسترسی آن کاهش می‌یابد. مقدار کاهش این دسترسی بستگی به نسبت $\frac{I_B}{I_A}$ دارد. جهت حل این مشکل می‌توان تنظیم رله را افزایش داد که این امر بایستی به دقت انجام گیرد چرا که در آینده ساختار شبکه و به تبع آن مقدار جریان تزریقی در پایانه دور تغییر خواهد کرد و چه بسا این جریان به صفر برسد که در این صورت رله با پدیده فرا دسترسی مواجه خواهد شد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۲-۱-۵- خطوط چند مداره

اثر امپدانس متقابل در اندازه‌گیری مؤلفه‌های مثبت و منفی خطوط دو مداره ناچیز و در حد ۲ تا ۳ درصد امپدانس واقعی می‌باشد اما تأثیر امپدانس متقابل مؤلفه صفر قابل ملاحظه بوده می‌تواند باعث افزایش یا کاهش قابل ملاحظه دسترسی رله دیستانس گردد.

جهت حل این مشکل می‌توان از واحد جبران امپدانس متقابل که بر روی رله دیستانس وجود دارد استفاده کرد. تنظیم این واحد بایستی مطابق با دستورالعمل سازنده انجام شود.

تنظیم واحد جبران‌سازی متقابل باعث عملکرد صحیح رله نصب شده بر روی خط اتصال کوتاه شده، می‌شود اما رله واقع در خط سالم جریان صحیح را اندازه‌گیری نمی‌کند و به همین دلیل عملکرد رله روی خط سالم بایستی قفل شود و یا واحد جبران امپدانس متقابل از مدار خارج گردد.

یکی از راه‌های پیشنهادی عبارتست از مقایسه جریانهای زمین هر دو خط و آنگاه آزاد ساختن عامل جبران‌سازی بر روی خطی که جریان بیشتری دارد که طبعاً خط آسیب دیده می‌باشد. به دلیل پیچیدگی تنظیم و استفاده از واحد جبران‌سازی امپدانس متقابل، سازندگان و طراحان رله در بسیاری موارد از این واحد صرف‌نظر می‌کنند. جهت عملکرد مناسب در این حالت می‌توان از روشهای اینترتریپ استفاده کرد. لازم به ذکر است که در واحد تشخیص محل خطا، بایستی جبران‌سازی امپدانس متقابل حتماً انجام گیرد چرا که در غیر اینصورت محل خطا به درستی تشخیص داده نمی‌شود.

۲-۱-۶- حفاظت دیستانس همراه با سیگنال حامل

همانطور که قبلاً ذکر شد، رله دیستانس تنها ۸۰ درصد خط را تحت پوشش حفاظت سریع زون اول خود قرار می‌دهد و به این ترتیب خطاهای رخ داده در ۲۰ درصد انتها یا ابتدای خط توسط یک رله در زون اول و توسط طرف دیگر در زون دوم دیده می‌شود. این امر باعث می‌شود که خطاها در این دو محدوده به اندازه تأخیر زون دوم دیستانس (حدود ۴۰۰ میلی‌ثانیه) از یک طرف تغذیه شوند و از طرفی عمل و صل مجدد در دو طرف خط ناهماهنگ باشد. برای رفع این مشکل به کمک یک کانال مخابراتی و استفاده از طرحهای اینترتریپ، عملکرد هماهنگ و همزمان رله‌های دو طرف خط به ازای بروز خطا روی خط

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

موردنظر تضمین می شود. طرحهای استاندارد اینترتریپ در نشریه «اینترتریپ و اینترلاک در پستهای فشار قوی» مورد بررسی قرار گرفته است.

بجای استفاده از طرحهای اینترتریپ که نیازمند استفاده از کانالهای مخابراتی است می توان از روش توسعه زون اول نیز استفاده نمود. در این حالت رله دیستانس در زون اول خود بر روی ۱۲۰ درصد امیدانس خط تنظیم می شود و به این ترتیب رله های دو طرف خط، کل خط را در زون اول خود می بینند. پس از اولین فرمان قطع که به رله وصل مجدد ارسال می شود، اگر خطا رفع نگردد دسترسی ناحیه اول رله های دیستانس به ۸۰ درصد تغییر می کند. به این ترتیب به ازای خطاهای روی خط رله های وصل مجدد دارای یک عملکرد کاملاً هماهنگ خواهند بود اما در صورت دائمی بودن خطا، همچنان مشکل عدم هماهنگی در باز شدن کلیدهای دو طرف خط وجود دارد. با این حال از آنجا که اکثر خطاها بصورت گذرا هستند طرح توسعه ناحیه اول دارای کارایی مناسبی می باشد.

لازم به ذکر است که روش توسعه زون اول بایستی در سطوح ولتاژ انتقال مورد استفاده قرار گیرد. در این سطوح ولتاژی همواره از طرحهای اینترتریپ استفاده می شود.

۲-۱-۲- نظارت بر مدار ترانسفورماتور ولتاژ

هر گاه سیگنال ولتاژ از ترانسفورماتور ولتاژ به رله دیستانس ارسال نشود، ولتاژ اعمالی به رله جهت اندازه گیری امیدانس صفر شده و از دیدگاه رله می تواند دلیل بر وجود خطا باشد. عدم ارسال سیگنال ولتاژ می تواند به دلیل عملکرد فیوز یا کلید مینیاتوری مدار ثانویه ترانسفورماتور ولتاژ و یا پارگی کابلهای مسیر باشد. در این گونه مواقع بایستی به نحوی جلوی عملکرد نابجای رله دیستانس را گرفت که این کار با روشهای مختلفی انجام می شود.

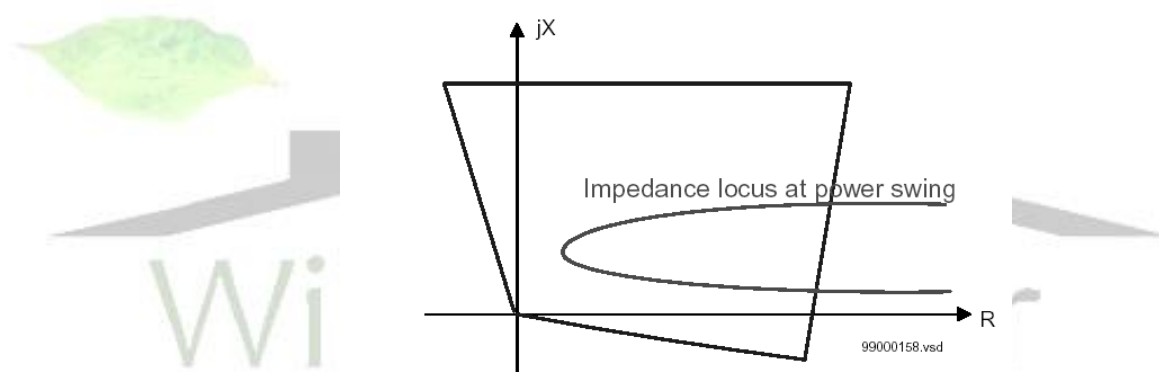
یکی از روشها استفاده از رله های ناظر بر مدار ولتاژ است که به کمک تشخیص ولتاژها و جریانهای مؤلفه منفی و صفر، وجود خطا در مدار ثانویه ترانسفورماتور ولتاژ را نشان می دهد. در رله های دیستانس مدرن معمولاً این واحد به همراه رله دیستانس ارائه می شود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۲-۱-۸- واحد سدکننده نوسانات قدرت^۱

بروز اغتشاشات مختلف در شبکه می‌تواند باعث ایجاد تغییراتی در دامنه و زوایای ولتاژ دو سر خطوط در شبکه گردد. این تغییرات از دید رله دیستانس بصورت تغییر در امپدانس اندازه‌گیری شده مشاهده می‌شود. در صورتیکه تغییرات امپدانس به نحوی باشد که امپدانس دیده شده توسط رله وارد یکی از نواحی حفاظتی گردد رله عمل خواهد کرد. شکل (۲-۳) محدوده تغییرات امپدانس ناشی از نوسانات قدرت را در مقایسه با ناحیه حفاظتی سوم یک رله دیستانس نمونه با مشخصه چهارضلعی نشان می‌دهد.

مشخصه امپدانسی در نوسانات قدرت

شکل (۲-۳): منحنی تغییرات امپدانس ناشی از نوسانات قدرت

رله دیستانس می‌بایستی بین تغییرات امپدانس ناشی از نوسانات قدرت و خطا تفاوت قائل شود و در صورتیکه این تغییرات امپدانس ناشی از نوسانات قدرت باشد عمل ننماید. بدین منظور یک واحد اضافی به نام سدکننده نوسانات قدرت به رله دیستانس اضافه می‌شود تا عملکرد رله را در هنگام بروز این نوسانات بلوکه نماید. جهت تمایز بین تغییرات امپدانس ناشی از خطا و نوسانات قدرت، از نرخ تغییرات

^۱. Power Swing Blocking

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

امپدانس استفاده می شود. سرعت تغییرات امپدانس در هنگام بروز نوسانات قدرت بسیار کمتر از هنگام بروز خطاست و همین امر جهت تشخیص آن بکار می‌رود.

۲-۲-۱-۹- واحد تشخیص خطا در هنگام برقدار نمودن^۱

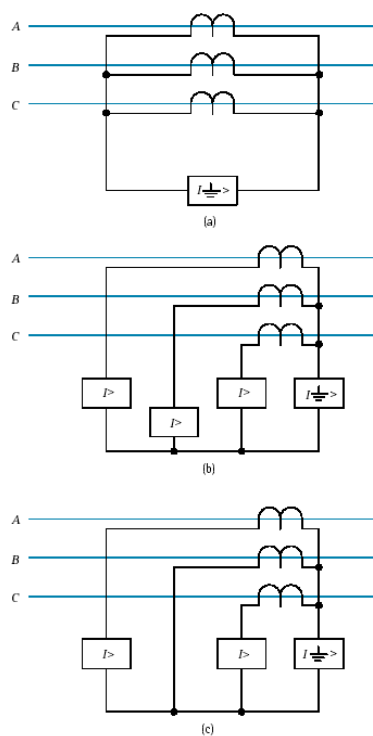
به دلایل مختلف ممکن است فرمان وصل کلید زمانی صادر شود که خط همچنان دچار اتصالی باشد. این امر می‌تواند به دلیل باقی ماندن وسایل زمین کردن موقتی مورد استفاده در پروسه تعمیر خطوط و یا عدم رفع خطا بعد از بازشدن کلید باشد. در این مواقع به دلیل عدم وجود ولتاژ در واحد حافظه رله دیستانس، رله عمل نکرده و بریکر، خط دچار اتصالی را برقدار می‌کند. جهت جلوگیری از این امر یک واحد اضافی جریان زیاد سریع به رله دیستانس افزوده می‌شود که تنها در هنگام وصل خط وارد مدار شده و پس از آن از مدار خارج می‌گردد.

۲-۲-۲- حفاظت اتصال زمین خطوط

به کمک تعیین جریان باقیمانده در سیستم که تنها در هنگام بروز خطای زمین وجود دارد، می‌توان حفاظت موثری جهت خطاهای زمین فراهم کرد. به این ترتیب رله خطای زمین کاملاً در برابر جریان بار پایدار بوده و به آن پاسخ نمی‌دهد. شکل (۲-۴) نحوه اتصال ترانسفورماتورهای جریان را جهت حفاظت خطای زمین و حفاظت اضافه جریان نشان می‌دهد. با توجه به اینکه رله‌های خطای زمین به جریان بار حساس نیستند تنظیم جریانی آنها معمولاً بر روی ۳۰ تا ۴۰ درصد جریان بار حداکثر و یا حداقل جریان خطای زمین قرار می‌گیرد.

^۱. switch on to fault feature

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

شکل (۲-۴): اتصالات ترانسفورماتورهای جریان جهت حفاظت اتصال زمین

رله جریانی اتصال زمین جهت دار در بیشتر خطوط انتقال نیرو به عنوان پشتیبان رله‌های دیستانس، جهت حفاظت اتصالیهای فاز به زمین به کار می‌رود. در خطوط کوتاهی که حفاظت اصلی آنها دیفرانسیل پایلوت است نیز رله‌های جریان زیاد به عنوان پشتیبان حفاظت اتصال زمین در نظر گرفته می‌شوند.

جریانهای اتصال زمین بستگی به نوع زمین کردن شبکه دارند و زمانیکه شبکه زمین نشده باشد، از ترانسفورماتور زمین بهره گرفته می‌شود. در این روش یک عنصر جهت دار برای تشخیص جهت جریان خطا و فیدر اتصالی منظور می‌گردد. در این حالت رله با یک سیم پیچ ولتاژ (جهت اندازه گیری ولتاژ باقیمانده) و یک سیم پیچ جریان (جهت اندازه گیری جریان باقیمانده) عمل می‌نماید.

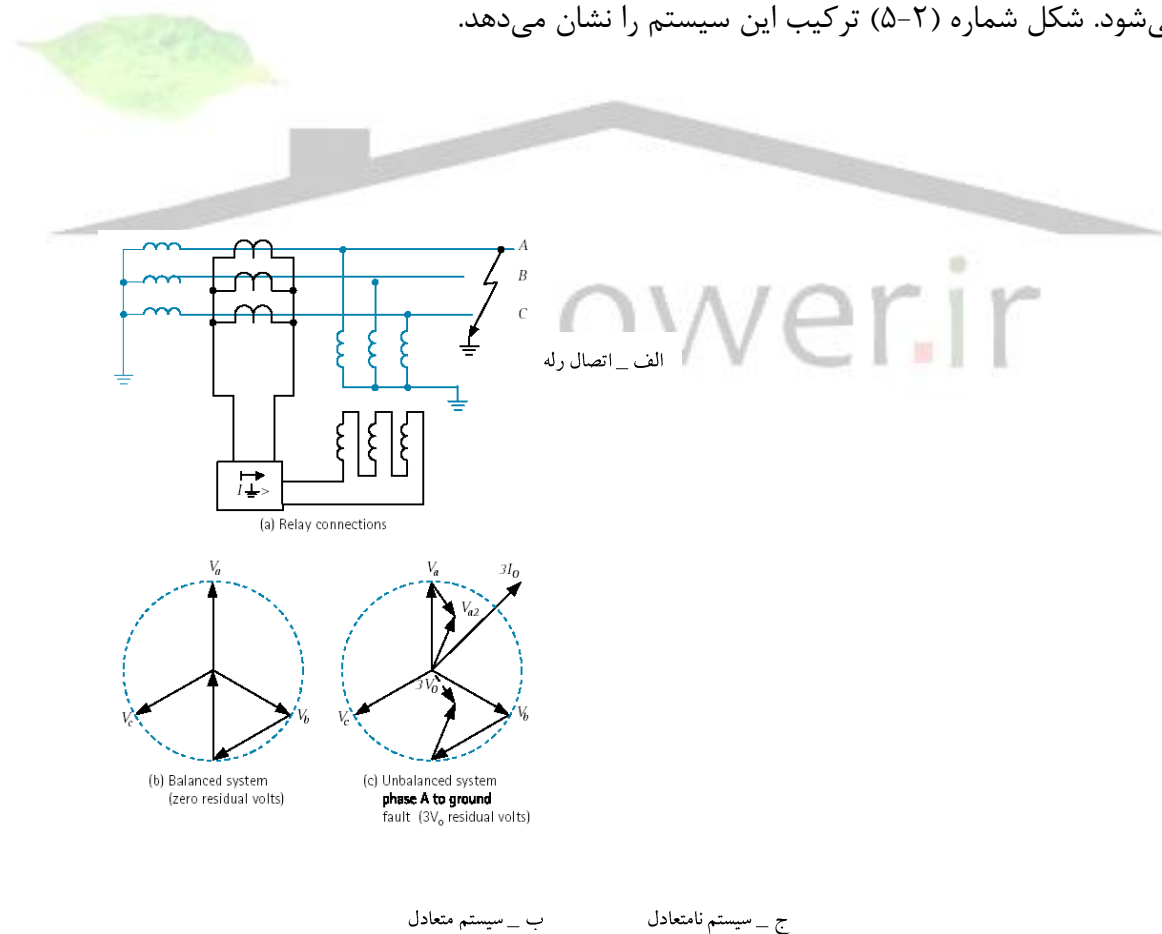
به طور معمول میزان تنظیم رله خطای زمین در سمت اولیه - مانند سایر رله‌های جریانی - برابر حاصل ضرب تنظیم رله و نسبت تبدیل ترانسفورماتور جریان می‌باشد. این امر تا زمانی صادق است که

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرمان سایت و به همراه فونت های لازم

تغییرات ولت آمپر مصرفی^۱ رله در بازه ممکن تنظیم رله کوچک باشد. این موضوع در مورد رله‌های دیجیتال و استاتیک صادق است، با این حال بایستی مورد بررسی قرار گیرد. اگر تغییرات ولت آمپر مصرفی این گونه رله‌ها در بازه تنظیم آنها زیاد باشد، بایستی از روش‌هایی که در مورد رله‌های الکترومکانیکی مورد استفاده قرار می‌گرفته‌اند، تنظیم موثر رله را بدست آورد.

فاصله زمانی بین عملکرد رله‌های خطای زمین جهتدار در فرآیند هماهنگی رله‌ها می‌تواند همانند رله‌های جریانی فاز در نظر گرفته شود اما در پاره‌ای موارد این زمان به خاطر وجود خطاهای مختلف بیشتر از ۴۰۰ میلی ثانیه در نظر گرفته می‌شود.

رله‌های خطای زمین بکار رفته در سطوح ولتاژی ۶۳ تا ۴۰۰ کیلوولت بایستی از نوع جهتدار باشند. برای تعیین جهت، ولتاژ باقیمانده سیستم که از جمع برداری ولتاژهای فازها بدست می‌آید به رله اعمال می‌شود. شکل شماره (۲-۵) ترکیب این سیستم را نشان می‌دهد.

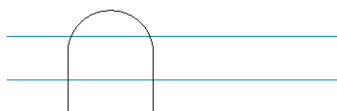
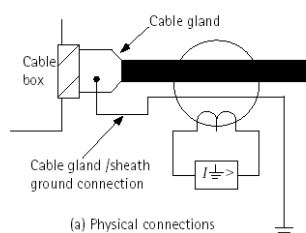
^۱. burden

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

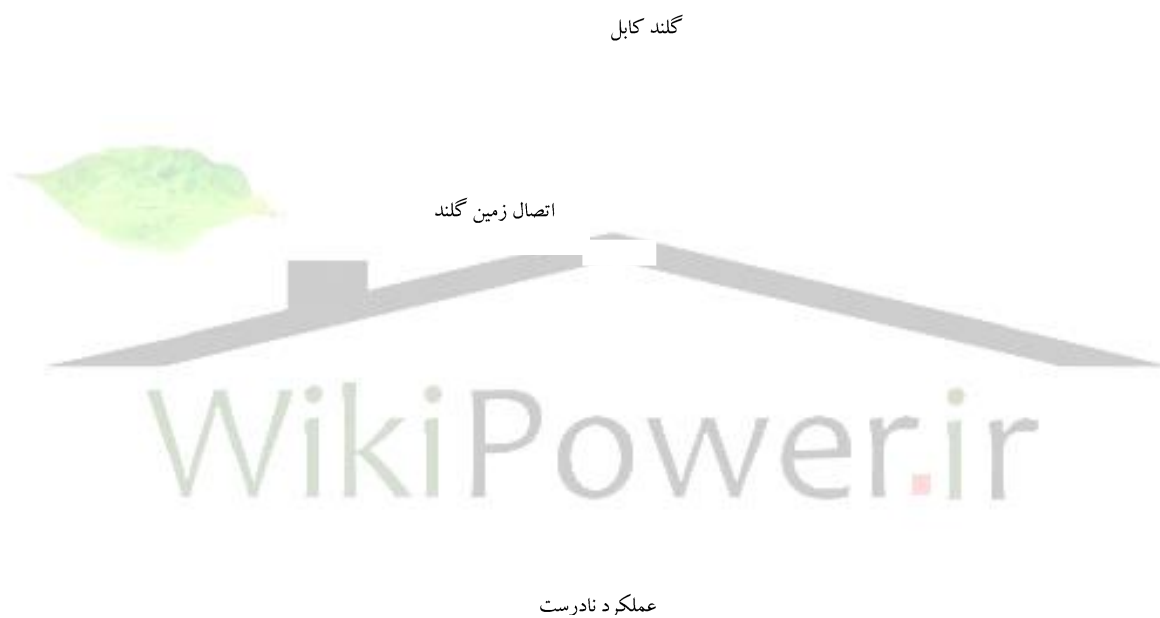
شکل (۲-۵): رله خطای زمین جهت دار پلاریزه شده توسط ولتاژ

در بسیاری موارد جریان خطای زمین در شبکه بسیار کوچک بوده و در نتیجه رله‌های خطای زمین متداول قادر به تشخیص و جداسازی این خطاها نیستند. این موارد شامل شبکه‌های زمین شده با مقاومت و شبکه‌های با مقاومت زمین بالا می‌باشد. همچنین در مواردی که پارگی خط انتقال رخ می‌دهد جریان نشتی به زمین می‌تواند بسیار کوچک باشد و در عین حال اتصال خط برقدار به زمین باعث ایجاد خطرات خاصی خواهد شد. در این موارد می‌توان از رله خطای زمین حساس استفاده کرد. جهت دستیابی به حساسیت مورد نظر لازمست که بجای ترانسفورماتورهای جریان متداول از ترانسهای جریان حلقوی^۱ استفاده نمود. تنظیم جریانی این رله‌ها می‌تواند تا حد ۱۰ درصد جریان عادی مدار باشد و از آنجا که هماهنگی این حفاظتها با سایر دیگر حفاظتها ممکن نیست، تأخیر زمانی قابل ملاحظه‌ای (تا ۱۵ ثانیه) برای این رله‌ها در نظر گرفته می‌شود. پیشنهاد می‌شود که فرمان این رله‌ها به جای تریپ کلید مربوطه صرفاً بصورت آلارم وارد پست گردد چرا که به دلایل مختلف این رله می‌تواند فرمانهای اشتباه صادر کند. به عنوان مثال در خطوطی که از مناطق جنگلی عبور می‌کنند معمولاً جریانهای نشتی ناچیزی وجود دارد که رله نباید به آنها پاسخ دهد. به هر حال بسته به دلیل استفاده از رله خطای زمین حساس و مشخصات محیطی که خط از آن عبور می‌کند می‌توان از این رله جهت تریپ و یا آلارم استفاده کرد. در فیدرهای کابلی این رله جهت تشخیص جریانهای نشتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این حالت بایستی دقت کرد که اتصالات ترانسفورماتور جریان حلقوی به گونه‌ای باشد که بتواند جریان نشتی را تشخیص دهد. اگر غلاف کابل زمین شده باشد، اتصال زمین گنبد نیز بایستی وارد حلقه ترانسفورماتور جریان گردد تا امکان تشخیص جریانهای ناشی از اتصال فاز به غلاف وجود داشته باشد. این امر در شکل (۲-۶) نشان داده شده است.

^۱. Core Balance

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

عملکرد صحیح

شکل (۲-۶): اتصال صحیح ترانسفورماتور حلقوی در فیدرهای کابلی

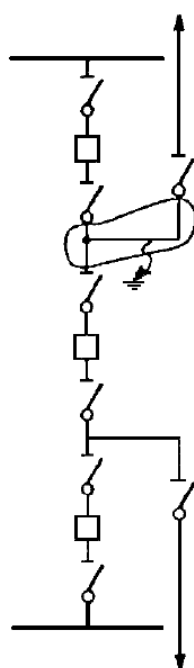
۲-۲-۳- حفاظت اضافه جریان خطوط

رله‌های اضافه جریان در واقع ساده‌ترین نوع رله قابل استفاده جهت حفاظت خطوط می‌باشند.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

در سطوح ولتاژی ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت، رله‌های اضافه جریان جهت حفاظت ناحیه کور مورد استفاده قرار می‌گیرند. یکی از موارد کاربرد این نوع رله در پستهای ۱/۵ کلیدی می‌باشد. در این آرایش هنگامی که سگ سیونر خط باز و خط برقدار با شد، چنانچه در حد فاصل فیدر خروجی از بی و سگ سیونر خط (این ناحیه در شکل ۲-۷ مشخص شده است) اتصالی پیش آید رله ولتاژ کار سیستم را عادی دیده و به همین دلیل تحت تأثیر این اتصالی نخواهد بود و امکان برطرف شدن این خطا توسط رله دیستانس وجود ندارد. در این حالت از یک رله اضافه جریان تحت عنوان حفاظت ناحیه کور^۱ استفاده می‌شود که وظیفه قطع

مدار در این مواقع را برعهده خواهد داشت.

شکل (۲-۷): ناحیه حفاظت شده در آرایش ۱/۵ کلیدی توسط حفاظت ناحیه کور

در سطوح ولتاژی ۱۳۲ و ۶۳ کیلوولت، رله‌های اضافه جریان جهت دار به عنوان حفاظت پشتیبان خطوط بکار می‌روند. در صورتیکه این رله‌ها از نوع غیر جهت دار انتخاب شوند لازمست که با رله‌های اضافه جریان داخل پست نیز هماهنگ گردند که این امر باعث بالا رفتن زمان عملکرد این رله‌ها می‌گردد و به همین دلیل لازمست که از نوع جهت دار انتخاب شوند.

^۱ . Stub Proection

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

تنظیم جریانی این رله‌ها باید به گونه‌ای باشد که در شرایط حداکثر بار عمل نکنند و در عین حال به ازای حداقل جریان خطا واکنش نشان دهند. تنظیم زمانی این رله‌ها بر مبنای نیازمندیهای هماهنگی^۱ بین سایر رله‌ها انجام می‌شود. لازم است که بین عملکرد رله‌های اضافه جریان بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلی ثانیه (بسته به زمان عملکرد کلیدها) فاصله وجود داشته باشد. جهت حصول فواصل زمانی مناسب، جدای از تغییرات تنظیم زمانی رله می‌توان از منحنی‌های مختلف مانند Standard inverse/very (inverse/extremely inverse) استفاده کرد.

۲-۲-۴- حفاظت اضافه / کاهش ولتاژ

حفاظت اضافه ولتاژ در خطوط بلند ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت جهت حفاظت در مقابل اضافه ولتاژهای ناشی از جریان شارژ خط بکار می‌رود. این خطوط به طور معمول مجهز به راکتور موازی بوده و اگر این راکتور به شینه پست متصل و از نوع سوئیچ شونده باشد، حفاظت اضافه ولتاژ جزء حفاظتهای راکتور خواهد بود. کاربرد دیگر رله اضافه ولتاژ در پستهای نیروگاهی است.

رله کاهش ولتاژ به دو منظور در حفاظت خطوط منظور می‌گردد:

الف) پس از وقوع خاموشی سراسری در شبکه، جهت بازیابی^۲ ساده شبکه لازمست کلیه بارها و خطوط مجزا شده باشند که این امر توسط رله‌های کاهش ولتاژ (ولتاژ صفر) انجام می‌گیرد. تنظیم زمانی این رله‌ها معمولاً بصورت تأخیری و در حدود ۱ تا ۷ ثانیه می‌باشد.

رله کاهش ولتاژ در کلیه سطوح ولتاژ انتقال و فوق توزیع به عنوان حفاظت اصلی خط (SUB I) در نظر گرفته می‌شود.

ب) مجاز نمودن عمل بستن سکسیونر زمین خط: به کمک اینترلاک مناسب از این رله جهت جلوگیری از زمین کردن خط برقرار استفاده می‌شود.

۲-۲-۵- حفاظت پایلوت خطوط انتقال

^۱. Coordination

^۲. Restoration

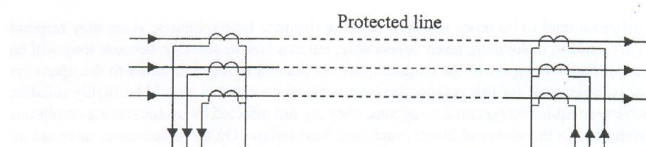
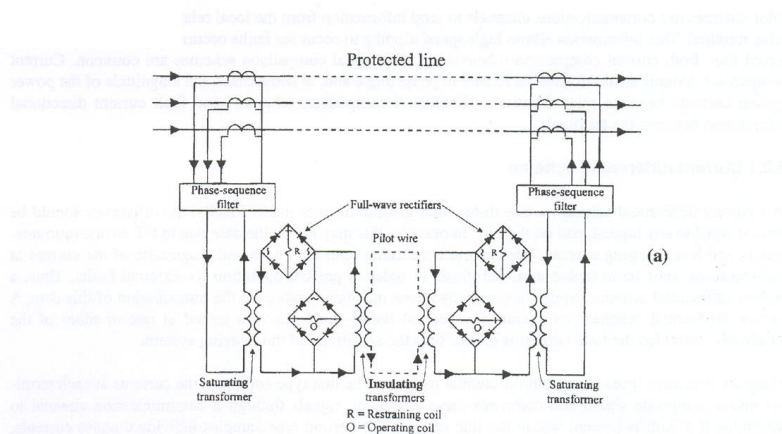
برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

این نوع حفاظت جزو حفاظتهای واحد بوده و جهت حفاظت خطوط کوتاه و یا هادیهای محوطه پست استفاده می‌شود. این حفاظت تنها به حفاظتهای داخل محدوده پاسخ می‌دهد و به دو شکل سیستم جریان چرخشی و سیستم توازن ولتاژ اجرا می‌شود. در این طرحها، رله‌های دو طرف خط توسط یک جفت سیم پایلوت به یکدیگر متصل شده و مقادیر جریانهای یکطرف خط از طریق سیم پایلوت به طرف دیگر منتقل می‌شود. شکل شماره (۲-۸) دو طرح مختلف حفاظت پایلوت را نشان می‌دهد.

R: سیم پیچ نگهدارنده
O: سیم پیچ عمل کننده
P: سیم پیچ پارلیزه کننده

ikiPower.ir

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۲-۸) حفاظت پایلوت (a) طرح جریان چرخشی (b) طرح توازن ولتاژ

در این طرحها، سیگنالهای جریان فازها و جریان باقیمانده به یک سیگنال تبدیل می‌شوند تا از طریق سیم پایلوت قابل انتقال باشند.

در طرحهای حفاظتی پایلوت می‌توان از رله‌های دیفرانسیل امپدانس بالا^۱ و یا امپدانس پایین^۲ استفاده کرد و در هر یک از موارد بایستی اطمینان داشت که در شرایط اشباع ترانسفورماتورهای جریان، سیستم حفاظتی عملکرد مناسبی خواهد داشت

جهت جلوگیری از القای ولتاژ توسط هادیهای فاز بر روی سیم پایلوت، می‌توان از فیبر نوری جهت انتقال سیگنال استفاده کرد. در غیر این صورت بایستی نیازمندیهای عایقی لازم را در مورد سیم پایلوت رعایت نمود.

۲-۳- حفاظت شینه

وقوع خطا در شینه، شبکه را دچار تنش کرده و مشکلات عدیده‌ای را فراهم می‌آورد. حتی ممکن است فرم فیزیکی شینه را تغییر داده و برای مدتی از سرویس‌دهی ممانعت به عمل آورد. چنانچه شینه به قسمتهای کوچکتر تقسیم شده و یا شینه‌های دابل بکار رفته باشد، بایستی برای هر بخش حفاظتی

^۱ . High Impedance Differential Relay

^۲ . Low Impedance Differential Relay

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جداگانه منظور شود تا خطا در یک قسمت نتواند وقفه‌ای در سرویس‌دهی سایر قسمت‌ها ایجاد نماید. در عین حال باید دقت کافی مبذول داشت که از عملکرد اتفاقی حفاظت در اثر تداخل خارجی جلوگیری به عمل آید. غالب خطاهای شینه از نوع فاز به زمین هستند و بالا بودن سرعت رفع خطای شینه از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. جهت دستیابی به این سرعت معمولاً از رله‌های دیفرانسیل امپدانس بالا جهت حفاظت شینه بکار برد. از آنجا که عملکرد نادرست حفاظت شینه بر روی کلیه فیدرهای متصل به آن تأثیر نامطلوبی دارد، لذا در طراحی و تنظیم این حفاظت بایستی دقت کافی مدنظر قرار گیرد. اغتشاشات زیر نبایستی باعث عملکرد نادرست رله دیفرانسیل حفاظت شینه گردند:

- اشکال در ثانویه یک ترانسفورماتور جریان که توازن جریانی را بر هم می‌زند.

- شوکهای مکانیکی با شدت بالا

به منظور حفظ پایداری در اثر اشکال در ثانویه ترانسفورماتور جریان، رله بازبینی ثانویه ترانس جریان بکار می‌رود تا در صورت تشخیص اشکال در ثانویه جریان، رله مذکور از عملکرد نابجای رله حفاظت شینه جلوگیری کند.

حفاظت شینه در پستهای ۶۳ و ۱۳۲ کیلوولت بکار نمی‌رود و تنها محدود به پستهای ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت می‌باشد. این حفاظت فاقد حفاظت پشتیبان بوده و حفاظت پشتیبان شینه توسط نواحی حفاظتی دوم رله‌های دیستانس فراهم می‌شود.

در پستهای کلیدی می‌توان جهت اطمینان بیشتر دو سیستم حفاظتی دیفرانسیل یکسان برای شینه بکار برد که از هم مستقل بوده و فرمان قطع منوط به تشخیص خطا توسط هر دو سیستم باشد.

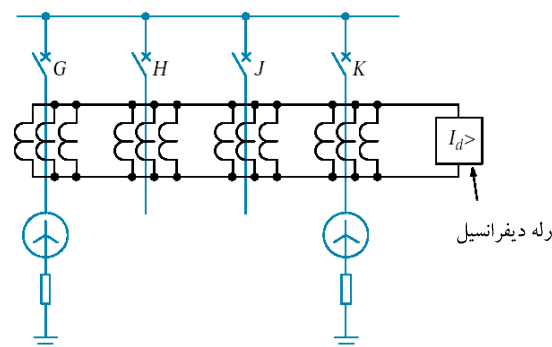
در شینه‌های تقسیم شده، سیستم حفاظتی دیفرانسیل دوم^۱ بصورت سراسری بوده و کل شینه را در برمی‌گیرد (بر خلاف سیستم دیفرانسیل اصلی که برای هر بخش شینه تقسیم شده بصورت مجزا در نظر گرفته می‌شود).

۲-۳-۱- حفاظت دیفرانسیل امپدانس بالا

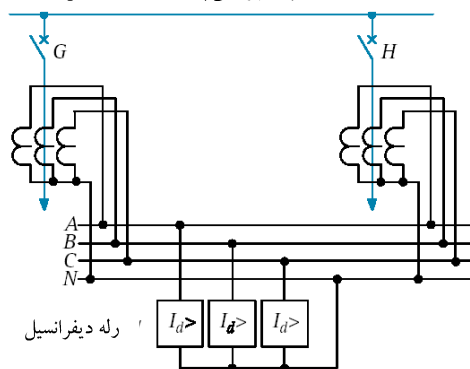
^۱ . Check System

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

در حفاظت شینه‌ها، اصل برابری ورودی و خروجی جریان اعمال می‌گردد. معمولاً از ترکیب جریان چرخشی استفاده می‌شود که در آن ترانسفورماتورهای جریان و اتصالاتشان متناظر با شینه و اتصالات سیستم می‌باشند. رله در محلی قرار می‌گیرد که مشابه مسیر خطا در شینه است و از اینرو تا زمانیکه خطایی اتفاق نیافتد انرژی دار نمی‌شود. در واقع عبور جریان از رله، نشانگر وجود جریان خطا است. شکل شماره (۹-۲) طرح اتصال ترانسفورماتورهای جریان جهت آشکار سازی خطاهای فاز و زمین را نشان می‌دهد.

الف_ شمای جریان چرخشی پایه (تنها حفاظت زمین)

ب_ طرح جریان چرخشی فاز و زمین

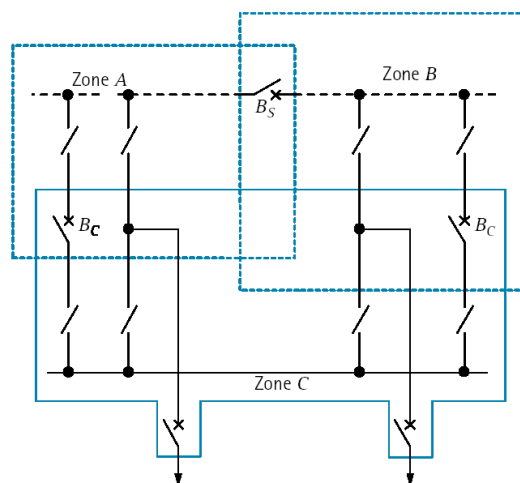
شکل (۹-۲): طرح جریان چرخشی جهت حفاظت شینه

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

همانطور که قبلاً نیز گفته شد، در طرحهایی با شینه تقسیم شده، به ازای هر بخش یک سیستم دیفرانسیل مستقل در نظر گرفته می شود. نواحی حفاظتی این سیستمها بایستی با یکدیگر همپوشانی داشته و نواحی حفاظتی بایستی شامل کلیدها نیز گردند. شکل شماره (۲-۱۰) این موضوع را نشان می دهد. بایستی دقت کرد که مرزهای حفاظتی را ترانسفورماتورهای جریان تعیین می کنند و این امر بایستی در همپوشانی حفاظتهای مستقل مدنظر قرار گیرد.

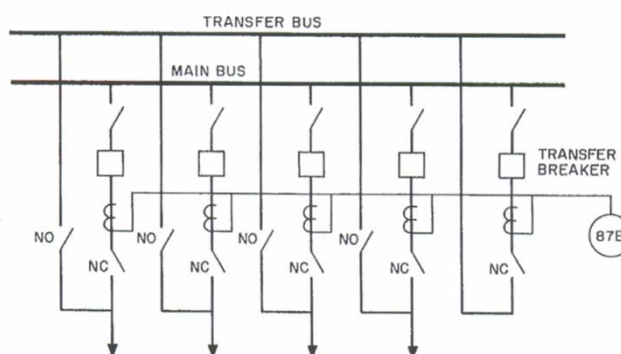

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

شکل (۲-۱۰): نواحی حفاظت شینه در طرح شینه تقسیم شده

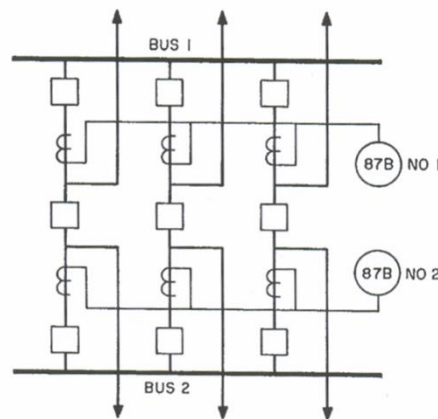
بروز خطا در کلید، دو محدوده همجوار را قطع می‌کند. در حفاظت شینه دابل، باید دو شینه به عنوان محدوده‌های جداگانه تلقی شده و در باس کوپلر بر روی هم پوشش داشته باشند. شکل شماره (۲-۱۱) طرح حفاظتی شینه‌بندی اصلی - فرعی^۱ و شکل شماره (۲-۱۲) طرح حفاظتی شینه‌بندی ۱/۵ کلیدی را نشان می‌دهد.

شکل (۲-۱۱): طرح حفاظت شینه در طرح اصلی - انتقالی

^۱. Main and Transfer

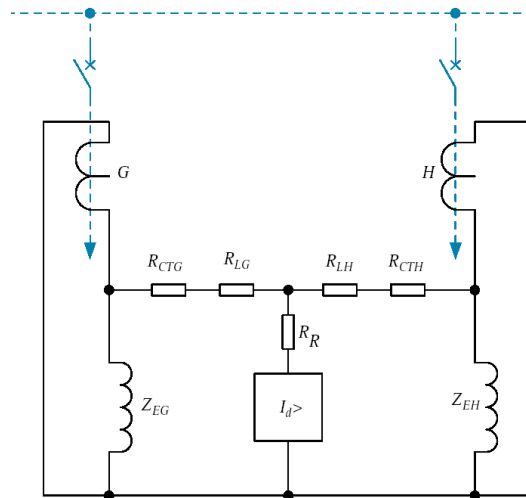
برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۲-۱۲): طرح حفاظت شینه در طرح ۱/۵ کلیدی

پایداری حفاظت دیفرانسیل امپدانس بالا در مقابل مؤلفه گذاری جریان اتصالی بایستی به اثبات برسد. فلوی گذرا تا زمانی که در محدوده خطی مشخصه مغناطیس کنندگی باشد مشکلی ایجاد نمی کند. اشباع شدید یک ترانسفورماتور جریان می تواند باعث عملکرد رله دیفرانسیل در پاسخ به خطای خارجی گردد. جهت تحلیل و وضعیت رله در هنگام اشباع ترانسفورماتور می توان از مدار معادل شکل (۲-۱۳) استفاده کرد. در این شکل امپدانسهای تحریک ترانسفورماتورهای جریان، مقاومت سیم پیچ ثانویه و هادیهای رابط در نظر گرفته شده است.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

شکل (۲-۱۳): مدار معادل الکتریکی سیستم دیفرانسیل جریان چرخشی

جهت مدلسازی بدترین حالت فرض می‌شود که یکی از ترانسفورماتورهای جریان کاملاً به اشباع رفته و در نتیجه امپدانس تحریک آن به صفر می‌رسد. محاسبات در این حالت نشان می‌دهد که جریان چرخشی^۱ ایجادشده در رله با R_R نسبت معکوس داشته و با افزایش آن کاهش می‌یابد. به این ترتیب با افزایش R_R جریان چرخشی کمتر از مقدار تنظیم رله می‌شود و از عملکرد نادرست رله در اثر اشباع ترانسفورماتور جریان جلوگیری می‌شود. افزایش R_R به کمک افزودن مقاومت پایدارکننده^۲ قابل انجام است. جریان چرخشی به شکل زیر به مقاومت R_R مرتبط می‌گردد:

(۲-۸)

$$I_R = \frac{I_F (R_{LH} + R_{CTH})}{R_R + R_{LH} + R_{CTH}}$$

که در آن:

I_F : جریان خطا در ثانویه

^۱. Spill Current

^۲. Stabilizing Resistor

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

R_{LH} : مقاومت سیمهای رابط

R_{CTH} : مقاومت ثانویه ترانسفورماتور جریان و

I_R : جریان چرخشی می باشد.

R_R بایستی تا حدی افزایش یابد که I_R از مقدار تنظیمی رله کوچکتر شود.

رابط (۸-۲) با این فرض نوشته شده که ترانسفورماتور جریان H در شکل (۸-۲) به اشباع رفته است.

با توجه به بزرگ بودن R_R ، رابطه (۸-۲) را می توان به شکل زیر نوشت:

$$I_R = \frac{I_F (R_{LH} + R_{CTH})}{R_R} = \frac{V_f}{R_R} \quad (9-2)$$

به این ترتیب رله را می توان یک رله حساس به ولتاژ در نظر گرفت که اگر تنظیم ولتاژ روی رله بیش از

V_f باشد، رله پایدار خواهد بود. جهت پاسخ مناسب رله به خطاهای داخل ناحیه حفاظتی خود، لازم است

که ولتاژ ثانوی ترانسفورماتورهای جریان بیش از مقدار تنظیمی ولتاژ رله باشد. توصیه می شود که جهت

جلوگیری از بروز خطا، ولتاژ نقطه زانو دو برابر ولتاژ تنظیم رله باشد.

هنگامی که تنظیم ولتاژ رله تعیین گردید، به کمک منحنی اشباع ترانسفورماتورهای جریان می توان

جریان تحریک آنها را تعیین کرد و سپس با استفاده از رابطه زیر جریان موثر تنظیم رله را بدست آورد:

$$(10-2)$$

$$I_R = I_s + n I_{es}$$

که در آن:

I_R : جریان موثر تنظیم

I_s : حداقل جریان عمل کننده رله

I_{es} : جریان تحریک ترانسفورماتور جریان در ولتاژ تنظیمی رله و

n : تعداد ترانسفورماتورهای جریان موازی است.

توصیه می شود که جریان موثر تنظیمی رله در سمت اولیه بیشتر از ۳۰ درصد حداقل جریان خطا نباشد.

این جریان بایستی بیش از جریان بار ماگزیمم انتخاب شود تا احتمال عملکرد نامناسب رله تحت جریان

بار وجود نداشته باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

قطع جریان ترانسفورماتورهای جریان به معنی وجود عدم تعادل در مدار رله خواهد بود. اگر چه تنظیم جریان موثر رله به گونه‌ای انتخاب می‌شود که رله در این شرایط عمل نکند، اما همزمانی این مشکل با بروز خطا می‌تواند به عملکرد نامناسب رله منجر شود. به همین منظور لازم است تمهیدات لازم جهت نظارت بر مدار ترانسفورماتورهای جریان در نظر گرفته شود.

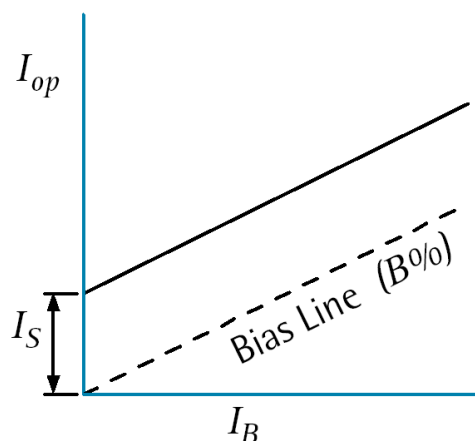
با توجه به معادله (۹-۲) واضح است که ولتاژ تنظیم رله بطور مستقیم به مقاومت سیمهای رابط ترانسفورماتورهای جریان وابسته است و لذا بایستی تا حد ممکن این مقاومت در سطح پایین حفظ شود. از طرف دیگر این رابطه نشان می‌دهد که هر چه جریان خطا در ثانویه کوچکتر باشد، ولتاژ تنظیمی رله نیز کوچکتر خواهد بود لذا توصیه می‌شود جهت حفاظت شینه از ترانسفورماتورهای جریان با نسبت تبدیل بزرگ استفاده شود.

۲-۳-۲- حفاظت دیفرانسیل امپدانس پایین

جهت حفاظت دیفرانسیل شینه می‌توان از رله‌های امپدانس پایین بایاس دار مدرن استفاده کرد. اصول حاکم بر ناحیه‌بندی حفاظتی و سایر موارد مشابه حالت قبل می‌باشد. در این مورد بایستی دقت کرد که تنها به کمک بایاس کردن رله نمی‌توان به پایداری مناسب دست یافت و لازم است که از مقاومت پایدارکننده نیز استفاده شود. مقدار مقاومت پایدارکننده را می‌توان به کمک رابطه زیر بدست آورد:

$$R_R = \frac{R_{LH} + R_{CTH}}{B} \quad (۱۱-۲)$$

که B شیب خط بایاس می‌باشد که در شکل (۱۴-۲) نشان داده شده است.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

شکل (۲-۱۴): منحنی بایاس یک رله امپدانس پایین

با وجود آنکه جریان تنظیمی رله I_s می‌باشد اما جریان موثر عملکرد رله دیفرانسیل به صورت زیر خواهد بود:

$$I_R = I_s + B I_F \quad (2-12)$$

که در آن:

I_R : حداقل جریان موثر عملکرد رله

I_s : جریان تنظیمی رله

I_F : جریان خطای عبوری و

B : شیب خط بایاس می‌باشد.

همانطور که در رابطه (۲-۱۱) دیده می‌شود مقدار مقاومت پایدار کننده مستقل از سطح جریان می‌باشد و لذا با تعیین این مقاومت، رله به ازای همه جریانهای خطا پایدار خواهد بود.

۲-۴- حفاظت کلید قدرت

بواسطه اهمیت نقش کلید و اشکالاتی که ممکن است در عملکرد صحیح آن بروز کند، یک سری حفاظت جهت تشخیص عملکرد نامناسب کلید و انجام اعمال اصلاحی در نظر گرفته می‌شود. از جمله مسائلی که ممکن است برای یک کلید قدرت پیش آید، ناموفق بودن کلید در برطرف کردن جریان ات‌صالی و یا عدم همزمانی باز شدن کنتاکتهای اصلی فازها مختلف کلید به هنگام قطع جریان می‌باشد. بنابراین حفاظتهای مورد استفاده جهت کلیدهای قدرت عبارتند از:

- حفاظت اشکال کلید

- نظارت بر مدار تریپ

- حفاظت ناهماهنگی در باز شدن کنتاکتهای کلید

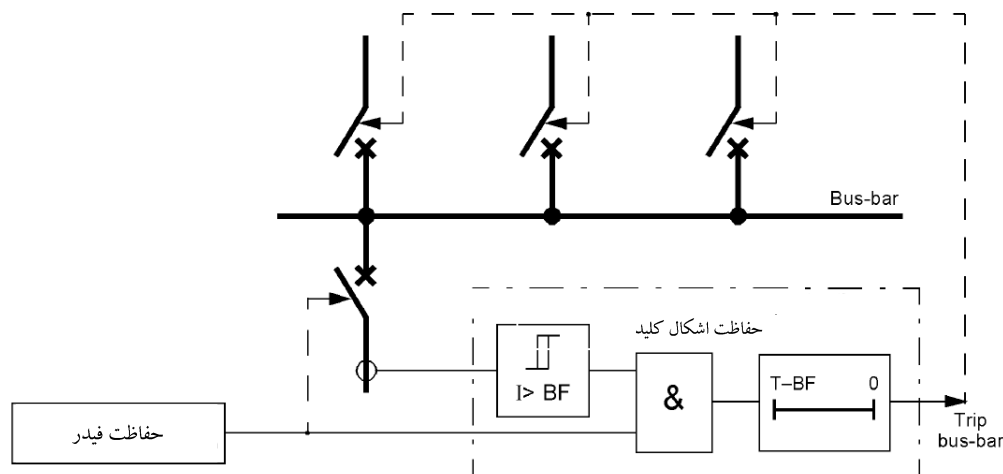
در طرح استاندارد حفاظتی پستهای ایران، حفاظت اشکال کلید منحصر به پستهای ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت می‌باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۲-۴-۱- حفاظت اشکال کلید^۱

این احتمال وجود دارد که کلید قدرت با وجود دریافت سیگنال تریپ، به هر دلیلی عمل نکند و در اینصورت کلید یا کلیدهای پشتیبان وظیفه قطع جریان خطا را بر عهده خواهند داشت. جهت پیاده‌سازی این امر از رله اشکال کلید (50BF) که در واقع یک رله جریان زیاد آنی است استفاده می‌شود. نحوه کار رله اشکال کلید به شکل زیر می‌باشد:

همزمان با ارسال سیگنال تریپ از سوی رله‌های اصلی حفاظت تجهیز مورد نظر، رله اشکال کلید نیز فعال شده و چنانچه جریان اتصالی بیش از مدت مشخص شده از کلید قدرت عبور نماید رله اشکال کلید فرمانهای مناسب قطع را برای کلیدهای دیگر ارسال می‌کند. منظور از کلیدهای دیگر مجموعه کلیدهای محلی و یا راه دوری است که باز شدن آنها تغذیه جریان خطا را قطع می‌کند. شکل شماره (۲-۱۵) اصول کار این رله نشان می‌دهد.

شکل (۲-۱۵): حفاظت اشکال کلید

^۱ . Breaker Failure Protection (CBF)

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

همانطور که در این شکل دیده می‌شود، به محض بروز خطا در فیذر، حفاظت فیذر سیگنال تریپ را به کلید مربوطه و همزمان سیگنال شروع را به رله حفاظت اشکال کلید ارسال می‌کند. بعد از گذشت یک زمان مشخص که تنظیم آن وابسته به زمان عملکرد کلید می‌باشد، در صورت وجود جریان خطا، رله اشکال کلید فرمانهای مناسب را به سایر کلیدها ارسال می‌کند. در پستها با طرح شینه‌بندی غیر ساده (دوبل، ۱/۵ کلیدی و...)، سیگنال تریپ رله اشکال کلید بایستی از کنتاکتهای مناسب عبور داده شود تا کلید همجوار مناسب انتخاب گردد. در صورتیکه لازم باشد رله اشکال کلید به کلیدهای راه دور فرمان دهد، از کانالهای مخابراتی PLC استفاده شده و جهت حصول اطمینان از دو کانال مخابراتی استفاده می‌شود. در عین حال جهت اطمینان از صحت فرمانهای تریپ دریافتی از کانالهای مخابراتی، می‌توان در هنگام دریافت سیگنال تریپ، وجود جریان خطا را بطور مستقل و به کمک رله‌های جریانی و یا دیستانس چک کرد.

مدت زمان تأخیر رله اشکال کلید بستگی به پارامترهای متعددی دارد. زمان کلی رفع خطا توسط این رله از مجموع زمانهای زیر بدست می‌آید:

- زمان عملکرد حفاظت اصلی
- زمان باز شدن کلید قدرت
- زمانهای رله‌های کمکی
- تأخیر زمانی مربوط به عضو تشخیص دهنده جریان در رله اشکال کلید
- رله‌های کمکی تریپ
- زمان باز شدن کلیدهای مجاور

حفاظت اشکال کلید دارای دو طرح مختلف است: در طرح اول رله پس از سپری شدن زمان موردنظر سیگنال تریپ را مجدداً به همان کلید تحت نظارت خود ارسال می‌کند و سپس به اندازه زمان لازم برای باز شدن کلید صبر کرده و پس از آن به کلیدهای مجاور، فرمان قطع را ارسال می‌کند. در طرح دوم، رله پس از سپری شدن زمان اول دیگر به کلید تحت نظارت خود فرمان قطع ارسال نکرده و مستقیماً فرمان را به کلیدهای مجاور ارسال می‌کند. روشن است که طرح دوم از سرعت بیشتری برخوردار است اما طرح اول در صورت موفقیت‌آمیز بودن تریپ دوم کلید منجر به نتیجه مطلوبتری می‌گردد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۲-۴-۲- نظارت بر مدار تریپ

این حفاظت، برای جلوگیری از ایجاد وقفه در مدار تریپ بکار می‌رود. چنانچه مدار تریپ دچار قطعی باشد، همراه با بسته شدن کنتاکت تریپ، مدار فرمان باز خواهد ماند و فرمان قطع ارسال نخواهد شد. اهمیت نظارت بر مدار تریپ در مداراتی که تنها یک بوبین برای تریپ دارند و بازشدن کلید قدرت برای شبکه ارزش حیاتی داشته باشد، بیشتر جلوه می‌کند.

رله نظارت بر مدار تریپ از طریق تزریق یک جریان کوچک در مدار تحت نظارت، کامل بودن مدار را بررسی می‌کند. بدلیل اینکه این رله از جریان کوچک در محدوده ۱ تا ۵ میلی‌آمپر استفاده می‌کند، می‌تواند در مدارات با مقاومت بالا بکار رود. برای کلیدهایی که از چندین نقطه فرمان قطع می‌گیرند، می‌توان رله‌های ناظر را بصورت موازی متصل نمود.

رله نظارت شامل یک رله برای ایجاد جریان ثابت کم است که جریان تزریقی به مدار را تهیه می‌کند. علاوه بر آن از تایمر و رله خروجی دو وضعیت تشکیل شده و از منبع کمکی جداگانه تغذیه می‌شود. تأخیر زمانی چند میلی‌ثانیه برای ارسال آلام و بستن کنتاکت خروجی در نظر گرفته می‌شود تا از عمل کردن در حالات گذرا جلوگیری بعمل آید.

۲-۴-۳- حفاظت عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید

شرایط ایده‌آل در عملکرد یک کلید قدرت در این است که در زمان کوتاه مدار را قطع نماید و بازشدن کنتاکتها بطور همزمان انجام گیرد. اما در عمل تأخیر زمانی بسیار کوچکی بین باز یا بسته شدن کنتاکتهای کلید قدرت وجود دارد. چنانچه این زمان از مقداری معقول (چند میلی ثانیه) فراتر رود، این ناهماهنگی قابل قبول نمی‌باشد. بدین منظور از حفاظت عدم هماهنگی کلید برای تشخیص همزمان نبودن عملکرد بهره گرفته می‌شود.

این حفاظت از موازی کردن کنتاکتهای باز کلید قدرت و موازی کردن کنتاکتهای بسته آن استفاده کرده و اتصال سری این دو مجموعه با یک تایمر، عدم هماهنگی کنتاکتها را تشخیص می‌دهد. چنانچه عدم هماهنگی موردنظر بیش از مدت زمان تنظیمی تایمر (۵ میلی‌ثانیه یا نیم سیکل) برقرار بماند، تایمر فرمان

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

تریپ را ارسال می‌نماید. در صورتیکه کلید موفق به باز کردن مدار نشود، حفاظت اشکال کلید پس از مدت زمان مشخص فرمان قطع را برای کلیدهای مجاور صادر می‌کند. چنانچه از وصل مجدد تکفاز بهره گرفته شود، باید از فرمان قطع حفاظت عدم هماهنگی کلید جلوگیری شود. بنابراین در هنگام وصل مجدد تکفاز با قراردادن کنتاکت آن در مسیر تایمر، حفاظت عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید متوقف می‌گردد.

۲-۵- حفاظت ترانسفورماتور قدرت

خطاهای ترانسفورماتور قدرت به طور کلی به پنج دسته عمده زیر تقسیم می‌شوند:

- خطاهای سیم‌پیچ و ترمینال
  - خطاهای هسته
  - خطاهای تجهیزات جانبی ترانسفورماتور
  - خطای تپ چنجر قابل تغییر زیر بار
  - شرایط بهره‌برداری غیرنرمال
  - خطاهای خارجی سنگین
- با توجه به تنوع خطاها در ترانسفورماتور و ارزش اقتصادی و اهمیت بالای آن در شبکه، طیف گسترده‌ای از حفاظتهای مختلف جهت ترانسفورماتور در نظر گرفته می‌شود که بطور معمول شامل موارد زیر است:
- حفاظت جریان زیاد فاز و نوترال
  - حفاظت خطای زمین محدودشده
  - حفاظت دیفرانسیل
  - حفاظت شار زیاد (برای ترانسفورماتورهای نیروگاهی)
  - حفاظت امپدانسی
  - حفاظت جریانی سیم‌پیچ سوم
  - حفاظت تپ چنجر
  - حفاظت اتصال زمین تانک

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- حفاظت دمای زیاد سیم‌پیچ و روغن

- حفاظت رله بوخهلتس

- حفاظت در مقابل فشار و آزاد ساز فشار

- حفاظت نرخ افزایش فشار روغن

دسته‌ای از حفاظتهای ذکر شده همچون حفاظت رله بوخهلتس بر روی خود ترانسفورماتور قرار داشته و توسط سازنده ترانسفورماتور تهیه می شود و سایر حفاظتها به دو دسته حفاظت اصلی و کمکی تقسیم می گردند. رله های اصلی شامل رله دیفرانسیل، ولتاژ کم و شار زیاد و رله های پشتیبان شامل رله های جریان زیاد اولیه و ثانویه، رله اتصال زمین محدود شده و سایر رله ها می باشد که بسته به سطح ولتاژ و نوع سیم پیچی ترانسفورماتور انتخاب می شوند.

می توان ادعا کرد که در صد بالایی از خرابیهای ترانسفورماتور ناشی از خطاهای بین دوره های سیم پیچی است. اتصالی بین دورها، جریان بزرگی را در حلقه اتصال کوتاه ایجاد می کند ولی به علت نسبت تبدیل بزرگ بین کل سیم پیچی و دورهای اتصال کوتاه شده، جریانهای ترمینال ترانسفورماتور کوچک خواهد بود.

بزرگی خطاهای فاز به زمین در ترانسفورماتورها به عوامل متعددی از جمله نحوه سیم پیچی اولیه و ثانویه، نحوه زمین کردن نوترال، فاصله نقطه خطا تا نوترال و... وابسته است. در طراحی حفاظت ترانسفورماتور بایستی اطمینان حاصل شود که سیستم حفاظتی به کلیه خطاهای ترانسفورماتور بدون توجه به محل بروز خطا و میزان جریان خطا پاسخ می دهد.

۲-۵-۱- حفاظت دیفرانسیل ترانسفورماتور قدرت

حفاظت دیفرانسیل مهمترین حفاظت اصلی ترانسفورماتور است که نسبت به خطاهای فاز به زمین، فاز به فاز و حلقه دارای حساسیت مناسبی می باشد. در این حفاظت از رله های دیفرانسیل امپدانس پایین بایاس شده استفاده می شود. نکات بسیاری را بایستی در هنگام کاربرد و تنظیم رله دیفرانسیل مدنظر قرارداد که به شرح زیر می باشند:

- نسبت تبدیل و فاز ترانسفورماتورهای جریان

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

- خطای ناشی از اشباع ترانسفورماتورهای جریان
- اتصالات ترانسفورماتور و نحوه زمین کردن
- خطاهای ناشی از تغییرات تپ
- جریان هجومی ترانسفورماتور
- جریان بی‌باری
- خطای ناشی از اضافه تحریک

ترانسفورماتورهای جریان بایستی به نحوی انتخاب گردند که اختلاف جریان بواسطه نسبت تبدیل ترانسفورماتور قدرت و اختلاف فاز بین اولیه و ثانویه مرتفع گردد. با این حال معمولاً نمی‌توان صرفاً به کمک انتخاب ترانسفورماتور جریان مناسب به این امر دست یافت و لازم است که از ترانسهای کمکی^۱ استفاده کرد. رله‌های دیفرانسیل دیجیتالی این امکان را فراهم می‌آورند که اصلاح نسبت تبدیل و اختلاف فاز بصورت نرم‌افزاری و بر روی خود رله انجام شود و به این ترتیب نیازی به ترانسهای کمکی نخواهد بود. در صورتیکه ترانسفورماتور مجهز به تپ چنجر باشد، اصلاح نسبت تبدیل بر روی تپ اصلی انجام خواهد گرفت و در این حالت بایستی اطمینان داشت که به ازای سایر تپها رله عمل نمی‌کند.

در صورتیکه امکان تغذیه جریان مؤلفه صفر از سوی یک سیم‌پیچ ترانسفورماتور وجود داشته باشد (به عنوان مثال ترانسفورماتور با اتصال YnD)، رله دیفرانسیل بایستی به فیلتر مؤلفه صفر مجهز باشد تا نسبت به خطاهای زمین خارجی حساس نباشد. در گذشته این امر به کمک اتصال مثلث ترانسفورماتورهای جریان فراهم می‌گردید اما در رله‌های دیجیتال این فیلترینگ بصورت نرم‌افزاری انجام می‌شود.

عبور جریان هجومی ترانسفورماتور نبایستی باعث عملکرد رله دیفرانسیل گردد. اگرچه این جریان معمولاً در هنگام وصل ترانسفورماتور کشیده می‌شود ولی می‌تواند بوسیله هر حالت گذرای که سبب تغییر ناگهانی ولتاژ روی شاخه مغناطیس‌کننده ترانسفورماتور گردد ایجاد شود. جریان هجومی دارای محتوی هارمونیک بالایی می‌باشد که هارمونیکهای دوم تا هفتم دامنه‌های بیشتری دارند. جهت حفظ پایداری رله دیفرانسیل در مقابل جریان هجومی می‌توان از روشهای زیر استفاده کرد:

^۱ . Interposing CT's

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فوت های لازمه

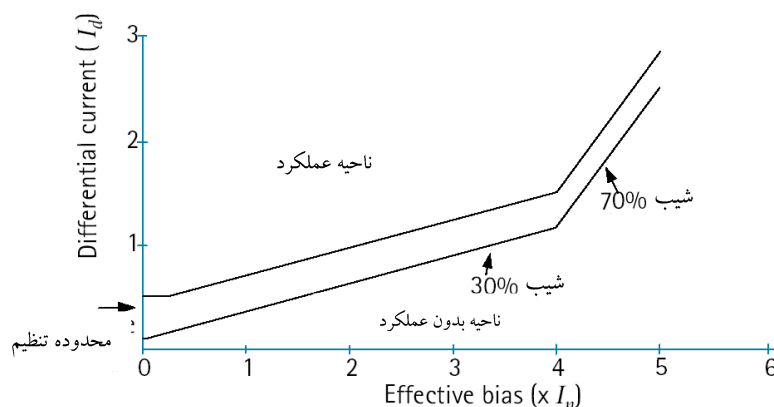
الف) تأخیر زمانی: از آنجا که حضور جریان هجومی گذرا و کوتاه مدت است، به کمک ایجاد تأخیر زمانی می توان رله را در مقابل آن پایدار کرد. این روش به دلیل بالابردن سرعت رفع خطا تنها جهت ترانسفورماتورهای کوچک و کم اهمیت قابل استفاده است.

ب) استفاده از هارمونیک دوم: از آنجا که معمولاً چه در شرایط عادی و چه در شرایط خطا هارمونیک دوم جریان در شبکه وجود نخواهد داشت، از این هارمونیک می توان جهت پایدارسازی رله در مقابل جریان هجومی استفاده کرد.

ج) استفاده از شکل موج جریان هجومی: در این روش باتوجه به مشخصه زمانی خاص جریان هجومی، وجود آن توسط رله تشخیص داده شده و از عملکرد رله جلوگیری می شود.

۲-۵-۱-۱- بایاس رله دیفرانسیل

جهت تضمین پایداری رله دیفرانسیل در مقابل خطاهای خارجی، سیم پیچهای عمل کننده رله بایاس می گردند که این امر به وسیله در صدی از جریان عبوری انجام می شود. شکل شماره (۲-۱۶) نمونه ای از منحنی بایاس رله های دیفرانسیل را نشان می دهد. تغییر جریان بایاس در این مشخصه باعث می شود که رله چه در جریانهای کم و چه در جریانهای زیاد، حساسیت مناسب داشته باشد.

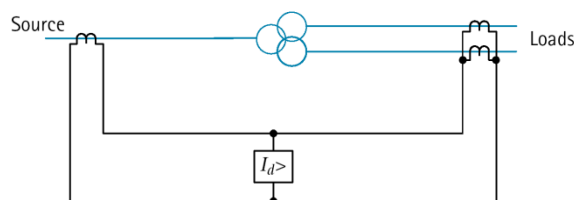
شکل شماره (۲-۱۶): یک نمونه منحنی بایاس رله دیفرانسیل

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

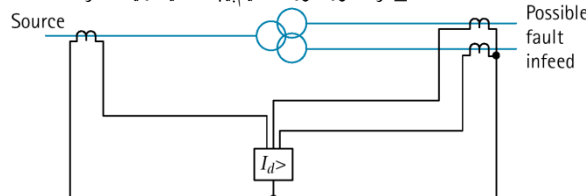
حداقل بایاس بایستی بیش از بیشتین اختلاف جریان ناشی از تپ حداکثر و خطای ترانسفورماتورهای جریان باشد. بطور کلی رله دیفرانسیل نباید خیلی حساس تنظیم گردد و معمولاً این تنظیم بر روی ۲۰ تا ۳۰ درصد جریان نامی قرارداد می شود. سازندگان مختلف معمولاً مشخصه‌های بایاس متفاوتی را عرضه می کنند که یک نمونه آن با دو شیب متفاوت در شکل (۲-۱۶) آمده است. تنظیم این رله‌ها بایستی مطابق با دستورالعمل سازنده انجام گیرد.

۲-۱-۵-۲- ترانسفورماتورهای چند سیم پیچه و اتوترانسفورماتور

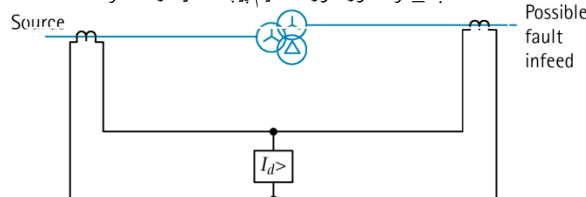
ترکیب حفاظت دیفرانسیل برای اتوترانسفورماتورها از هر جهت شبیه حفاظت ترانسفورماتورهای دو سیم پیچ می باشد. در ترانسفورماتورها با چند سیم پیچ نحوه اتصالات بستگی به نحوه تغذیه ترانسفورماتور دارد. هنگامی که تنها یکی از سیم پیچهای ترانسفورماتور امکان تغذیه داشته و سایر سیم پیچها به بار متصل می باشند، طرح اتصال رله دیفرانسیل مطابق شکل (۲-۱۷-a) خواهد بود. شکل (۲-۱۷) موارد دیگری که ممکن است در رابطه با ترانسفورماتورهای چند سیم پیچه وجود داشته باشد نشان می دهد.

الف _ ترانسفورماتور سه سیم پیچه تغذیه از یک طرف

ب _ ترانسفورماتور سه سیم پیچه تغذیه از سه طرف

ج _ ترانسفورماتور سه سیم پیچه بدون بارگیری از سیم پیچ مثلث

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۲-۱۷): حفاظت دیفرانسیل ترانسفورماتورهای چند سیم پیچه

در مواردی که ترانسفورماتور زمین - کمکی نیز جزء محدوده حفاظت رله دیفرانسیل قرار داده شود، جریان توالی صفر ترانسفورماتور زمین - کمکی در هنگام خطای زمین، از ترانسفورماتورهای جریان خط در یک طرف عبور نموده ولی جریان معادل آن در ترانسفورماتورهای جریان طرف دیگر موجود نمی باشد لذا باعث عملکرد نادرست رله می گردد.

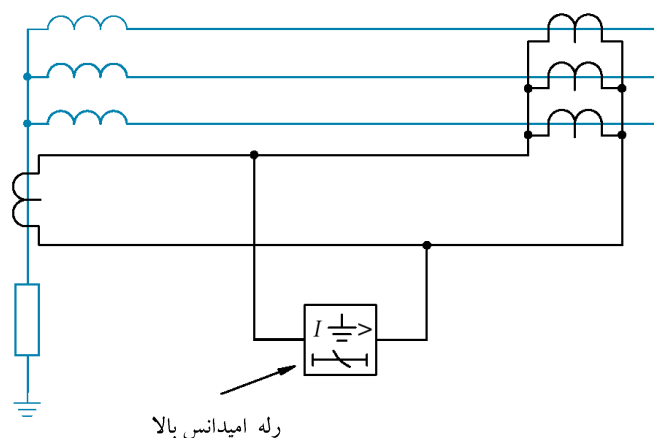
در چنین مواقعی، جریان مناسبی از خروجی ترانسفورماتور جریان اصلی کسر می گردد. این جریان از نوترال ترانسفورماتور زمین - کمکی که حامل سه برابر جریان توالی صفر می باشد بدست می آید.

۲-۵-۲- حفاظت خطای زمین محدودشده^۱

در پاره ای از موارد، حفاظت دیفرانسیل ترانسفورماتور قدرت، کل سیستم را تحت پوشش قرار نداده لذا حفاظت خطای زمین محدودشده همواره در طرح حفاظتی ترانسفورماتور قدرت بکار می رود. به عنوان مثال اگر نقطه نوترال سیم پیچ ستاره یک ترانسفورماتور با مقاومت یک پریونیت زمین شود و تنظیم موثر رله دیفرانسیل برابر ۲۰ درصد باشد، تنها ۴۲ درصد ابتدای سیم پیچ (نسبت به ترمینال خط) تحت پوشش حفاظت دیفرانسیل قرار می گیرد. در حفاظت خطای زمین محدوده معمولاً از رله دیفرانسیل امپدانس بالا استفاده شده و مدار رله به کمک جریان نوترال بسته می شود. شکل شماره (۲-۱۸) شمای این حفاظت را در یک سیم پیچ ستاره نشان می دهد. در صورت عدم وجود نقطه نوترال ترانسفورماتور قدرت (نوترال زمین نشده و یا سیم پیچ مثلث)، جریان نوترال از ترانسفورماتور زمین دریافت می شود که در این صورت خود ترانسفورماتور زمین نیز در ناحیه این حفاظت قرار می گیرد. از آنجا که در این حفاظت تنها جریان خطا اندازه گیری می شود (جریان مؤلفه صفر)، می توان رله را در مقدار جریان پایینی تنظیم نمود. استفاده از ترانسفورماتورهای جریان کمکی (ICT) در این حفاظت مجاز نمی باشد چرا که باعث پایین آمدن حساسیت رله می گردد.

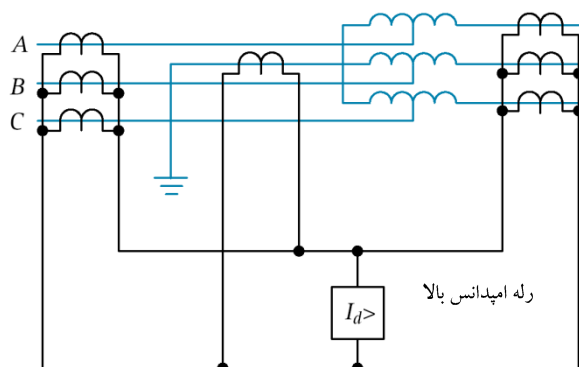
^۱. Restricted Earth Fault Protection

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۲-۱۸): حفاظت خطای زمین محدود شده

در اتوترانسفورماتورها اگر اولیه و ثانویه ترانسفورماتور هر دو زمین شده باشند با یستی از این حفاظت در هر دو طرف اتوترانسفورماتور استفاده کرد. جهت این امر می توان نمونه‌های جریان اولیه، ثانویه و نوترال را به یک رله دیفرانسیل اعمال کرد. شکل (۲-۱۹) این طرح را نشان می دهد.

شکل (۲-۱۹): حفاظت خطای زمین محدود شده اتو ترانسفورماتور

۲-۵-۳- حفاظت افزایش شار/ولتاژ

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فوت های لازمه

هسته ترانسفورماتور بایستی در مقابل فلوی زیاد محافظت گردد. فلوی عبوری از هسته وابسته به نسبت ولتاژ به فرکانس بوده و از آنجا که فرکانس در شبکه معمولاً با دقت مناسبی ثابت است، حفاظت اضافه ولتاژ می تواند به نوعی حفاظت اضافه شار را نیز انجام دهد. حفاظت افزایش شار معمولاً در ترانسفورماتورهای نیروگاهی استفاده می شود. رله افزایش شار دو مرحله‌ای (آلارم و تریپ) و از نوع تأخیری می باشد. زمان تأخیر زمان قطع این رله بسته به قابلیت تحمل اضافه شار ترانسفورماتور تنظیم می شود و بطور معمول بین یک تا دو دقیقه است.

در مواردی که سیم پیچ سوم مجهز به راکتورهای ۲۰ کیلوولت باشد، حفاظت اضافه شار یا افزایش ولتاژ بایستی بتواند این راکتورها را سوئیچ کند و در صورت عدم رفع اضافه ولتاژ، این حفاظتها بایستی به کلید اصلی ترانسفورماتور فرمان قطع دهند.

۲-۵-۴- حفاظت کاهش ولتاژ

این حفاظت جهت جلوگیری از پایدار ماندن ولتاژ در ترمینالهای ترانسفورماتور به میزان کمتر از ولتاژ نامی سیستم بکار می رود. تنظیم این رله معمولاً بر روی ۷۰ درصد ولتاژ نامی قرارداد شده و از نوع تأخیری است. زمان قطع رله می تواند تابع میزان افت ولتاژ و یا ثابت باشد. ورودی این رله از ترانسفورماتور ولتاژ در ثانویه ترانسفورماتور تأمین می شود. حفاظت کاهش ولتاژ همانند اضافه شار/ولتاژ جزء حفاظتهای اصلی ترانسفورماتور می باشد.

۲-۵-۵- حفاظت اضافه جریان فاز و نوترال

رله اضافه جریان با مشخصه معکوس و رله اضافه جریان آنی به عنوان حفاظت پشتیبان در هر دو طرف ترانسفورماتور مورد استفاده قرار می گیرد. رله‌های جریان زیاد با مشخصه معکوس بایستی با سایر رله‌های اضافه جریان هماهنگ شوند. در تنظیم رله‌های اضافه جریان لحظه‌ای بایستی دقت کرد که جهت پایداری رله در مقابل جریانهای اتصال کوتاه خارج از محدوده ترانس، مقدار تنظیم رله از جریان اتصال کوتاه در ترمینالهای فشار ضعیف ترانسفورماتور بیشتر باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

از رله‌های جریان زیاد با مشخصه معکوس در طرف ثالثیه و برای حفاظت در مقابل اتصال کوتاه مدار ثالثیه و همچنین حفاظت ترانسفورماتور زمین بهره گرفته می‌شود.

جهت تأمین حفاظت پشتیبان برای خطاهای زمین، از حفاظت اضافه جریان با مشخصه معکوس و به صورت تکفاز در نوترال ترانسفورماتور استفاده می‌شود. ورودی این رله توسط ترانسفورماتور جریان نوترال تأمین می‌گردد.

اگر اولیه یا ثانویه بصورت نوترال زمین شده باشند هر کدام بایستی بصورت جداگانه مجهز به این حفاظت گردند.

جهت حفاظت در مقابل خطاهای فاز ترانسفورماتور زمین - کمکی از رله جریان زیاد با مشخصه معکوس و رله اضافه جریان آنی استفاده می‌شود.

از رله جریان زیاد با مشخصه معکوس و بصورت تکفاز جهت حفاظت خطاهای زمین ترانسفورماتور زمین - کمکی استفاده می‌شود که ورودی رله در این حالت از ترانسفورماتور جریان نوترال ترانس زمین - کمکی تأمین می‌شود.

از آنجا که بطور معمول ترانسفورماتور زمین - کمکی بطور مستقیم و بدون کلید به ترمینال ترانسفورماتور قدرت متصل می‌شود، حفاظتهای ترانسفورماتور زمین - کمکی فرمان قطع را به بریکر اصلی ترانسفورماتور قدرت ارسال می‌کنند.

۲-۵-۶- حفاظت تپ چنجر

حفاظت تپ چنجر عمدتاً توسط حفاظتهای مکانیکی پیاده سازی می‌شود. زمانی که اتصال کوتاه رخ دهد بایستی از عملکرد تپ چنجر در صورت کاهش ولتاژ جلوگیری گردد. اینکار به کمک استفاده از یک رله جریان زیاد آنی انجام می‌شود. ترانسفورماتورهای جریان قرار گرفته در قسمت فشار قوی به رله جریان زیاد آنی متصل می‌گردند و در صورت بروز خطای این رله از عملکرد سیستم تپ چنجر ممانعت بعمل می‌آورد.

۲-۵-۷- سایر حفاظتها

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

زمانیکه تنظیم و هماهنگی رله‌های جریان زیاد امکانپذیر نباشد می‌توان از حفاظت امپدانسسی جهت پیاده‌سازی حفاظت پشتیبان استفاده کرد. اصول کار این رله شبیه رله دیستانس می‌باشد و در طرح‌های استاندارد حفاظتی به طور معمول در نظر گرفته نمی‌شود.

علاوه بر حفاظت‌های الکتریکی گفته شده، رله درجه حرارت سیم‌پیچ و رله بوخه‌لنس در بخش حفاظت اصلی و سایر حفاظت‌های مکانیکی ترانسفورماتور و تپ چنجر در بخش حفاظت کمکی در نظر گرفته می‌شوند.

در صورتی که لازم باشد سیم‌پیچ سوم ترانسفورماتور قدرت بطور کامل و دقیق مورد حفاظت اضافه جریان قرار گیرد لازمست که از دو رله اضافه جریان با مشخصه‌های متفاوت استفاده شود که به رله‌های تنظیم بالا و پایین^۱ معروف هستند. مشخصه ترکیبی این دو رله در صفحه زمان — جریان، بایستی همواره زیر منحنی گرمایی ترانسفورماتور قرار گیرد. به عبارتی این مشخصه ترکیبی به ازای هر جریان خطا بایستی پیش از آنکه سیم‌پیچ صدمه ببیند، عمل کند. لازم به ذکر است که با توجه به مشخصه گرمایی سیم‌پیچ، نمی‌توان تنها به کمک یک رله اضافه جریان، حفاظت مناسبی را در کل بازه جریانهای خطا فراهم آورد.

۲-۶- حفاظت راکتور

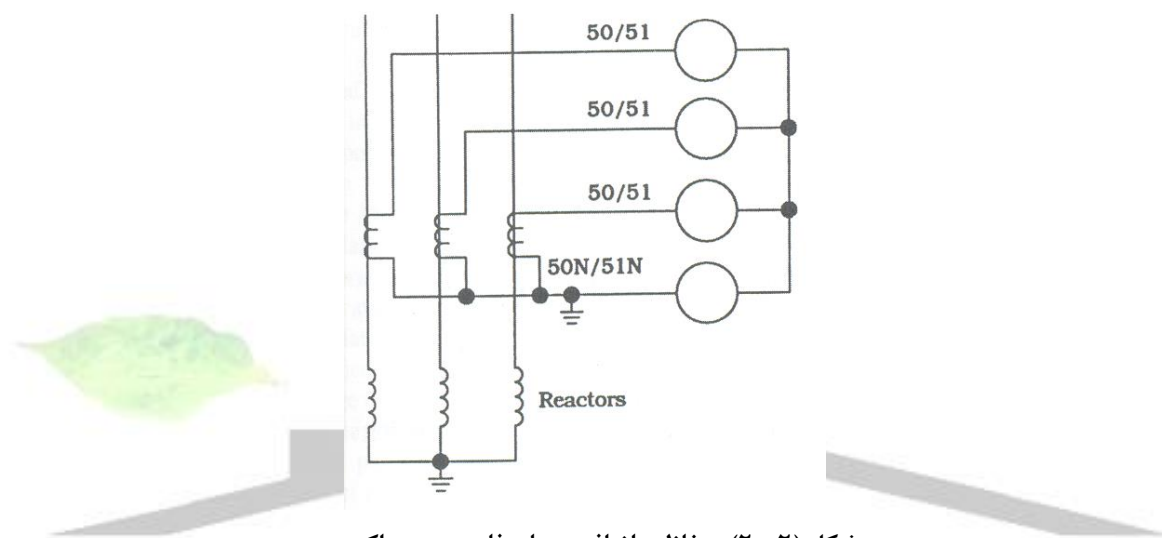
راکتورهای شنت در شبکه قدرت جهت جبران سوسپتانس خطوط در سطوح ولتاژی انتقال و خطوط بلند بکار می‌روند. این راکتورها یا به صورت مستقیم به خط انتقال متصل می‌شوند و یا به سیم‌پیچ سوم ترانسفورماتور قدرت متصل می‌گردند.

اتصال به خط انتقال معمولاً بدون وجود کلید بوده و لذا حفاظت‌های راکتور بایستی به کلیدهای دو طرف خط فرمان قطع دهند. ارسال فرمان قطع به کلید پایانه دور از طریق کانال PLC (ترجیحاً دو کانال مخابراتی) انجام می‌شود. علاوه بر حفاظت‌های مکانیکی که از طرف سازنده بر روی راکتور وجود دارد (مشابه حفاظت‌های ترانسفورماتور)، حفاظت‌های الکتریکی شامل رله‌های اضافه جریان و دیفرانسیل در نظر گرفته می‌شوند.

^۱ . High and low set

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل شماره (۲-۲۰) طرح حفاظتی اضافه جریان فاز و نوترال را نشان می‌دهد. همانطور که در شکل دیده می‌شود، ترانسفورماتورهای جریان بصورت ستاره متصل شده و حفاظت اتصال زمین بین نقطه ستاره رله‌ها و ترانسفورماتورهای جریان قرار می‌گیرد. رله‌های اضافه جریان بایستی علاوه بر مشخصه معکوس دارای واحد آنی نیز باشند. پیشنهاد می‌شود تنظیم جریانی رله اضافه جریان با مشخصه معکوس ۱/۵ برابر جریان نامی راکتور و تنظیم جریانی رله اضافه جریان آنی ۵ برابر جریان نامی راکتور انتخاب شود.

شکل (۲-۲۰): حفاظت اضافه جریان فاز و زمین راکتور

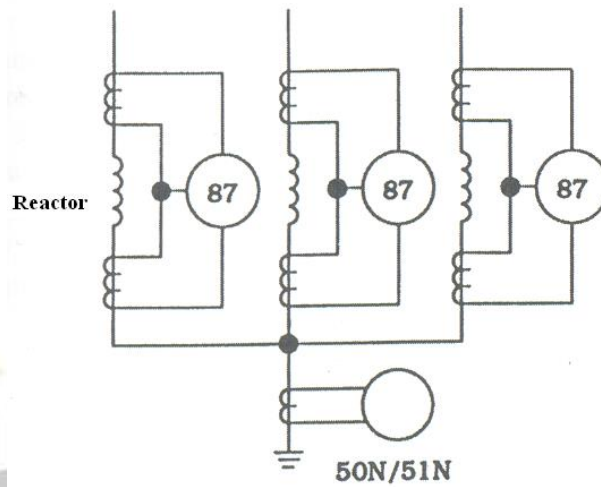
به ازای بروز خطای زمین در خارج از راکتور، راکتور نیز در تأمین جریان خطای مؤلفه صفر مشارکت خواهد داشت و لذا تنظیمات رله اضافه جریان زمین بایستی به نحوی باشد که نسبت به عبور این گونه جریانها عمل نکند. پیشنهاد می‌شود پس از تعیین تنظیم جریانی رله جریان زیاد زمین با مشخصه معکوس، تنظیم جریانی واحد آنی در ۵ برابر آن قرار گیرد.

حفاظت اصلی راکتور شانت بایستی توسط رله دیفرانسیل پیاده‌سازی شود.

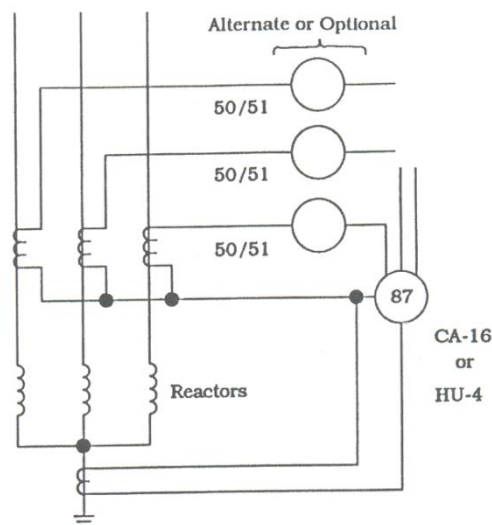
شکل‌های شماره (۲-۲۱) الی (۲-۲۳) طرح‌های مختلف حفاظت دیفرانسیل راکتورها را نشان می‌دهد. در طرح اول از سه رله دیفرانسیل تکفاز، در طرح دوم از یک رله دیفرانسیل سه فاز و در طرح سوم از یک رله دیفرانسیل زمین محدود شده استفاده شده است. در این شکلها شمای حفاظت اضافه جریان نیز نشان داده شده است.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

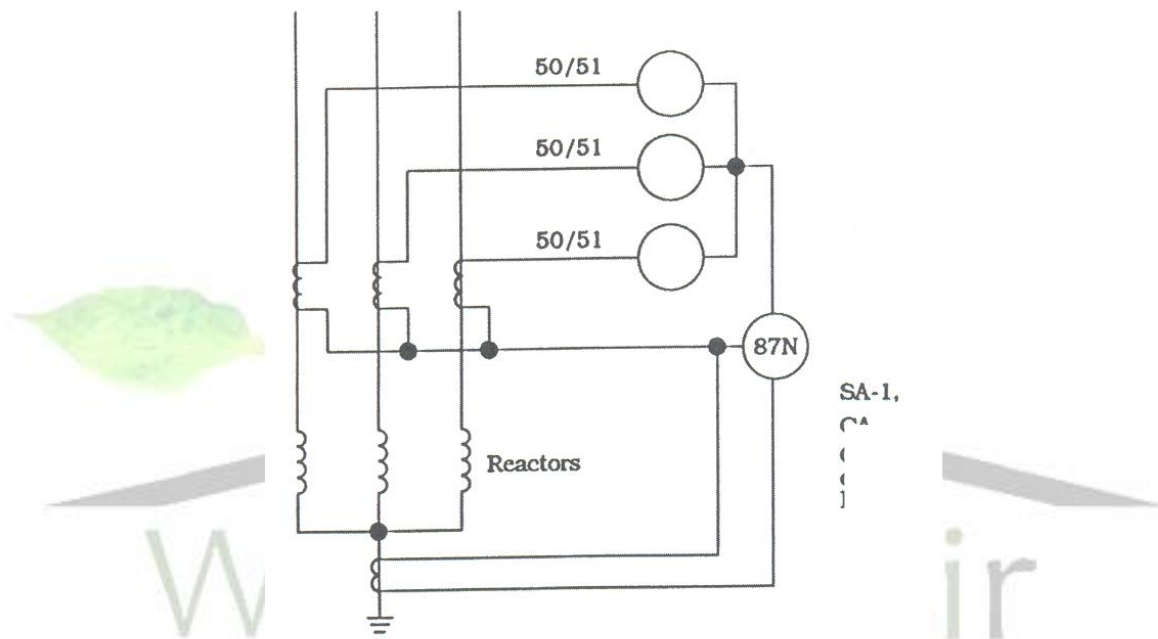

شکل (۲-۲۱): حفاظت دیفرانسیل تکفاز راکتور شانت

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۲-۲۲): رله‌گذاری دیفرانسیل سه فاز راکتور شانت

شکل (۲-۲۳): رله‌گذاری دیفرانسیل زمین محدودشده راکتور شانت

طرحهای ارائه شده توانایی تشخیص خطاهای فاز و بوشینگ را دارند. رله‌های دیفرانسیل استفاده شده از نوع امپدانس بالا بوده و طبعاً بایستی پایداری این رله‌ها در هنگام اشباع کامل یک ترانسفورماتور جریان به اثبات برسد.

به ازای خطای زمین خارجی، حداکثر مشارکت راکتور در جریان خطا برابر جریان نامی راکتور خواهد بود. در مقابل جریان هجومی راکتو تقریباً دو برابر جریان نامی می‌باشد. رله دیفرانسیل بایستی با یک ضریب حاشیه اطمینان مناسب نسبت به عبور این جریانها پایدار باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۷-۲- حفاظت بانک خازنی

هر بانک خازنی از مجموعه‌ای از خازنها تشکیل شده که هر یک توسط فیوز مربوط به خود محافظت می‌گردند. در صورت بروز خطا و مجزا شدن یک یا چند خازن توسط این فیوزهای داخلی، بر روی سایر خازنهای سالم اضافه ولتاژ بروز می‌کند.

در طراحی حفاظت بانک خازنی فرض بر این است که خازنها توانایی کار دائم در شرایط ۱۰ درصد اضافه ولتاژ (همراه با هارمونیکها) و ۳۰ درصد اضافه جریان را دارند. همچنین خازنها در ولتاژ و فرکانس نامی (بدون حضور هارمونیکها) و درجه حرارت ۲۵ درجه سانتی‌گراد، نباید توان راکتیو کمتر از ۱۰۰ یا بیشتر از ۱۱۰ درصد مقدار نامی خود را تولید کنند. با این حال به دلیل اثرات زیر، خازنها بایستی توان راکتیو تا ۱۳۵ درصد مقدار نامی خود را تحمل نمایند:

- ولتاژهای هارمونیکی

- تلورانس سازنده

- افزایش ولتاژ در فرکانس نامی تا ۱۱۰ درصد

۷-۲-۱- حفاظت جریان زیاد یک واحد مجزا

وظیفه این حفاظت تشخیص خرابی در یک خازن و حذف آن است. حذف این خازن برای حفاظت خازنهای سالم و تداوم سرویس‌دهی آنها بسیار ضروری است. بنابراین، برای هر خازن یک فیوز بصورت سری قرار می‌گیرد. فیوز باید توانایی حمل دائم ۱۲۵ تا ۱۳۵ درصد جریان نامی خازن را داشته باشد.

۷-۲-۲- حفاظت جریان زیاد بانک خازنی

خطاهای اصلی مثل خطای فاز به فاز یا خطای فاز به زمین، نیاز به حفاظت کلی دارند. اینکار توسط رله جریان زیاد فاز و زمین انجام می‌گیرد. چنانچه بانک خازنی ستاره مورد استفاده قرار گیرد و نول آن زمین نشده باشد، خطای فاز به زمین باعث افزایش جریان فاز به مقدار ۳ برابر جریان معمولی می‌گردد. از طرف دیگر، ممکن است بانکهای خازنی در ۱۳۵ درصد توان راکتیو کار کنند، بنابراین حفاظت پشتیبان باید ۱۲۵ تا ۱۳۵ درصد جریان نامی را بطور دائم عبور داده و بانک خازنی را در ۳ برابر جریان نامی خارج

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

نماید. در این حالت رله‌های جریان زیاد زمانی با مشخصه معمولی (بدون عملکرد اشتباه در امواج کلیدزنی یا جریانهای هجومی) می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. بهترین تنظیم برای این رله‌ها، ۱۳۵ درصد جریان نامی خازن است چنانچه رله‌های آنی بکار گرفته شوند، باید در ۳ برابر جریان نامی تنظیم گردند.

۲-۷-۳- حفاظت قوس الکتریکی در میان خازن

یک بانک خازنی عموماً از چندین بازوی موازی تشکیل شده است که در هر بازو، تعدادی مجموعه بصورت سری قرار دارند و هر مجموعه شامل خازنهای موازی است. جرعه ابتدا بر روی بخشی از یک بازو (یکی از خازنها) آغاز می‌گردد. چنانچه از اضافه جریان ناشی از آن جلوگیری نگردد، گروههای دیگر (در همان بازو) را فرا می‌گیرد و نهایتاً حفاظت کلی بانک عمل می‌نماید. محدوده زمانی توسعه جرعه در یک بانک خازنی در حد چندین ثانیه است. وقوع جرعه و توسعه آن، صدمه قابل ملاحظه‌ای به بانک خازنی وارد می‌آورد.

برای حفاظت در مقابل توسعه جرعه از رله ولتاژ زیاد سریع در ترکیب عدم تقارن ولتاژها استفاده می‌شود. برای بانکهایی که کاملاً زمین شده باشند، تأخیر زمانی عدم تقارن بین ۰/۳ تا ۰/۵ ثانیه توصیه می‌گردد. در بانکهایی که زمین نشده باشند، تأخیر زمانی طولانی مورد نیاز است.

۲-۷-۴- حفاظت ولتاژ زیاد بانک خازنی

اضافه ولتاژهای گذاری صاعقه و کلیدزنی باید توسط تجهیزات حفاظتی رایج مثل برق گیر یا فاصله هوایی، کاهش یابند. باید توجه داشت که یک خازن، بدلیل طبیعت اتصال کوتاه آن در مقابل پله‌های ولتاژ، اضافه ولتاژهای آنی را جذب می‌کند. یعنی اضافه ولتاژهای اطراف بانکهای خازنی، شدیداً کاهش می‌یابند ولی حفاظت کلی تضمین نشده است.

همچنین بانک خازنی تحت اضافه ولتاژهای ناشی از شرایط عملکرد نامتعارف سیستم قرار می‌گیرد. چنانچه اضافه ولتاژ باعث صدمه زدن به خازنها شود، رله‌های ولتاژ زیاد بایستی در نظر گرفته شوند. این رله بصورت فاز به فاز متصل شده و دارای دو مرحله جهت آلامر و قطع می‌باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۲-۷-۵- حفاظت عدم تقارن جریان

یک مجموعه جریان زیاد (رله تعادل جریان (۶۰)) جهت آشکارسازی عدم تقارن (بر اثر تغییر ظرفیت خازنها در مقایسه با یکدیگر) بایستی تأمین شود. این عدم تقارن با پی بردن به جریان عبوری بین نقاط نوترال بانکهای خازنی آشکار می‌شود.

۲-۸-۸- طرحهای حفاظتی پیشنهادی

طرح حفاظت رله‌ای برای یک المان بایستی بتواند کلید خطاهای ممکن بر روی آن المان را تشخیص و در کمترین زمان ممکن برطرف سازد. هر نوع طرح حفاظتی که این قابلیت را داشته مطلوب می‌باشد. انتخاب طرح مناسب تا حدود زیادی به نظر و سلیقه مهندس طراح بستگی دارد. با این حال با توجه به مجموعه تجربیات موجود در کشور طرحهای پیشنهادی زیر به عنوان طرحهای استاندارد حفاظت ارائه می‌گردد.

۲-۸-۱- حفاظت خطوط ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت

حفاظت SubI شامل: رله دیستانس، رله اتصال زمین جهت‌دار، رله اضافه یا کاهش ولتاژ و حفاظت ناحیه کور (بسته به طرح شینه‌بندی).
حفاظت SubII شامل: رله دیستانس و رله اتصال زمین جهت‌دار.

۲-۸-۲- حفاظت خطوط ۱۳۲ و ۶۳ کیلوولت

حفاظت SubI: رله دیستانس و رله کاهش ولتاژ
حفاظت SubII: رله اضافه جریان جهت‌دار و رله اتصال زمین جهت‌دار

۲-۸-۳- حفاظت ترانسفورماتورهای با ولتاژ اولیه ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت

حفاظت اصلی: رله دیفرانسیل، رله دیفرانسیل اتصال زمین محدودشده، رله کاهش ولتاژ و رله اضافه شار / ولتاژ

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

حفاظت پشتیبان: رله جریان زیاد لحظه‌ای طرف اولیه، رله جریان زیاد زمانی طرف ثانویه، رله جریان زیاد نوترال، رله جریان زیاد زمانی طرف ثالثیه و ترانسفورماتور زمین - کمکی، رله جریان زیاد زمانی نوترال ترانسفورماتور زمین - کمکی، رله جریان زیاد آنی تپ چنجر و رله جریان زیاد قابل تنظیم بالا و پایین برای سیم‌پیچ سوم.

۲-۸-۴- حفاظت ترانسفورماتورهای با ولتاژ اولیه ۱۳۲ و ۶۳ کیلوولت

حفاظت اصلی: رله دیفرانسیل، رله دیفرانسیل اتصال زمین محدودشده، رله کاهش ولتاژ و اضافه ولتاژ حفاظت پشتیبان: رله اضافه جریان اولیه، رله اضافه جریان ثانویه، رله اضافه جریان اتصال زمین ترانسفورماتور زمین کمکی و رله اضافه جریان نوترال سیم‌پیچ ستاره.

۲-۸-۵- حفاظت کلید قدرت (تنها در سطوح ولتاژی ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)

حفاظت اشکال کلید، نظارت بر مدار تریپ و حفاظت ناهماهنگی در باز شدن کنتاکتهای کلید.

۲-۸-۶- حفاظت شینه (تنها در سطوح ولتاژی ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)

حفاظت دیفرانسیل شینه (نوع امپدانس بالا).

۲-۸-۷- حفاظت راکتور

رله دیفرانسیل سه فاز و یا دیفرانسیل زمین محدودشده، رله جریان زیاد سه فاز و یا زمین.

۲-۸-۸- حفاظت بانک خازنی

رله جریان زیاد، حفاظت قوس الکتریکی در خازن توسط رله ولتاژی، حفاظت ولتاژ زیاد بانک خازنی و حفاظت عدم تقارن جریان.

۲-۸-۹- حفاظت فیدر (۳۳) ۲۰ کیلوولت در پستهای ۶۳ و ۱۳۲ کیلوولت

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

رله اضافه جریان فاز و زمین، رله خطای زمین حساس (فیدر کابلی).

۹-۲- نیازمندیهای ترانسفورماتورهای جریان

جزئیات نیازمندیهای ترانسفورماتورهای جریان مورد استفاده برای هر رله را بایستی به کمک دستورالعمل سازنده رله تعیین کرد. تجربه متداول استفاده از ترانسفورماتورهای جریان موارد زیر را توصیه می کند:

رله اضافه جریان: کلاس حفاظتی P

رله دیستانس: سطح ولتاژ ۶۳ کیلوولت کلاس حفاظتی P و برای سطوح بالاتر کلاس حفاظتی TPY

رله دیفرانسیل: کلاس حفاظتی X

رله خطای زمین حساس: نوع حلقوی

۱۰-۲- نمونه‌هایی از انتخاب طرحهای حفاظتی پستهای فوق توزیع و انتقال

در این بخش دو نمونه رله‌گذاری برای یک پست ۶۳ و ۲۳۰ کیلوولت ارائه می‌شود.

۱-۱۰-۲- رله‌گذاری یک پست ۶۳/۲۰ کیلوولت نمونه

پست ۶۳/۲۰ کیلوولت با دو فیدر ترانسفورماتور و چهار فیدر خط ۶۳ کیلوولت را در نظر بگیرید. در بخش ۲۰ کیلوولت، پست دارای چندین فیدر خروجی و دو فیدر خازن می‌باشد. دو ترانسفورماتور پست دارای اتصال Ynd بوده و در سمت ۲۰ کیلوولت مجهز به ترانسفورماتورهای زمین کمکی هستند.

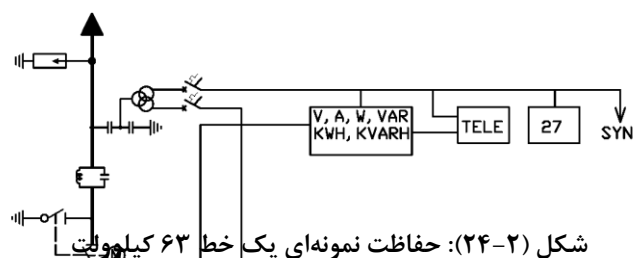
در نقشه‌های حفاظتی جهت مشخص نمودن رله‌ها از شماره این رله‌ها مطابق استاندارد IEEE شماره C37.2 استفاده شده است که به همراه راهنمای نقشه در پیوست این فصل آمده است.

۱-۱-۱۰-۲- حفاظت خطوط ۶۳ کیلوولت

حفاظت خطوط ۶۳ کیلوولت مطابق شکل (۲-۲۴) شامل رله دیستانس، رله ولتاژ پایین (۲۷)، رله اضافه جریان با واحد آنی و رله خطای زمین با واحد آنی می‌باشد. از آنجا که معمولاً رله‌های دیستانس مجهز به رله خطای زمین جهتدار نیز هستند، این حفاظت نیز در نظر گرفته شده است.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

رله دیستانس بایستی با توجه به دستورالعمل بند (۲-۱-۱) و با توجه به آرایش شبکه در خط بعدی تنظیم شود. رله اضافه جریان با توجه به اینکه از نوع غیر جهتدار می باشد بایستی با رله های اضافه جریان داخل پست (سمت فشار قوی ترانسفورماتور) هماهنگ شود. تنظیم جریان رله خطای زمین جهتدار را می توان در ۱۰ درصد جریان اسمی ثانویه ترانسفورماتور جریان که در این حالت یک آمپر است قرار داد. علاوه بر موارد گفته شده رله چک سنکرونیزم، رله وصل مجدد و رله های نظارت بر مدار تریپ نیز در نظر گرفته شده است.

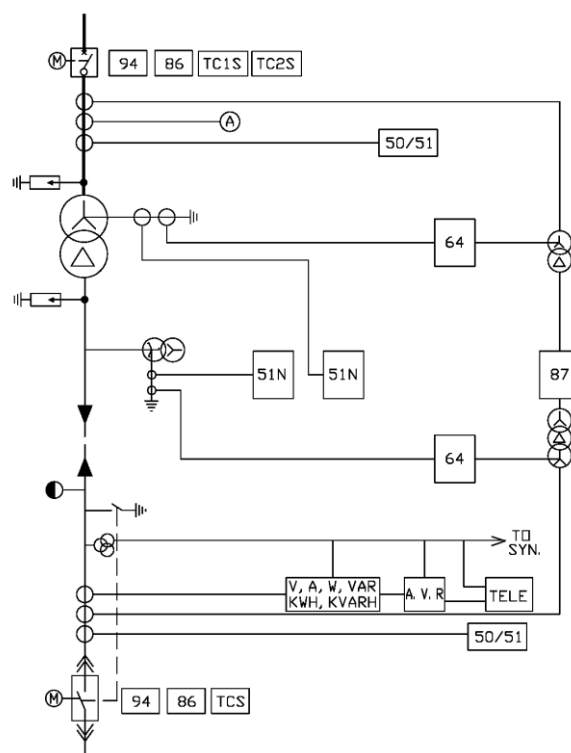

شکل (۲-۲۴): حفاظت نمونه ای یک خط ۶۳ کیلوولت

۲-۱-۱۰-۲- حفاظت ترانسفورماتور ۶۳/۲۰ کیلوولت

حفاظت ترانسفورماتور قدرت مطابق شکل (۲-۲۵) شامل رله دیفرانسیل و رله خطای زمین محدود شده در هر دو سمت، رله اضافه جریان با واحد آنی در سمت فشار قوی و ضعیف و رله های اضافه جریان خطای زمین بر روی نوترال ترانسفورماتور و نوترال ترانسفورماتور زمین کمکی می باشد.

رله ولتاژ پایین بر روی شینه ۲۰ کیلوولت قرار گرفته لذا در هنگام برقرار شدن پست هر دو ترانسفورماتور بدون بار خواهند بود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

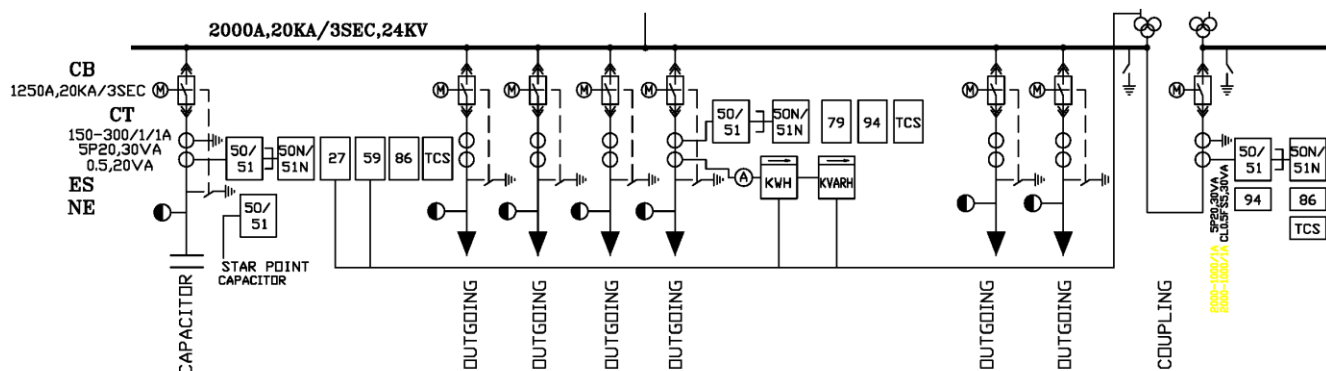
شکل (۲-۲۵): حفاظت ترانسفورماتور قدرت

۲-۱۰-۱-۳- حفاظت فیدر ۲۰ کیلوولت، باس کوپلر و خازن

حفاظت فیدر خروجی که در این مثال خط هوایی است، شامل رله‌های اضافه جریان و خطای زمین با واحد آنی است که به رله وصل مجدد فرمان می‌دهند.

حفاظت کوپلر نیز شامل رله‌های اضافه جریان فاز و زمین با واحد آنی می‌باشد. رله‌های اضافه جریان فیدر و کوپلر بایستی با حفاظت پایین دستی در سمت ۲۰ کیلوولت هماهنگ گردند.

حفاظت بانک خازنی شامل حفاظت جریان زیاد فاز و نوترال، حفاظت اضافه ولتاژ و حفاظت عدم تقارن جریان در نوترال می‌باشد که در شکل (۲-۲۶) نشان داده شده است.

شکل (۲-۲۶): حفاظت فیدر ۲۰ کیلوولت، باس کوپلر و خازن

۲-۱۰-۲- رله‌گذاری یک پست ۲۳۰/۶۳ کیلوولت نمونه

در این بخش یک پست ۲۳۰/۶۳ کیلوولت با شینه‌بندی دوبل، ۳ فیدر خط ۲۳۰ کیلوولت، دو فیدر ترانسفورماتور و ۸ فیدر ۶۳ کیلوولت در نظر می‌گیریم. ترانسفورماتورها مجهز به سیم‌پیچ سوم و با اتصال $Y_n Y_{nd}$ می‌باشند و از سیم‌پیچ سوم آنها جهت تغذیه ترانسفورماتور زمین کمکی استفاده شده است.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

۲-۱۰-۱-۲- حفاظت خطوط ۲۳۰ کیلوولت

مطابق بند (۲-۸-۱)، حفاظت خطوط ۲۳۰ کیلوولت به شکل زیر خواهد بود:

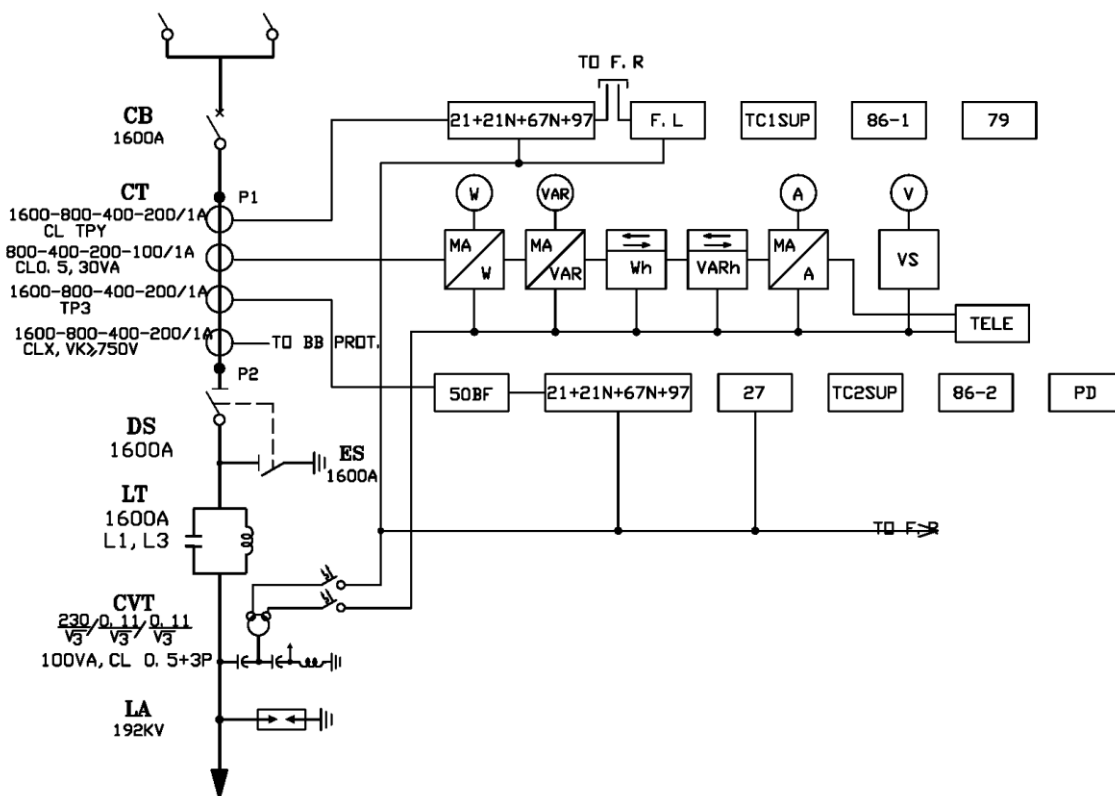
حفاظت subI: رله دیستانس، رله اتصال زمین جهتدار و رله کاهش ولتاژ

حفاظت subII: رله دیستانس و رله اتصال زمین جهتدار

فرمان تریپ ناحیه اول رله‌های دیستانس به رله وصل مجدد اعمال شده و برحسب اینکه خطا از نوع سه

فاز و یا تکفاز باشد وصل مجدد نیز بصورت سه فاز و یا تکفاز انجام می‌گیرد. همچنین هر دو بوبین تریپ

کلید توسط رله‌های مربوطه مورد نظارت قرار می‌گیرند. نمای این حفاظت در شکل (۲-۲۶) آمده است.

شکل (۲-۲۷) حفاظت نمونه‌ای یک خط ۲۳۰ کیلوولت

۲-۱۰-۳- حفاظت ترانسفورماتور قدرت

حفاظت ترانسفورماتور قدرت مطابق بند (۲-۸-۳) شامل موارد زیر است:

حفاظت اصلی: حفاظت دیفرانسیل کلی، حفاظت اتصال زمین محدود شده در هر دو سمت و رله کاهش

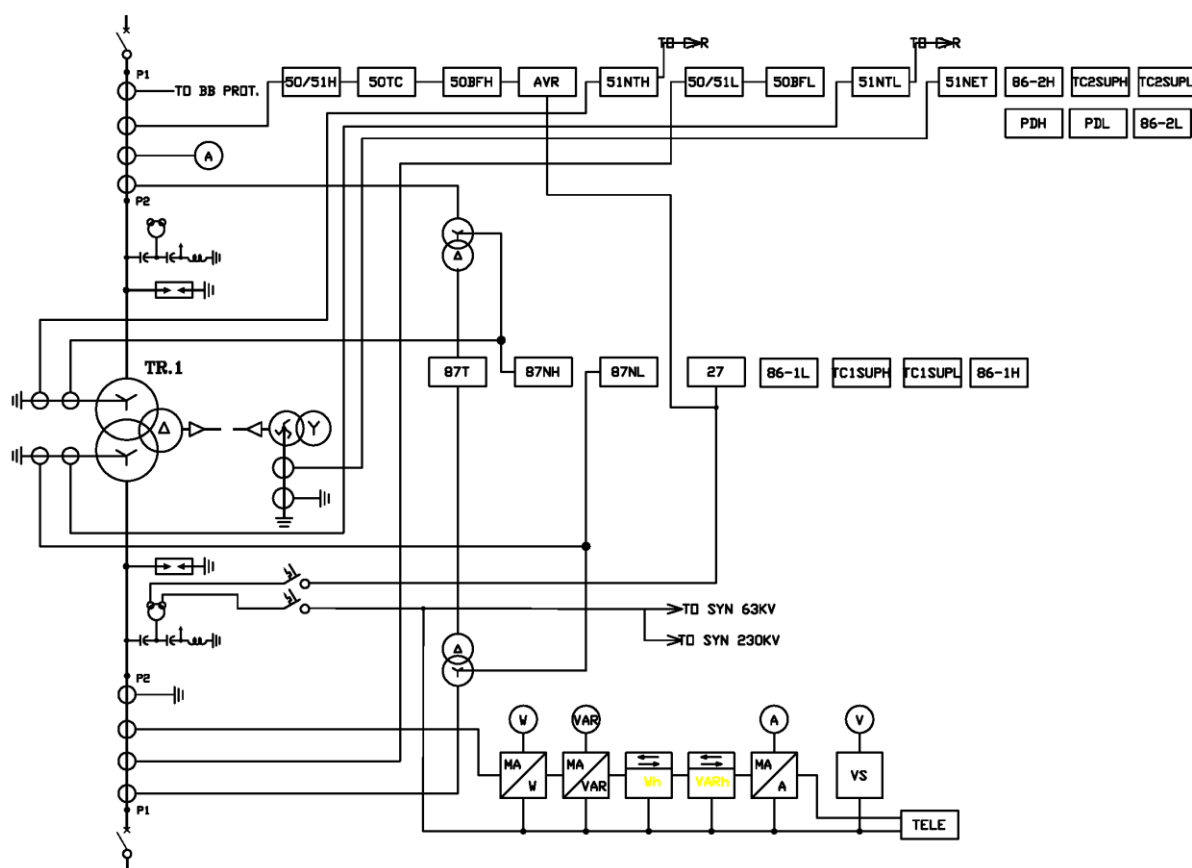
ولتاژ در سمت فشار ضعیف

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

حفاظت کمکی: رله جریان زیاد زمانی واحد آنی در هر دو سمت فشار قوی و متوسط، رله جریان زیاد آنی تپ چنجر، رله جریان زیاد زمانی نوترال برای هر دو سیم پیچ و رله جریان زیاد بر روی نوترال ترانسفورماتور زمین کمکی.

از آنجا که در طراحی سیم پیچ سوم بر روی آن ترانسفورماتور جریان تعبیه نشده است لذا نمی توان حفاظت جریان زیاد بالا و پایین را برای این سیم پیچ در نظر گرفت.

جهت هماهنگ سازی جریانهای دو طرف ترانسفورماتور از دو ترانسفورماتور جریان کمکی استفاده شده است. نمای حفاظتی ترانسفورماتور در شکل (۲-۲۸) نشان داده شده است.

شکل (۲-۲۸): حفاظت ترانسفورماتور قدرت ۲۳۰/۶۳ کیلوولت

رله اضافه جریان سمت فشار متوسط ترانسفورماتور با توجه به رله های جریانی خطوط ۶۳ هماهنگ می شود و رله سمت فشار قوی با توجه به این رله و مشخصه گرمایی ترانسفورماتور قدرت بایستی

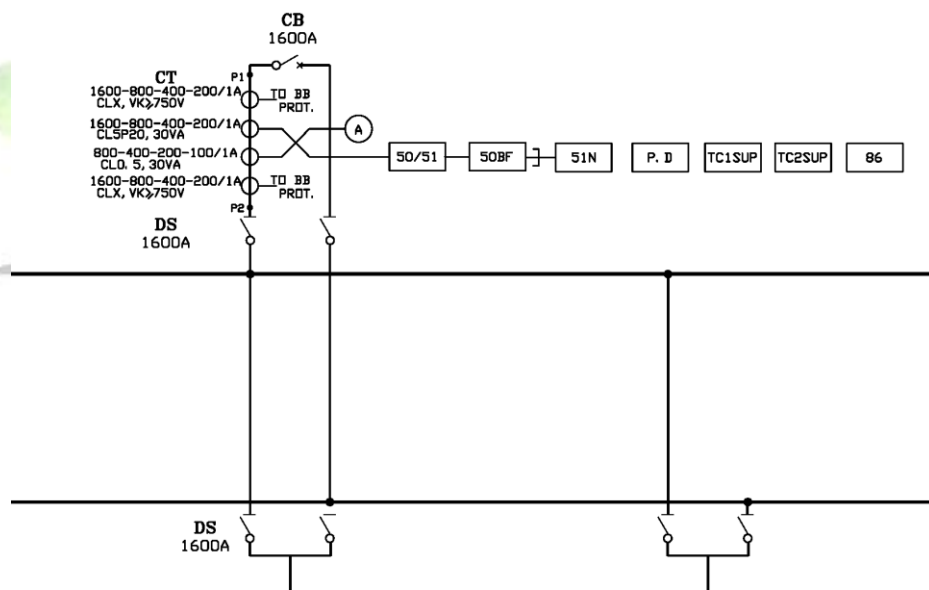
برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

همانگ گردد. تنظیم جریانی این رله‌ها بایستی به گونه‌ای باشد که اجازه اضافه بار شدن ترانسفورماتور در بازه زمانی کوتاهی را بدهند.

۲-۱۰-۴- حفاظت شینه و باس کوپلر

حفاظت شینه شامل حفاظت دیفرانسیل امپدانس بالا (87B) می‌باشد. محل ترانز سفورماتورهای جریان مورد استفاده در این حفاظت بایستی به گونه‌ای باشد که کلید فیدرها نیز در ناحیه حفاظتی رله دیفرانسیل قرار گیرد.

حفاظت باس کوپلر شامل رله جریان زیاد با واحد آنی و رله جریان زیاد زمین می‌باشد که در شکل (۲-۲۹) نشان داده شده است.

(۲-۲۹): حفاظت باس کوپلر

۲-۱۰-۵- حفاظت کلید قدرت

حفاظت کلید قدرت شامل حفاظت خرابی کلید (CBF)، حفاظت عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید (PD) که در صورت اختلاف زمان عملکرد کنتاکتها بیش از ۵ میلی ثانیه فرمان قطع را صادر می‌کند و رله نظارت بر مدار تریپ (TC..SUP) می‌باشد. این حفاظتها برای کلیدهای قدرت سمت ۲۳۰ کیلوولت (خط

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

ترانز سفورماتور کوپلر) در نظر گرفته شده که در شکل‌های (۲-۲۷) و (۲-۲۸) و (۲-۲۹) نشان داده شده است.

پیوست (۲-۱): شماره رله‌های حفاظتی و علائم نقشه‌ها

۲: رله استارت یا بستن با تأخیر زمانی

۳: رله چک کردن و اینترلاک

۲۱: رله دیستانس

۲۵: رله سنکرونایزینگ یا چک سنکرونیزم

۲۷: رله کاهش ولتاژ

۳۲: رله توان جهتدار

۳۷: رله کاهش جریان یا کاهش توان

۴۶: رله جریانی فاز معکوس یا بالانس توان

۵۰: رله جریان زیاد آنی

۵۱: رله جریان زیاد زمانی

۵۵: رله ضریب توان

۵۹: رله افزایش ولتاژ

۶۴: رله خطای زمین (خطای زمین محدودشده)

۶۷: رله جریان زیاد جهتدار

۶۸: رله بلوک کردن

۷۴: رله آلارم

۷۹: رله وصل مجدد

۸۱: رله فرکانسی

۸۶: رله تریپ

۸۷: رله دیفرانسیل

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۹۷: رله نظارت بر ثانویه ترانسفورماتور ولتاژ

TC..SUP: رله نظارت بر مدار تریپ

PD: رله عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

فصل سوم

مشخصات فنی سیستم و تجهیزات حفاظت

هدف از این فصل ارائه مشخصات فنی سیستم و تجهیزات حفاظتی در پستهای فشارقوی می‌باشد.

۳-۱- نیازهای عمومی

تجهیزات و سیستمهای حفاظت بایستی مطابق با آخرین نگارش استانداردهای زیر و دیگر نشریات مربوطه طراحی، ساخت و مورد آزمون قرار گیرند.

- استاندارد IEC سری ۶۰۰۵۰: واژه‌نامه IEC
- استاندارد IEC سری ۶۰۲۵۵: رله‌های الکتریکی
- استاندارد IEC شماره ۶۰۶۱۷-۷: نمادهای تر سیمی برای نمودارها، تجهیزات کلیدزنی، تجهیزات

کنترل و وسایل حفاظتی

سیستم حفاظتی جهت رفع شرایط نامطلوب و جداکردن خطا، بایستی کوچکترین بخش ممکن شبکه را مجزا کند. علاوه بر آن، قطع خطا بایستی در مدت زمانی انجام گیرد که حفاظت پر سنل تأمین شده و از صدمه دیدن تجهیزات جلوگیری شود. تمام شرایط مطلوب عملکرد سیستم حفاظت بایستی در کلیه شرایط عملکرد سیستم و به ازای مقادیر حداقل و حداکثر جریان خطا حفظ گردد. قابلیت اطمینان

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

سیستم حفاظتی به کمک دو شاخص امنیت^۱ و قابلیت اتکا^۲ تعریف می‌شوند. ایمن بودن سیستم حفاظتی بدان معناست که سیستم به ازای شرایط عادی عملکرد نادرست نداشته باشد. به عبارتی زمانی که احتیاجی به عملکرد سیستم حفاظتی نیست، این سیستم نباید عمل کند. قابل اتکابودن سیستم حفاظتی بدان معناست که سیستم در شرایط بروز خطا به شکل صحیح عمل کند. سیستم حفاظتی مطلوب سیستمی است که دارای شاخصهای امنیت و قابل اتکایی بالا باشد هر چند که این امر وابسته به مسائل اقتصادی و مشکلات پیاده‌سازی عملی خواهد بود.

پیمانکار بایستی رله‌هایی را پیشنهاد نماید که حداقل مصرف را داشته و نیازهای ولتاژ زانوی اشباع ترانسفورماتور جریان برای انواع رله‌گذاری را برآورده نمایند. رله‌های دیستانس و محل‌یابهای خطا بایستی در بدترین شرایط زیر عمل کنند و چنانچه در شرایط اشباع گذرای ترانسفورماتور جریان در یک پریود کامل نیز به وظایف خود عمل نمایند، ترجیح داده می‌شوند:

الف — رله باید در طول کلیدزنی در شرایط خطا، حتی اگر اشباع پس از ۶ میلی‌ثانیه اتفاق بیافتد و ترانسفورماتور جریان در اثر شار ناشی از شرایط وصل مجدد اتوماتیک خط شدیداً به اشباع رفته باشد، عمل نماید.

ب — رله نیاز دارد که ترانسفورماتور جریان برای یک خطا در ناحیه حفاظتی، حداقل تا ۵۰ میلی‌ثانیه به اشباع نرود (این زمان در مورد رله‌های دیجیتال می‌تواند کوچکتر باشد).

چنانچه رله‌ها و محل‌یابهای خطا در اثر مشاهده بدترین پسماند ترانسفورماتور جریان (مثبت و منفی) در شرایط وصل مجدد اتوماتیک در هنگام خطا، زمان عملکرد طولانی داشته باشند، قابل قبول نمی‌باشند. پیمانکار باید برای تمام رله‌ها، جزئیات نیازهای گذرا و ماندگار ترانسفورماتور جریان را ارائه نماید. برای تمام رله‌های دیستانس، محل‌یابهای خطا و رله‌های عمل‌کننده با ولتاژ، پیمانکار بایستی جزئیات نیازهای گذرا و ماندگار ترانسفورماتور ولتاژ را ارائه کند. رله‌هایی که با ترانسفورماتورهای ولتاژ استاندارد، بدون تأخیر زمانی دارای عملکرد موفقیت‌آمیز باشند نسبت به رله‌هایی که با تأخیر عمل می‌کنند ارجحیت دارند.

^۱ . Security

^۲ . Dependability

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۳-۲- حفاظت خط

حفاظت خطوط انتقال به دو قسمت subI و subII تقسیم می‌گردد. حفاظتهای subI در داخل دو تابلو قرار می‌گیرند. یکی از تابلوها برای تجهیزات مشترک در subI و subII اختصاص دارد که شامل فصل مشترک خط ارتباطات فرکانس بالای حفاظتهای خرابی کلید (تنها در خطوط ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)، تجهیزات وصل مجدد اتوماتیک، رله‌های حس‌کننده خطا و فاصله‌یاب خطا می‌باشند.

در زیر نیازمندیهای رله‌های مورد استفاده در حفاظت خطوط ارائه می‌شود:

۳-۲-۱- رله دیستانس

رله دیستانس بایستی دارای سه محدوده حفاظتی، از نوع دیجیتالی و با شمای کامل غیر سوئیچ شونده باشد. این رله بایستی برای تمام انواع خطاها با قدرت انتخاب صحیح بوده و در مقابل فرمانهای قطع غیر ضروری ناشی از هرگونه حالت گذرای سیستم قدرت و یا سیستم کمکی از امنیت بالایی برخوردار باشد.

رله بایستی خطای موجود در محدوده اول حفاظتی خود را با سرعت بالایی قطع کرده و زمان عملکرد آن کمتر از ۲۰ میلی‌ثانیه باشد. رله بایستی در مقابل خطاهای پشت سر خود و یا نقاط دور جلوی خود از پایداری کامل برخوردار باشد. در حالت کلی رله بایستی در مقابل نوسانات قدرت و بازه ممکن تغییرات امپدانس بار پایدار باشد. محدوده حفاظتی دوم بایستی با یک تأخیر زمانی مشخص قابل تنظیم، برای خطاهای داخل خط حفاظت شده و بخشی از خط مجاور در جهت مستقیم رله عمل کند. بنابراین محدوده فوق قسمت باقیمانده‌ای از مدار حفاظت شده را که توسط محدوده حفاظتی اول پوشش داده نمی‌شود می‌پوشاند و حفاظت پشتیبان را برای حفاظت اصلی مدارات تهیه می‌کند.

محدوده حفاظتی سوم رله دیستانس بایستی زمان عملکرد و برد بیشتری نسبت به ناحیه دوم داشته باشد. این محدوده صرفاً جهت حفاظت پشتیبان استفاده می‌شود و نباید نسبت به امپدانس بار و نوسانات قدرت عمل کند.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

رله دیستانس باید دارای یک واحد حفاظت جریان زیاد آنی برای حذف خطاها در هنگام انرژی‌دار شدن خط باشد. این حفاظت تنها در زمانی حدود ۳۰۰ میلی ثانیه پس از لحظه انرژی‌دار شدن خط در دسترس بوده و سپس بایستی از مدار خارج شود.

رله بایستی در تمام محدوده‌های حفاظتی دارای جبران‌کننده امپدانس توالی صفر باشد. اگر رله در خطوط موازی مورد استفاده قرار گیرد بایستی مجهز به جبران‌کننده امپدانس متقابل نیز باشد.

رله دیستانس بایستی به ازای کلیه شرایط گذرای ایجاد شده در شبکه و در ترانسفورماتورهای جریان و ولتاژ، دارای زمان عملکرد مناسب باشد. در زمان افت کامل ولتاژ خط در انواع خطاها، رله نبایستی خاصیت جهت‌دار بودن خود را از دست دهد.

اغتاشات القایی بر روی کابل‌های حامل سیگنال‌های اندازه‌گیری شده از محوطه پست به اطاق کنترل وارد می‌شود و رله بایستی با حداکثر پایداری در مقابل این اغتشاشات طراحی شود.

رله دیستانس بایستی برای قطع تک‌فاز و سه فاز طراحی شده باشد و کنتاکتهای کمکی برای فصل مشترک با کانالهای مخابراتی، تجهیزات وصل مجدد اتوماتیک، محل یاب خطا، هشداردهنده، ثباتهای خطا و... داشته باشد.

سیگنال تریپ ناحیه اول رله دیستانس بایستی به رله وصل مجدد اتوماتیک متصل شود. اگر چه طراحی سیستم حفاظتی دیستانس بایستی برای اینترتریپ مجاز با دسترسی پایین مناسب باشد، ولی بایستی قابلیت تغییر برای هماهنگی با ترکیب اینترتریپ بلوک‌کننده با فوق دسترسی مجاز را داشته باشد.

رله دیستانس بایستی مجهز به واحد بلوک‌کننده عملکرد در حالت خرابی فیوز ثانویه ترانسفورماتور ولتاژ باشد.

رله بایستی دارای واحد بلوک‌کننده عملکرد در مقابل نوسانات قدرت باشد.

در خطوط ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت که رله دیستانس در subII نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد، رله بایستی تمام نیازمندیهای مربوط به رله دیستانس در subI را فراهم نماید و از نوع دیگر باشد.

۳-۲-۲- رله خطای زمین جهت‌دار

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

رله خطای زمین جهتدار بایستی دارای مشخصه استاندارد یا خیلی معکوس بوده و مجهز به واحد آنی باشد. این رله جهت خط را توسط ترانسفورماتورهای ولتاژ کمکی که بصورت مثلث باز بسته شده‌اند بدست می‌آورد. این رله بایستی قابلیت تنظیم در حداقل ۱۰ درصد جریان نامی را داشته باشد. جهت جلوگیری از عملکرد رله به ازای خطا در خطوط مجاور می‌توان از طرح اینترتریپ مجاز استفاده کرد.

۳-۲-۳- حفاظت ناحیه کور

این حفاظت (در صورت وجود) شامل رله‌های جریان زیاد آنی با دامنه تنظیم مشخص شده می‌باشد. حفاظت نقطه کور فقط وقتی فعال می‌شود که سکسیونر خط باز است. حفاظت نقطه کور برای خط‌هایی که به علت اشباع ترانسفورماتور جریان یا عدم هماهنگی مشخصه‌های و غیره پدید می‌آید، باید پایدار باشد.

۳-۲-۴- حفاظت ولتاژ کم (ولتاژ صفر)

این حفاظت بایستی ولتاژ سه فاز را نظارت کند و برای عملکرد بایستی تمام فازها دچار افت ولتاژ شده باشند. در زمانیکه افت ولتاژ تنها در یک یا دو فاز روی دهد، از عملکرد رله می‌بایستی پس از ۲ ثانیه جلوگیری شده و یک نشان‌دهنده بکار افتد تا از قطع نادرست به علت قطع فیوزهای مدار اندازه‌گیری ولتاژ اجتناب شود. پس از عملکرد رله، سیگنال قطع پس از ۲ ثانیه از بین می‌رود (صرفنظر از اینکه ولتاژ مجدداً برقرار شده باشد).

از عملکرد حفاظت ولتاژ صفر، وقتی که سکسیونرهای سری در خط انتقال باز باشند می‌بایستی جلوگیری شود بطوریکه از قطع نادرست در زمان ایزوله بودن خط ممانعت به عمل آید.

۳-۲-۵- حفاظت ولتاژ زیاد خط

حفاظت ولتاژ زیاد باید شامل رله زمان معین بوده و تنظیم آن از ۱۰۰ درصد تا ۱۲۰ درصد ولتاژ نامی قابل تغییر باشد و همچنین تأخیر زمانی بایستی دارای تنظیم پیوسته از ۲ تا ۲۰ ثانیه باشد. این حفاظت

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

بایستی فرمان قطع را به کلیدهای هر دو طرف خط ارسال کند. این رله گذاری بصورت تکفاز انجام می‌شود.

۳-۲-۶- رله‌های حس‌کننده خط^۱

از آنجا که فرمان رله حفاظت اشکال کلید (CBF) فرمان تریپ مستقیم^۲ می‌باشد، بایستی نسبت به صحت آن اطمینان کافی وجود داشته باشد. به همین دلیل جهت ارسال فرمان این رله بر روی سیستم PLC همواره از دو کانال مخابراتی استفاده شده و شرط اعمال فرمان قطع، دریافت آن از هر دو کانال می‌باشد. در صورتی که یکی از کانالهای مخابراتی به هر دلیلی از مدار خارج شود، فرمان تریپ مستقیم دریافتی از یک کانال بایستی با عملکرد حس‌کننده‌های خط ترکیب شده و در صورت وجود خطا فرمان تریپ اعمال شود.

حس‌کننده‌های خط در دو نوع امپدانس (21FD) و رله جریانی توالی منفی (46FD) وجود دارند. در حوادثی که حس‌کننده خط بخاطر کم انرژی بودن خطا عمل نمی‌کند، کنتاکت حس‌کننده خطا توسط یک کنتاکت تایمر از مدار خارج می‌گردد.

۳-۳- حفاظت ترانسفورماتور قدرت

حفاظت ترانسفورماتور قدرت به دو بخش اصلی و کمکی تقسیم می‌شود. در ادامه نیازمندیهای رله‌های مورد استفاده در حفاظت ترانسفورماتور قدرت ارائه می‌شود.

۳-۳-۱- رله دیفرانسیل

این رله بایستی از نوع امپدانس کم بایاس دار بوده و در مقابل جریان هجومی ترانسفورماتور پایدار باشد.

^۱ . Fault Detector

^۲ . Direct

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

جهت هماهنگ‌سازی جریانهای دو طرف ترانسفورماتور (با توجه به نسبت تبدیل ترانسفورماتورهای جریان)، بایستی از ترانسفورماتورهای جریان کمکی استفاده شود. در صورتیکه رله دیفرانسیل بتواند این امر را بصورت نرم‌افزاری پیاده سازی کند، احتیاجی به ترانسفورماتورهای جریان کمکی نخواهد بود. رله دیفرانسیل بایستی نسبت به تغذیه جریان مولفه صفر خطاهای خارج از محدوده خود توسط سیم‌پیچ ستاره زمین شده ترانسفورماتور پایدار باشد. این رله بایستی بگونه‌ای تنظیم شود که در حالت کار عادی و در هیچ یک از تپ‌های ترانسفورماتور عمل نکند.

حفاظت دیفرانسیل ترانسفورماتور قدرت معمولاً ترانسفورماتور زمین - کمکی را نیز در بر می‌گیرد. در صورتی که ثالثیه ترانسفورماتور برای اتصال راکتور، خازن یا هر فیدر دیگر مورد استفاده قرار گیرد، بایستی جبران توالی صفر برای پایداری حفاظت اصلی بکار گرفته شود.

بازدارنده هارمونیک عملکرد رله در مقابل جریان هجومی بایستی از سیگنالهای جریان تغذیه گردد و از ثانویه ترانسفورماتورهای ولتاژ سمت فشار قوی یا فشار متوسط تغذیه نگردد.

رله بایستی در هر فاز مجهز به مدارهای عمل‌کننده و نگهدارنده مستقل باشد. مشخصات اشباع ترانسفورماتورهای جریان و تنظیمات رله دیفرانسیل بایستی به گونه‌ای باشد که این رله در مقابل خطاهای خارج از محدوده (عبوری) پایدار باشد. رله دیفرانسیل ترجیحاً بایستی مجهز به واحد بلوک‌کننده در مقابل اضافه تحریک باشد که به کمک هارمونیک پنجم فعال می‌شود.

۳-۳-۲- رله خطای زمین محدود شده

در این حفاظت بایستی از رله دیفرانسیل امپدانس بالای تک‌فاز استفاده شود که سرعت عملکرد آن بیشتر از ۲۵ میلی‌ثانیه نباشد.

تنظیم این رله بایستی به گونه‌ای انجام شود که نقاط نزدیک به نوترال سیم‌پیچ ترانسفورماتور حتماً مورد حفاظت قرار گیرد.

در مدار جریانهای این رله نبایستی از ترانسفورماتورهای جریان کمکی استفاده شود.

۳-۳-۳- رله افزایش شار یا افزایش ولتاژ

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

حفاظت افزایش شار بر پایه اندازه‌گیری نسبت ولتاژ به فرکانس استوار است و دو مرحله‌ای می‌باشد. مقادیر عملکرد باید با مشخصه استقامت ترانسفورماتور در مقابل افزایش شار بوسیله ایجاد تأخیرهای زمانی مناسب هماهنگ باشد. محدوده تنظیم رله افزایش شار باید بین ۱ تا ۱/۴ برحسب درصد قابل تنظیم باشد.

دامنه تنظیم تایمر می‌بایستی متناسب با توانایی استقامت ترانسفورماتور در مقابل افزایش شار انتخاب شود. چنانچه راکتور ثالثیه در سمت ۲۰ کیلوولت ترانسفورماتور قرارداد شده باشد، رله افزایش شار یا افزایش ولتاژ بایستی راکتور را در زمان بالا رفتن ولتاژ از مقدار مشخص شده و پس از تأخیر زمانی معین وارد مدار کند. رله افزایش ولتاژ عموماً از نوع تأخیر زمانی مشخص می‌باشد. این رله بایستی در مرحله اول فرمان آلام و در مرحله دوم فرمان قطع صادر کند.

۳-۳-۴- رله ولتاژ صفر برای ترانسفورماتور قدرت

این رله می‌بایستی ترانسفورماتور را در زمان قطع ولتاژ حفاظت نماید و ترانسفورماتور را در حوادثی که منجر به قطع کامل ولتاژ تمام فازها می‌شود، پس از ۷ ثانیه از مدار خارج کند. این حفاظت، رله‌های قطع قفل‌شدنی^۱ ترانسفورماتور را بکار نمی‌اندازد و کلیدهای مربوطه را بوسیله رله‌های قطع از نوع بازگشت خودکار^۲ از مدار خارج می‌کند.

۳-۳-۵- رله جریان زیاد زمان معکوس با واحد آنی برای ترانسفورماتور قدرت

اولیه و ثانویه ترانسفورماتور باید با حفاظت جریان زیاد سه فاز همراه باشد. در اتو ترانسفورماتورها، این رله‌گذاری باید برای حفاظت سیم‌پیچی مشترک قابل استفاده باشد. واحد دیگر حفاظت جریان زیاد، شامل واحد آنی با تنظیم زیاد است. این واحد برای رله‌گذاری مؤثر در مقابل بزرگترین جریانهای اتصال کوتاه است که در اتصالات و بخشی از سیم‌پیچها پدید می‌آید. این حفاظت در زمانیکه رله‌های دیفرانسیل در شرایط اتصال کوتاه سنگین و اشباع ترانسفورماتورهای جریان عمل نمی‌کنند، موردنیاز می‌باشد.

^۱ . Lock out Relay

^۲ . Self Reset

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

این حفاظت ترانسفورماتورها را به صورت آنی قطع می‌کند. در انتخاب دامنه تنظیم رله باید دقت شود که از عملکرد نادرست در شرایط خطای شینه جلوگیری گردد. واحد آنی همچنین بایستی در مقابل جریان هجومی پایدار باشد. رله اضافه جریان سمت فشار قوی بایستی با منحنی گرمایی ترانسفورماتور هماهنگ باشد.

۳-۳-۶- حفاظت جریان زیاد نوترال ترانسفورماتور قدرت

این حفاظت شامل رله‌هایی است که به ترانسفورماتورهای جریان نصب شده در نوترال ترانسفورماتورها متصل می‌گردند. مشخصه رله‌ها باید از نوع معکوس معمولی مطابق با استاندارد IEC شماره ۴-۶۰۲۵۵ باشد.

۳-۳-۷- حفاظت جریان زیاد فاز و نوترال ترانسفورماتورها زمین - کمکی

حفاظت جریان زیاد زمان معکوس سه فاز برای حفاظت ترانسفورماتور زمین - کمکی در مقابل خطاهای فاز بسته به نظر طراح می‌تواند منظور شود. همچنین حفاظت جریان زیاد زمان معکوس تکفاز برای حفاظت خطاهای زمین و هماهنگی با رله‌گذاری خطای زمین سیستم در سمت ثالثیه باید در نظر گرفته شود. این دو حفاظت معمولاً در پستهای انتقال که ترانسفورماتور زمین کمکی به ثالثیه ترانسفورماتور قدرت متصل می‌شود مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۳-۳-۸- رله جریان زیاد سیم‌پیچی ثالثیه ترانسفورماتور قدرت

این رله‌گذاری به ترانسفورماتورهای جریان نصب شده در سیم‌پیچی ثالثیه متصل می‌شوند. این حفاظت شامل دو رله جریان زیاد سه فاز است که بویینهای آنها به صورت سری و کنتاکتهای آنها به صورت موازی متصل می‌گردند. یک واحد باید دارای رله زمان معکوس معمولی با تأخیر زمان طولانی برای حفاظت سیم‌پیچی ثالثیه از خطاهای کم دامنه باشد و واحد دیگر نیز باید دارای مشخصه معکوس معمولی با تنظیم زیاد باشد. رله تنظیم زیاد می‌بایستی مقادیر بیش از ۳۰۰ در صد جریان نامی ثالثیه را پذیرفته و سیم‌پیچی را از خطاهای سنگین محافظت نماید. مشخصه زمان معکوس هر دو رله می‌بایستی مطابق با

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

استاندارد IEC شماره ۴-۶۰۲۵۵ باشد. تایمرها باید بر پایه منحنی‌های گرمایی سیم‌پیچی‌های ثالثیه انتخاب شوند. دامنه ۱ تا ۹۹۹ ثانیه برای تایمر واحد اول و ۰/۲ تا ۲ ثانیه برای واحد دوم مناسب است.

۳-۳-۹- حفاظت تپ چنجر

حفاظت تپ چنجر شامل رله‌های جریان زیاد است که به ترانسفورماتورهای جریان قرار گرفته در سمت فشار قوی ترانسفورماتور متصل می‌گردند. این حفاظت دارای مشخصه آنی است.

۳-۴- حفاظت راکتور موازی

راکتورهای متصل به شینه و وسایل جانبی آن، مجهز به حفاظتهایی می‌شوند که به تابلوهای اصلی و پشتیبان تقسیم می‌شوند.

حفاظت اصلی عموماً شامل حفاظت دیفرانسیل، رله‌های قطع حفاظت اصلی و تمام رله‌های فصل مشترک بین اصلی و پشتیبان است.

حفاظت پشتیبان عموماً شامل رله جریان زیاد زمان معکوس نرمال سه فاز و خطای زمین، رله خرابی فیوز، حفاظت خرابی کلید، رله عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید و رله‌های نظارت بوبین قطع، رله‌های قطع حفاظت پشتیبان و ترانسفورماتورهای جریان کمکی می‌باشد. زمانی که راکتورها به خط یا ثالثیه ترانسفورماتور متصل شوند، تنها حفاظت دیفرانسیل، رله جریان زیاد زمان معکوس نرمال سه فاز و خطای زمین در نظر گرفته شود. این رله‌ها می‌توانند در تابلوی حفاظت راکتور قرار گیرند.

برای راکتورهایی که با کلید به ثالثیه ترانسفورماتور متصل می‌شوند، می‌بایستی رله خرابی کلید، رله عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید و رله نظارت بوبین قطع همراه با رله‌های حفاظت راکتور قراردادده شود.

۳-۴-۱- حفاظت دیفرانسیل راکتور از نوع امیدانس بالا

این رله باید حفاظت خطای فاز و زمین را در داخل محدوده دیفرانسیلی راکتور تهیه کند و می‌بایستی دارای یک واحد سه فاز یا سه واحد تکفاز (هر واحد برای یک فاز) باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

زمان عملکرد نباید از ۲۵ میلی ثانیه بیشتر شود، مگر اینکه با توافق مهندس باشد. رله نظارت مدار ترانسفورماتور جریان، می‌بایستی در زمان باز شدن اتصالات آن، آلارمی را صادر کند. برای حفاظت سیم‌بندیه‌های رله و ثانویه ترانسفورماتور جریان از امواج ولتاژ بالا و در شرایط غیرعادی می‌بایستی از مقاومتهای غیرخطی (متروسیل) استفاده نمود.

۳-۴-۲- حفاظت جریان زیاد و خطای زمین راکتور

راکتور باید از دو حفاظت جریان زیاد و یک حفاظت اتصال زمین به عنوان حفاظت پشتیبان بهره گیرد. حفاظت جریان زیاد شامل دو واحد است. واحد اول از نوع آنی است که از پایداری هارمونیک دوم برخوردار است یا نوعی مشخصات فرکانسی دارد که تنها توسط جریانهای ۴۵ تا ۵۵ هرتز تحریک می شود (مانع جریان هجومی). این مشخصه برای واحد آنی الزامی است تا در مقابل مقادیر بزرگ جریان عملکرد نامناسب نداشته باشد.

واحد دوم دارای مشخصه جریان زیاد معکوس معمولی، مطابق با استاندارد IEC شماره ۴-۶۰۲۵۵ است. این رله باید عملاً به جزء مؤلفه DC غیرحساس باشد. مقدار عمل کننده تقریباً ۱۳۰ درصد جریان نامی بوده و زمان عملکرد با در نظر گرفتن جریان هجومی تعیین می‌شود. رله خطای زمین باید مشخصه زمان معکوس معمولی مطابق با استاندارد IEC شماره ۴-۶۰۲۵۵ داشته باشد.

۳-۵- حفاظت شینه

حفاظت شینه شامل حفاظت دیفرانسیل، رله آلارم نظارت بر ترانسفورماتور جریان، رله اتصال کوتاه ثانویه ترانسفورماتور جریان، حفاظت ولتاژ صفر و اضافه ولتاژ و رله خرابی فیوز می‌باشد که تنها در سطوح ولتاژ ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت اعمال می‌شود.

حفاظت مربوط به هر شینه درون تابلوی جداگانه قرار می‌گیرد و محدوده حفاظتی به طریقی انتخاب می‌گردد که با دیگر حفاظتهای مجاور، پوشش مشترک داشته باشد. حفاظت تمام شینه‌های پست باید از نظر الکتریکی و مکانیکی جدا باشند.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

برای خطاهای بین ترانسفورماتورهای جریان و کلیدها که در داخل محدوده حفاظتی شینه هستند ولی توسط حفاظت شینه قطع نمی شوند، باید حفاظت خرابی کلید راه اندازی شده و توسط حفاظت محدوده کوتاه رفع شود. حفاظت محدوده شینه برای خطاهای روی آن باید کمتر از ۲۵ میلی ثانیه عمل کند. حفاظت شینه از نوع سه فاز (یک عضو برای هر فاز) طراحی می شود تا خطاهای فاز و خطاهای زمین را پوشش دهد. این حفاظت بایستی با درجه بالایی از امنیت در مقابل قطع نادرست طراحی گردد. این حفاظت نباید در زمان وقوع خطای فاز خارج از محدوده با ماکزیمم مقدار DC و توان قبل از اتصالی عمل کند. تمام فیدهای شینه در زمان اتصال کوتاه باید جدا شوند. آن دسته از حفاظتهای خرابی کلید که درون تابلوی رله هر فیدر قرار می گیرند، باید توسط فرمان قطع حفاظت شینه راه اندازی شوند. سوئیچهای لازم برای خارج کردن حفاظت شینه از سرویس دهی باید تهیه شود. لامپهایی برای نشان دادن وضعیت حضور یا عدم حضور حفاظت شینه باید در نظر گرفته شوند.

۳-۵-۱- حفاظت دیفرانسیل شینه از نوع امپدانس بالا

حفاظت شینه از نوع امپدانس بالا عموماً شامل سه رله تک فاز از نوع جریان چرخشی امپدانس بالا با سرعت زیاد است. این رله باید از پایداری زیادی در مقابل خطاهای خارج از محدوده حفاظتی برخوردار باشد. رله در هر فاز با یک مقاومت اهمی سری همراه است که به صورت پیوسته قابل تنظیم بوده و بصورت خارجی یا داخلی نصب می گردد. این مقاومتها باید از نوع سیم پیچی شده بوده و دارای توان کافی باشند. مسئله جبران در تنظیم موثر رله ها برای تعداد ترانسفورماتور جریان موازی با رله، جریان مغناطیس کنندگی و ساختمان آنها باید در نظر گرفته شود. باید اطمینان حاصل کرد که امپدانس تحریک ترانسفورماتور جریان در مقایسه با امپدانس اهمی ثانویه اش بزرگ می باشد.

مقاومتهای غیر خطی (متروسیل) می بایستی در مدار رله قرار گیرد تا ولتاژ پیک ایجاد شده توسط ترانسفورماتور جریان تحت شرایط خطای داخلی را به مقداری کمتر از سطح عایقی ترانسفورماتورهای جریان، رله و سیمهای رابط محدود نماید که معمولاً برای استقامت در مقابل پیک ولتاژ ۳۰۰۰ ولت طراحی می شوند.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

پارامترهای مقاومت غیرخطی باید به گونه‌ای تعیین شوند که:

- در تنظیم ولتاژ رله، جریان متروسیل تا حد ممکن کم بوده و از ۳۰ میلی آمپر برای ترانسفورماتور جریان از نوع ۱ آمپری بزرگتر نباشد.
- در ماکزیمم جریان ثانویه نقطه برش متروسیل نباید بزرگتر از ۱۵۰۰ ولت موثر باشد.
- در حالتی که متروسیل مشخصات دیگری داشته باشد، باید به تأیید مهندس برسد.

۳-۵-۲- رله آلارم نظارت بر ترانسفورماتور جریان در حفاظت شینه

حفاظت شینه بایستی بر روی مجموع مدارات ترانسفورماتور جریان در طول عملکرد عادی نظارت داشته باشد. رله نظارت بر سه فاز باید برای هر محدوده حفاظتی بکار گرفته شود تا در مقابل قطعی سیمهای ثانویه، ترانسفورماتور جریان را حفاظت کند. این رله در تابلوی حفاظت و بین سیمهای باس AC متصل می‌شود و کنتاکتهای خود را زمانیکه ولتاژ بین سیمهای شینه از تنظیم ولتاژ رله بیشتر شود، می‌بندد. این رله، باید فقدان بخشی از جریان در حدود ۵ تا ۱۰ درصد ماکزیمم جریان بار را حس نماید. پس از آنکه این رله فعال شد پس از تأخیر زمانی کافی (۳ تا ۵ ثانیه) آلارم ارسال نموده و رله اتصال کوتاه‌کننده ثانویه ترانسفورماتور جریان را فعال می‌نماید.

۳-۵-۳- رله اتصال کوتاه‌کننده ترانسفورماتور جریان در حفاظت شینه

این رله که در طرح رله آلارم نظارت بر ترانسفورماتور جریان ترکیب می‌شود، پس از فعال شدن توسط رله نظارت، ثانویه ترانسفورماتور جریان را اتصال کوتاه می‌کند.

۳-۶- حفاظت کلید قدرت

سیستم حفاظت کلید شامل حفاظت خطای کلید، عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید و همچنین رله‌های نظارت بر بوبین قطع برای هر مدار قطع می‌باشد. علاوه بر این موارد، رله نظارت بر کاهش فشار گاز SF6 نیز بایستی در نظر گرفته شود. حفاظت کلید قدرت تنها در سطوح ولتاژ ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت منظور می‌گردد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۳-۶-۱- حفاظت خرابی کلید و حفاظت عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید

این نوع حفاظت می‌بایستی تمامی خطاها را پوشش دهد. رله‌های جریان در حفاظت خرابی کلید باید توانایی استقامت در برابر جریان مشخص شده برای فیدر و ماکزیمم جریان اتصال کوتاه مشخص را داشته باشند. زمان بازگشت به حالت اولیه این رله‌ها باید کوتاه بوده و مشخص گردد.

حفاظت خرابی کلید تنها در زمان عملکرد رله حفاظتی که فرمان قطع را صادر می‌کند، باید فعال شده و در مقابل عملکرد نادرست، از ایمنی بالایی برخوردار باشد. با فعال شدن این حفاظت، سریعاً یک سیگنال قطع به کلیدی که تحت نظارت است ارسال می‌گردد و اگر موفقیت‌آمیز نباشد، تمام کلیدهای همجوار و مرتبط را باید پس از یک تأخیر زمانی قابل تنظیم قطع نماید.

حفاظت خرابی کلید برای کلید یا کلیدهای فیدر خط، در تابلوی مشترک sub-I و برای فیدرهای ترانسفورماتور و راکتور در تابلوی پشتیبان قرار می‌گیرند.

علاوه بر حفاظت خرابی کلید، تمام کلیدها باید به یک حفاظت عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید مجهز شوند. این حفاظت می‌بایستی در تابلویی نصب شود که رله خرابی کلید قرار دارد. حفاظت عدم هماهنگی کلید از کنتاکتهای کمکی در قطبهای مختلف کلید بهره می‌گیرد. این عملکرد باید در دو مرحله تأخیر زمانی داشته باشد. در مرحله اول کلید را با سوئیچ دیسکریپنسی قطع کرده و حفاظت خرابی کلید را راه اندازی کند. چنانچه قطع کلید در مرحله اول حفاظت عدم هماهنگی کلید موفقیت‌آمیز نباشد از حفاظت خرابی کلید ممانعت بعمل می‌آید.

در مرحله دوم حفاظت عدم هماهنگی کلید، تمام کلیدهای همجوار، توسط حفاظت خرابی کلید پس از یک تأخیر زمانی قابل تنظیم قطع می‌گردند.

۳-۶-۲- نظارت بر بوبین قطع کلید

هر بوبین قطع کلید، تغذیه آن و سیم‌بندی مدار قطع بین تابلوی رله و بوبین قطع کلید باید توسط رله‌های نظارت بر بوبین قطع رسیدگی گردد. این نظارت باید برای هر دو بوبین قطع کلید فراهم شود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

چنانچه مدار قطع کلید دچار خرابی شود، این رله‌ها راه‌اندازی شده و آلارم و نشان‌دهنده را فراهم می‌کنند.

۳-۶-۳- نظارت خرابی فیوز ترانسفورماتور ولتاژ

تمام ثانویه‌های ترانسفورماتورهای ولتاژ سه فاز توسط رله نظارت بر خرابی فیوز سه فاز باید تحت نظارت باشند. این رله باید برای عملکرد در زمان خرابی فیوز تکفاز، دو فاز و سه فاز در مدارات تحت نظارت و اشکال و قطعی در هر سیم رابط یا فیوزهای مربوط به آنها طراحی گردد. سرعت عملکرد این رله باید به قدری سریع باشد که جلوی عملکرد نادرست سریعترین رله‌ها (مثل دیستانس) را بگیرد.

زمان عملکرد باید کمتر از ۸ میلی‌ثانیه باشد.

از آنجا که این رله گذاری ممکن است تحت شرایط نامتعادل بودن ولتاژ به علت شارژ شدن خط و شرایط وصل مجدد اتوماتیک تکفاز عملکرد نادرست داشته باشد، لذا برای شارژ دستی خط، همچنین در زمان مرده رله وصل مجدد اتوماتیک، باید قفل کردن رله دیستانس از طریق رله خرابی فیوز حذف شود.

۳-۶-۴- مدارات و رله‌های قطع

مدارات قطع حفاظتهای متعلق به sub-I، sub-II یا اصلی و پشتیبان باید از نظر مکانیکی و الکتریکی کاملاً مجزا باشند. درواقع، آنها نباید از وسایل کلیدزنی، اتصالات، بلوک‌های ترمینالی، کابلها، رله‌های کمکی و... بصورت مشترک بهره ببرند.

هر بوبین قطع کلید از طریق رله قطع جداگانه‌ای تغذیه می‌شود. این رله‌ها به دو نوع تقسیم می‌شوند. نوع اول، رله‌های قطع از نوع بازگشت دستی یا الکتریکی است و نوع دوم، رله‌های قطع از نوع خود بازگشت است.

در حفاظت شینه برای هر کلید، یک رله قطع جداگانه از نوع خیلی سریع که بصورت دستی یا الکتریکی به حالت اولیه برمی‌گردد، جهت قطع کلید، فراهم می‌شود. این رله باید کنتاکتهای مناسب را برای قطع کلید از طریق دو بوبین قطع، بلوک کردن وصل مجدد اتوماتیک و راه‌اندازی رله خرابی کلید داشته باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

سوئیچهای لازم برای خروج حفاظت شینه از سرویس دهی، باید فراهم گردد. همچنین لامپهای نشان دهنده وضعیت حضور یا عدم حضور حفاظت شینه در سرویس دهی ضروری است.

۳-۷- حفاظت خازن موازی

عملکرد هر یک از رله‌های سیستم حفاظتی خازن به غیر از رله‌های ولتاژ، بایستی مدار و صل کلید فیدر خازن را به وسیله یک رله قفل کننده بلوکه نماید.

رله‌های جریانی اتصال زمین و فاز سیستم حفاظتی خازن بایستی در مقابل جریانهای هجومی داخلی ناشی از سیستم کلیدزنی خازن پایدار باشند.

رله تشخیص عدم تقارن جریان که در بین نوترالهای بانکهای خازنی نصب می‌شود بایستی نسبت به عبور جریان هارمونیک پایدار باشد. این رله بایستی دارای عملکرد دو مرحله‌ای آلام و قطع باشد.

۳-۸- حفاظت فیدر ۲۰(۳۳) کیلوولت

حفاظت فیدر ۲۰(۳۳) کیلوولت شامل رله اضافه جریان فاز و زمین و در صورت نیاز رله خطای زمین حساس می‌باشد.

رله اضافه جریان فاز که مجهز به واحد آنی نیز می‌باشد بایستی سریعتر از رله وردی فیدر^۱ عمل کند. بر روی هر فیدر یک رله خطای زمین جریانی مجهز به واحد آنی قرار داده می‌شود. هر یک از این دو رله فرمان قطع خود را به رله وصل مجدد ارسال می‌کنند.

در صورتی که فیدر خروجی از نوع کابلی باشد بایستی از رله وصل مجدد استفاده شود. در این حالت می‌توان از رله خطای زمین حساس جهت تشخیص جریانهای ناشی کوچک استفاده کرد. بهتر است که این رله بجای فرمان قطع تنها اقدام به فعال نمودن آلام کند.

۳-۹- حفاظت باس کوپلر

^۱ . Incoming Feeder Relay

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

حفاظت باس کوپلر در حالت کلی شامل رله اضافه جریان فاز و زمین می باشد. این رله‌ها بایستی به طرز مناسبی با رله‌های اضافه جریان دیگر پست هماهنگ گردند. در سطوح ولتاژ انتقال، حفاظت باس کوپلر بایستی شامل حفاظت اشکال کلید نیز باشد.

۳-۱۰- لوازم یدکی و وسایل مخصوص

لوازم یدکی موردنیاز در دوره بهره‌برداری ۵ ساله و وسایل لازم برای نصب، بهره‌برداری و تعمیرات که به نظر سازنده موردنیاز است، باید توسط سازنده پیشنهاد و تأمین گردد.

۳-۱۱- آزمونها

تمام حفاظتها باید بطور مجزا حتی در طول عملکرد طبیعی، قابلیت آزمون را داشته باشند. در این آزمون باید ایمنی پرسنل تأمین شده و از ایجاد قطعی نادرست جلوگیری بعمل آید. هدف از این آزمونها و بازرسی‌ها، تأییدنمودن انطباق طراحی و ساخت تجهیزات با استانداردها و مشخصات فنی و عملکرد مطابق با نیازهای پست می باشد.

آزمونهای الکتریکی و نظارت در محل سازنده، قبل از تحویل تجهیزات انجام می گیرد. آزمونها مطابق با استاندارد IEC سری ۶۰۲۵۵ انجام می شود.

تجهیزات باید تحت آزمونهای جاری در کارخانه قرار گرفته و تعدادی از آنها یا تمام آنها باید تحت آزمونهای نوعی قرار گیرند. آزمونها باید تحت شرایط عملیاتی پست انجام گیرند. تابلوها و تجهیزات آنها و سیم‌بندی ثانویه باید تحت آزمونهای دوره‌ای قرار گیرند.

۳-۱۱-۱- آزمونهای خاص

آزمونهای خاص بر روی رله‌ها و سیستمهای حفاظتی خیلی مهم انجام می گیرند. این آزمونها انواع مختلف رله‌های دیستانس، فاصله‌یاب‌های خطا و حفاظت دیفرانسیل جریانی برای خطوط و همچنین رله‌های خرابی کلید و... را در بر می گیرند.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

پیمانکار باید لیست رله‌هایی را که باید تحت آزمونهای خاص قرار گیرند، برای تأیید، ارسال نماید. این آزمونها انجام می‌گیرد تا مشخصات و رفتار رله‌های حفاظت سیستمهای قدرت، دقت آنها و یا حساسیت اندازه‌گیری، حفاظت و... را مشخص نماید.

بطور همزمان عملکرد صحیح نشاندهنده‌های داخلی (راه‌اندازی، انتخاب فاز، فرمان قطع و...) کنتاکتهای خروجی و... در طول شرایط مانا تحت آزمون قرار می‌گیرد. همچنین اندازه‌گیری مقادیر بازگشتی توابع راه‌اندازی، دقت توابع زمانی و... انجام می‌گیرد. علاوه بر آن، مصرف جریان AC، ولتاژ AC و مدارات کمکی DC باید اندازه‌گیری شوند.

روشهای عمومی برای انجام آزمونها به دو دسته تقسیم می‌شوند: آزمونهای مانا و آزمونهای دینامیکی. نوع دوم به دو دسته آزمونهای دینامیکی تک منشا و آزمونهای دینامیکی دو منشا تقسیم می‌شوند. این آزمونها، ابتدا با مقادیر یا فاکتورهای موثر در مقادیر نامی انجام می‌گیرند تا مشخصات و رفتار تجهیزات حفاظت بررسی گردند. سپس تأثیر تغییرات بعضی از این مقادیر یا فاکتورها در دامنه نامی آنها تعیین می‌گردند. (آزمون پارامتری)

۳-۱۱-۲- آزمونهای جاری

- بازدید ظاهری
- بررسی دقت و دامنه اندازه‌گیری
- آزمون عملکرد مکانیکی
- بررسی درجه حفاظت
- آزمون ولتاژ قوی (۲۰۰۰ ولت برای یک دقیقه)
- آزمونهای کنترل‌های الکتریکی، اینترلاکها، عملکرد ترتیبی و عملیاتی
- بررسی مطابقت سیم‌بندی مطابق با نقشه‌های تصویب‌شده
- آزمونهای جاری بر روی رله‌های جریان زیاد IDMT
- آزمونهای عایقی بر روی وسایل متصل شده به پایلوت

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۳-۱۱-۳- آزمونهای نوعی

آزمونهای نوعی در محل سازنده بر روی هر یک از انواع سیستمهای حفاظت انجام می‌گیرد. در طول آزمونها، تجهیزات فرعی بطریقی انتخاب و متصل می‌شوند که شرایط سرویس‌دهی را تا حد ممکن ایجاد نمایند.

- آزمونهای نوعی حفاظت دیستانس
- آزمونهای اتصال دهنده‌های جریان خیلی زیاد
- آزمونهای ویژه جریان‌گذرای خیلی زیاد (مشخصات رفتار و عملکرد دینامیکی)
- آزمونهای نوعی اضافی برای سیستمهای حفاظت دیجیتال
- آزمونهای مکانیکی لرزش^۱، شوک^۲ و زمین‌لرزه
- آزمونهای محیطی (دما و رطوبت)
- آزمون جهت اطمینان از عملکرد تجهیزات وصل مجدد اتوماتیک
- آزمونهای عایقی (آزمونهای ضربه)
- آزمونهای سازگاری الکترومغناطیسی (EMC)

۳-۱۲- نقشه‌ها و مدارک

۳-۱۲-۱- مدارکی که باید پیشنهاد دهندگان ارائه نمایند

- جدول (II) تکمیل شده
- کاتالوگ و کتابچه مشخصات فنی تجهیزات
- خلاصه‌ای از گزارش آزمونهای نوعی
- شرح خلاصه‌ای از استثناعات بر مشخصات فنی مناقصه
- فهرست تجهیزات فروخته شده
- فهرست لوازم مخصوص
- فهرست لوازم یدکی

^۱ . Vibration

^۲ . Shock

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۳-۱۲-۲- مدارکی که باید پیمانکار یا سازنده ارائه نماید

مدارک و نقشه‌های الکتریکی و مکانیکی مربوط به طراحی، ساخت، آزمونهای کارخانه‌ای، علامتگذاری، حمل، انبارداری، نصب، آزمونهای محلی، بهره‌برداری و نگهداری که به شرح زیر می‌باشند، ولی به آنها محدود نمی‌شوند، باید ارسال گردد:

- محاسبات طراحی لازم برای اثبات کیفیت مطلوب تجهیزات از هر نظر
- جزوات فنی تابلوها، وسایل، تجهیزات و...
- بلوک دیاگرامهای عملیاتی سیستمهای کنترل، اندازه‌گیری و حفاظت
- بلوک دیاگرامهای عملیاتی برای هر تجهیز
- مشخصات فنی و نیازمندیهای ترانسفورماتورهای ولتاژ و جریان
- بلوک دیاگرامهای اصلی و عملیاتی داخلی برای هر تجهیز حفاظتی
- دیاگرامها و جداول سیم‌بندی و کابل کشی
- دستورالعملهای نصب و تنظیم
- گزارشهای آزمون و گواهی تأیید
- دستورالعملهای انبارداری، بهره‌برداری و نگهداری
- دستورالعملهای آزمونهای محلی
- فهرست اجزاء
- گواهی موفق بودن آزمونهای جاری
- اسناد آزمونهای نوعی
- فهرست نقشه‌ها
- دستورالعملهای مربوط به بسته‌بندی، حمل و نقل، عملکرد، نصب، بهره‌برداری و انبارداری

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (I)
مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	مشخصات سیستم	۱
*	کیلوولت	۱-۱ حداکثر ولتاژ سیستم
*	کیلوولت	۲-۱ ولتاژ نامی سیستم
۳		۳-۱ تعداد فاز
۵۰	هرتز	۴-۱ فرکانس نامی سیستم
زمین شده با مقاومت یاراکتور/مستقیماً زمین شده		۵-۱ نوع زمین شدن نوترال سیستم
۱	ثانیه	۶-۱ حداکثر مدت زمان اتصال کوتاه
۱/۵	آمپر	۷-۱ جریان نامی در مدار ثانویه
۱۰۰/۱۱۰	ولت	۸-۱ ولتاژ نامی در مدار ثانویه
۱۱۰/۱۲۵	ولت	۹-۱ مقدار نامی ولتاژ کمکی DC
۲۰- درصد تا ۱۰+ درصد، کلاس		۱۰-۱ تغییرات مجاز ولتاژ DC و کلاس آن
*	مگاولت آمپر	۱۱-۱ سطح اتصال کوتاه
		۲ شرایط عملکرد
۴۰/۴۵/۵۰/۵۵	درجه سانتیگراد	۱-۲ حداکثر درجه حرارت محیط

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۲-۲	حداقل درجه حرارت محیط	درجه سانتیگراد	-۴۰/-۳۵/-۳۰/-۲۵
۳-۲	ارتفاع از سطح دریا	متر	۱۰۰۰/۱۵۰۰/۲۰۰۰/۲۵۰۰
۳	حفاظت خط		
۱-۳	حفاظت دیستانس		
-۱-۳	مشخصه امپدانس		مهو/چندضلعی/راکتانسی
۱			
-۱-۳	تشخیص جهت برای واحد محدوده ۳	بله / خیر	بله
۲			
-۱-۳	حفاظت دیستانس برای خط با مشخصات زیر باید		
۳	مناسب باشد		

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

ردیف	شرح	مشخصات فنی
	- طول خط	* کیلومتر
	- ترکیب و نوع خط	*
	- هادی خط	
	- امپدانس خط در توالی	
	مثبت	* اهم بر کیلومتر
	صفر	* اهم بر کیلومتر
	- زاویه مشخصه خط	* درجه
	- امپدانس متقابل توالی صفر خط (در صورت جود خط موازی)	* اهم بر کیلومتر
۴-۱-۳	ترکیب اینترتریپ	زیر دسترسی مجاز
۵-۱-۳	حداکثر و حداقل نسبت امپدانس منبع به خط	
	- حداکثر	*

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

		حدافل -	
*		شرایط حداکثر بار پیک زودگذر که لازم است که از	۶-۱-۳
*	مگاولت آمپر	حفاظت خط متمایز شود	
*	سه فاز و تکفاز	طریقه قطع	۷-۱-۳
بله	بله/خیر	سوئیچ آزمایش	۸-۱-۳
		تعداد محدوده‌های حفاظتی:	۹-۱-۳
۳		- دسترسی مستقیم	
*		- دسترسی معکوس	
		دامنه تنظیم زمانی نواحی ۲ و ۳:	۱-۳
			۱۰
۰/۱ تا ۱	ثانیه	- ناحیه ۲	

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
۰/۳ تا ۳	ثانیه	- ناحیه ۳
بله	بله/خیر	بلوک کنندگی نوسان قدرت
*	بله/خیر	نظارت بر ولتاژ تکفاز و سه فاز
		دسترسی رله:
*	اهم بر فاز	- ناحیه ۱
*	اهم بر فاز	- ناحیه ۲
*	اهم بر فاز	- ناحیه ۳

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

		دسترسی در جهت معکوس	اهم بر فاز	*		۱-۳-۱۴
		دقت اندازه گیری	درصد	-۵ تا +۵ درصد در محدوده ۱		۱-۳-۱۵
		حداقل جریان عمل کننده در ولتاژ صفر بر حسب درصد جریان نامی		۲۰٪		۱-۳-۱۶
		رله خطای زمین جهتدار، زمان معکوس نرمال یا خیلی معکوس با واحد خطای زمین آنی:				۲-۳-۱۶
		زاویه فاز گشتاور ماکزیمم برای واحد جهتدار				۱-۲-۳-۱۶
		بر حسب درجه پس فاز		۴۰ تا ۷۰		۲-۲-۳-۱۶
		نوع مشخصات موردنیاز				۳-۲-۳-۱۶
		دامنه جریان تنظیم	آمپر	۱ تا ۴		۴-۲-۳-۱۶
		جزئیات واحد آنی:				۴-۲-۳-۱۶
		- دامنه جریان تنظیم	آمپر	۸ تا ۲۰		۵-۲-۳-۱۶
		- فوق دسترسی گذرا	درصد	کمتر از یک درصد		۶-۲-۳-۱۶
		نسبت Drop - off/Pickup	درصد	۹۷		۶-۲-۳-۱۶
		نوع و تعداد کنتاكت		۲ کنتاكت باز		۶-۲-۳-۱۶

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
بله	باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۷-۲-۳
	حفاظت نقطه کور(در صورت وجود):	۳-۳
۱۰ تا ۴۰ درصد و ۷/۵	مقدار نامی دامنه تنظیم برای مقدار مشخصه و کلاس دقت مربوطه	۱-۳-۳

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۲ کنتاكت باز		نوع و تعداد کنتاكت	۲-۳-۳
		آیا باید نشاندهنده عملیات Reset دستی همراه با نوشته‌ای بر روی واحد آنی داشته باشد؟	۳-۳-۳
بله	بله/خیر		
		آیا تدارک خاص برای تهیه پایداری اتصال کوتاه خارجی باید انجام گرفته باشد؟	۴-۳-۳
بله	بله/خیر		
		رله حفاظت ولتاژ صفر:	۴-۳
۱۰- تا ۱۰ درصد	درصد	مقدار تنظیم ولتاژ نامی	۱-۴-۳
۷۹		نسبت Reset به حالت اولیه بر حسب درصدی از ولتاژ نامی	۲-۴-۳
خیلی کوتاه		زمان Reset به حالت اولیه	۳-۴-۳
۲ تا ۱۰	ثانیه	دامنه تأخیر زمانی	۴-۴-۳
		کنتاكت:	۵-۴-۳
روی واحد آنی		- بسته	
روی واحد تایمر		- باز	
بله	بله / خیر	آیا Reset دستی باید موجود باشد؟	۶-۴-۳
بله (روی واحد تایمر)	بله / خیر	نشاندهنده	۷-۴-۳
		رله حفاظت افزایش ولتاژ:	۵-۳
۱۰۰ تا ۱۲۰ درصد، کلاس ۱		محدوده تنظیم ولتاژ و کلاس	۱-۵-۳
بیش از ۹۵٪		نسبت Reset به حالت اولیه	۲-۵-۳

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
کمتر از ۱۰	میلی ثانیه	۳-۵-۳
۲ تا ۲۰	ثانیه	۴-۵-۳
۲ کنتاكت باز	نوع و تعداد کنتاكت	۵-۵-۳

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر سایت و به همراه فونت های لازمه

۶-۵-۳	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	بله/خیر	بله
۶-۳	حس کننده خطا از نوع امپدانس پائین:		
۱-۶-۳	نوع مشخصات اندازه‌گیری امپدانس یعنی امپدانس / مهو/		
	مهوی آف ستدار و ... از نوع جهتدار		*
۲-۶-۳	دامنه تنظیم امپدانس بر حسب اهم ثانویه برای محدوده		*
۳-۶-۳	دامنه تنظیم زاویه فاز مشخصه برای محدوده‌های امپدانسی /		
	مهو/ مهوی آف ستدار از نوع جهتدار		*
۴-۶-۳	دامنه تنظیم عضو زمانی	ثانیه	۰/۲ تا ۲
۵-۶-۳	نوع و تعداد کنتاكت		۲ کنتاكت باز
۶-۶-۳	تعداد فازها		۳
۷-۶-۳	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی و نوشته باشد؟	بله / خیر	بله
۷-۳	حس کننده خطا - رله توالی منفی:		
۱-۷-۳	محدوده تنظیم زمان عملکرد	ثانیه	۰/۱ تا ۳
۲-۷-۳	تنظیم جریانی بر حسب درصدی از جریان نامی		۸ تا ۲۰
۳-۷-۳	نوع و تعداد کنتاكت		۲ کنتاكت باز
۴-۷-۳	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی روی واحد تأخیر		
۸-۳	زمانی باشد؟ تجهیزات وصل مجدد اتوماتیک تکفاز و سه‌فاز:	بله/خیر	بله

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۱-۸-۳	سرعت و نوع ترکیب وصل مجدد اتوماتیک:	
	- سرعت زیاد	بله
	- سرعت کم	خیر
	- سرعت کم و زیاد	بله
۲-۸-۳	تعداد دفعات وصل مجدد اتوماتیک (یک یا دو)	دو
۳-۸-۳	زمان جلوگیری از بستن دستی	۳ تا ۵ ثانیه
۴-۸-۳	آیا Reset دستی در قطع دائمی قفل می‌شود؟	بله
۵-۸-۳	محدوده تنظیم زمان اصلاح	*
۶-۸-۳	محدوده تایمر قفل کردن شمای A/R	*
۷-۸-۳	زمان پالس قطع تک فاز	۰/۲ تا ۰/۳
۸-۸-۳	زمان پالس قطع سه فاز	صفر تا ۰/۴
۹-۸-۳	زمان پالس قطع سه فاز	صفر تا ۰/۴
۱۰-۸-۳	کنتاکتهایی با کار سنگین همراه با پراکندن مغناطیسی	
۱۰		
	برای بستن کلید	بله
۱۱-۸-۳	نشاندنده عملکرد	بله
۱۱		
۱۲-۸-۳	شمارنده عملکرد	بله
۱۲		
۱۳-۸-۳	تهیه اخطار برای «تعمیر و نگهداری کلید» پس از	
۱۳		
	صفر کردن شمارش A/R	بله

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

		روش وصل مجدد:	۸-۳-
			۱۴
*	بله/خیر	- تک فاز (SPAR)	
*	بله/خیر	- سه فاز (TPAR)	

جدول سیستم حفاظتی شماره (I)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
*	بله/خیر	- تکفاز یا سه فاز (TPAR یا SPAR)
*	بله/خیر	- تکفاز و سه فاز (TPAR یا SPAR)
		تدارک برای بلوک کردن و سوئیچینگ در تجهیزات A/R از سوی
		۸-۳- ۱۵
بله	بله/خیر	- تابلوی کنترل رله
بله	بله / خیر	- کنترل راه دور
		محدوده تنظیم زمان مرده
		۸-۳- ۱۶
*	ثانیه	SPAR -
*	ثانیه	TPAR-
*	ثانیه	TPAR یا SPAR-
*	ثانیه	TPAR و SPAR-
		تجهیزات جهت نظارت جداگانه بر اعمال زیر برای هر
		کلید:
		۸-۳- ۱۷
بله	بله/خیر	- چک سنکرونایزینگ
بله	بله/خیر	- خط برقدار / شینه بدون برق
بله	بله/خیر	- شینه برقدار/خط بدون برق

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۹-۳	محل یاب خطا:		
۱-۹-۳	نسبت تبدیل ترانسفورماتور جریان	*	
۲-۹-۳	نسبت تبدیل ترانسفورماتور ولتاژ	*	
۳-۹-۳	آیا عمل انتخاب فاز داخلی باید موجود باشد؟	بله/خیر	بله
۴-۹-۳	زمان اندازه گیری	میلی ثانیه	۳۰
۵-۹-۳	زمان محاسبه	ثانیه	۶۰
۶-۹-۳	محدوده تنظیم مسافت		ترجیحاً صفر تا ۹۹۹/۹ اهم بر فاز

جدول سیستم حفاظتی شماره (I)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۷-۹-۳	محدوده عملکرد:	
	- جریان	۰/۱ تا ۲۰ برابر جریان نامی
	- ولتاژ	۰/۰۱ تا ۱/۵ برابر ولتاژ نامی
۸-۹-۳	سازگاری در اندازه گیری	۳۰ درصد تنظیم
۹-۹-۳	جبران مقاومت جرقه	بله/خیر *
۹-۳	جبران توالی متقابل	بله/خیر *
۱۰		
۹-۳	اعضای راه انداز (نوع زیر امپدانس)	بله/خیر *
۱۱		
۹-۳	صفحه نمایش	بر حسب کیلومتر
۱۲		
۹-۳	پرینتر محلی مشترک	بله
۱۳		

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

		آیا باید همراه با آزمون داخلی باشد؟	۹-۳
بله	بله / خیر		۱۴
		رله اضافه جریان فاز و زمین (تنها در خطوط ۱۳۲ و ۶۳ کیلوولت)	۱۰-۳
*		نوع رله	۱۰-۳
		مشخصه زمانی رله	۱۰-۳
			۲
بله	بله / خیر	- معکوس	
*	بله / خیر	- خیلی معکوس	
بله	بله / خیر	- واحد آنی	
*	بله / خیر	- زمان مشخص	
*	ثانیه	زمان Reset رله	۱۰-۳
			۳
		محدوده تنظیم جریان	۱۰-۳
			۴
*	درصد جریان	- لحظه‌ای	
	نامی		
*	درصد جریان	- زمان معکوس	
	نامی		

جدول سیستم حفاظتی شماره (I)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

ردیف	شرح	مشخصات فنی
------	-----	------------

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

		نوع و تعداد کنتاکتها	۱۰-۳
*		۵	۵
بله	بله / خیر	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد	۱۰-۳
		حفاظت شینه (تنها در سطوح ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)	۴
		رله از نوع امیدانس بالا:	۱-۴
۲۰۰ تا ۵	ولت	محدوده تنظیم ولتاژ	۱-۱-۴
۹۵	درصد	نسبت Reset به حالت اولیه	۲-۱-۴
۲ کنتاکت باز		نوع و تعداد کنتاکتها	۳-۱-۴
بله	بله/خیر	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۴-۱-۴
		متروسیل:	۵-۱-۴
بله	بله/خیر	- آیا باید متروسیل داشته باشد؟	
برای ترکیب رله گذاری مناسب باشد		- مشخصات متروسیل	
		رله آلارم نظارت بر مدار باز CT و رله اتصال کوتاه	۲-۴
		ثانویه CT:	
*		حساسیت رله نظارت CT	۱-۲-۴
بله	بله/خیر	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۲-۲-۴
		حفاظت ترانسفورماتور قدرت	۵
		رله دیفرانسیل امیدانس پایین بایاس شده:	۱-۵
۱۵ تا ۵۰	درصد	دامنه تنظیم	۱-۱-۵
بله	بله/خیر	جلوگیری از قطع در طول برقدار شدن ترانسفورماتور	۲-۱-۵
۲ کنتاکت باز		نوع و تعداد کنتاکت	۳-۱-۵
بله	بله/خیر	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۴-۱-۵

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

رله خطای زمین محدوده شده (رله دیفرانسیل امپدانس (بالا)	۲-۵
---	-----

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
۵ تا ۲۰۰	ولت	۱-۲-۵
۰/۱ تا ۹۹	ثانیه	۲-۲-۵
۹۵	درصد	۳-۲-۵
۲ کنتاكت باز	نوع و تعداد کنتاكتها	۴-۲-۵
بله	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۵-۲-۵
بله	متروسیل:	۶-۲-۵
بله	- آیا باید متروسیل داشته باشد؟	
برای ترکیب رله گذاری مناسب باشد	- مشخصات متروسیل	
	رله حفاظت افزایش شار:	۳-۵
۱۰۰ تا ۱۴۰	محدوده تنظیم برای نسبت ولتاژ به فرکانس بر حسب درصد مقادیر نامی	۱-۳-۵
۹۸	درصد	۲-۳-۵
۲۰ تا ۲	ثانیه	۳-۳-۵
۲ کنتاكت باز	نوع و تعداد کنتاكت	۴-۳-۵
بله	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۵-۳-۵
	رله حفاظت ولتاژ صفر:	۴-۵
۳۰ تا ۶۰	محدوده تنظیم ولتاژ بر حسب درصد ولتاژ نامی	۱-۴-۵
۱۲۵	درصد	۲-۴-۵
۲ تا ۱۰	ثانیه	۳-۴-۵
	نوع و تعداد کنتاكتها	۴-۴-۵

یک کنتاكت تغییر دهنده و یک کنتاكت بسته روی تایمر

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

		رله جریان زیاد و خطای زمین همراه با واحد آنی:	۲-۶
۱ تا ۵ و ۰/۵ تا ۲	آمپر	محدوده تنظیم جریانی	۱-۲-۶
۳ (۲ فاز + اتصال زمین)		تعداد فازها	۲-۲-۶
۱۲ تا ۲۰	آمپر	محدوده تنظیم واحد آنی	۳-۲-۶

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (I)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۴-۲-۶	نوع و تعداد کنتاکتها	۲ کنتاکت باز
۵-۲-۶	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	بله
۷	حفاظت کلید (تنها در سطوح ولتاژ ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)	
۱-۷	رله خرابی کلید	
۱-۱-۷	تعداد واحد جریان زیاد آنی در هر فاز	۲
۲-۱-۷	دامنه تنظیم جریانی بر حسب درصد جریان نامی	۲۰ تا ۳۰۰ (-۱۰ تا +۱۰ درصد)
	مربوطه و کلاس دقت بر حسب درصد	بیش از ۹۸ درصد
۳-۱-۷	جریان Drop-off بر حسب درصد جریان pick-up	۱۰
۴-۱-۷	زمان Reset	میلی ثانیه
۵-۱-۷	زمان عملکرد حس کننده‌ها در زمانی که جریان ۲ برابر حداقل	
	جریان عملکرد باشد	میلی ثانیه
۶-۱-۷	تعداد تایمرها	۲
۷-۱-۷	دامنه تنظیم تایمر	۲۰ تا ۵۰۰ میلی ثانیه
۸-۱-۷	تعداد و نوع کنتاکتها	۲ کنتاکت باز
۹-۱-۷	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی بر روی تایمر باشد؟	بله
۲-۷	رله نظارت بر عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید:	
۱-۲-۷	مشخصات تایمر و عدم هماهنگی کنتاکتهای کلید:	
	- تعداد تایمر	*
	- دامنه زمانی	۰/۰۵ تا ۵ ثانیه

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

تاخیر زمانی در pickup	نوع کنتاكت
۲ کنتاكت باز	تعداد و نوع کنتاكت

جدول سیستم حفاظتی شماره (۱)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

مشخصات فنی	شرح	ردیف
بله	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۳-۲-۷
	رله نظارت بر بوبین قطع:	۳-۷
۳۰	جریان بوبین قطع کلید	۱-۳-۷
۲ کنتاكت بسته و ۱ کنتاكت باز	تعداد و نوع کنتاكت	۲-۳-۷
بله	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۳-۳-۷
	رله خرابی فیوز:	۴-۷
نظارت بر روی یکفاز و سه فاز	کاربرد	۱-۴-۷
کوچکتر از ۸	زمان عملکرد	۲-۴-۷
۲۰ (فاز به نول)	ولتاژ عملکرد	۳-۴-۷
۲۵	زمان Reset به حالت اولیه	۴-۴-۷
۲ کنتاكت باز	تعداد و نوع کنتاكت	۵-۴-۷
بله	آیا باید همراه با نشاندهنده Reset دستی باشد؟	۶-۴-۷
	حفاظت خازن	۸
	رله اضافه ولتاژ	۱-۸
۱۱۰/۱۲۵	ولتاژ نامی DC	۱-۱-۸
۱۰۰/۱۱۰	ولتاژ نامی AC	۲-۱-۸
۹۰٪ تا ۱۳۰٪ ولتاژ نامی	محدوده تنظیم ولتاژ	۳-۱-۸
زمان معین / مشخصه معکوس	مشخصه زمانی	۴-۱-۸
	رله جریان زیاد فاز و زمین	۲-۸

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۱-۲-۸	ولتاژ نامی DC	ولت	۱۱۰/۱۲۵
۲-۲-۸	جریان نامی AC	آمپر	۵/۱

جدول سیستم حفاظتی شماره (I)

مقادیر نامی و مشخصات سیستم حفاظتی

ردیف	شرح	مشخصات
۳-۲-۸	محدوده تنظیم جریان (معکوس زمانی)	۰/۵ تا ۲/۵ برابر جریان نامی
۴-۲-۸	محدوده تنظیم جریان واحد آنی	از سه برابر جریان نامی به بالا
۵-۲-۸	پایداری در مقابل جریان هجومی وصل	*
۳-۸	رله عدم تعادل	
۱-۳-۸	ولتاژ نامی DC	۱۱۰/۱۲۵
۲-۳-۸	جریان نامی AC	۵/۱
۳-۳-۸	محدوده تنظیم جریان مرحله اول	*
۴-۳-۸	محدوده تنظیم زمانی مرحله اول	*
۵-۳-۸	محدوده تنظیم جریان مرحله دوم	*
۶-۳-۸	محدوده تنظیم زمانی مرحله دوم	*
۹	تابلوه‌های نصب داخلی و خارجی برای تجهیزات حفاظت	
۱-۹	نوع ورق فولادی	فولاد نوردشده بصورت سرد
۲-۹	ضخامت:	
۱-۲-۹	جلو	۲
۲-۲-۹	پشت	۲
۳-۲-۹	پهلوی	۲

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۱	کلیات	
۱-۱	نام سازنده و کشور ساخت	
۲-۱	مشخصه اختصاری سازنده	
۳-۱	فرکانس نامی	هرتز
۴-۱	جریان نامی در مدار ثانویه	آمپر
۵-۱	ولتاژ نامی در مدار ثانویه	ولت
۶-۱	حداکثر درجه حرارت مجاز محیط	درجه سانتیگراد
۷-۱	حداقل درجه حرارت مجاز محیط	درجه سانتیگراد
۸-۱	حداکثر رطوبت نسبی مجاز	درصد
۹-۱	مقدار نامی ولتاژ DC کمکی	ولت
۱۰-۱	تغییرات مجاز ولتاژ DC و کلاس آن	
۲	حفاظت خط	
۱-۲	رله دیستانس:	
۱-۱-۲	مصرف توان	
	- مدار جریان	ولت.آمپر
	- مدار ولتاژ	ولت.آمپر
۲-۱-۲	حداقل جریان عملکرد برحسب درصد جریان نامی	
۳-۱-۲	حداقل ولتاژ اندازه‌گیری موردنیاز برای حساس بودن به جهت برحسب درصد ولتاژ نامی	درصد

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۴-۱-۲	مصرف توان در مدار DC	وات
-------	----------------------	-----

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۵-۱-۲	نوع ترکیب (غیر سوئیچ شونده، سوئیچ شونده و نوع توسعه دسترسی)	
۶-۱-۲	نوع مشخصات اندازه‌گیری امپدانس (مهو، راکتانس،...): - برای خطاهای فاز به زمین: * محدوده ۱ * محدوده ۲ * محدوده ۳ - برای خطاهای فاز به فاز و خطاهای دو فاز به زمین: * محدوده ۱ * محدوده ۲ * محدوده ۳ - برای خطاهای سه فاز: * محدوده ۱ * محدوده ۲ * محدوده ۳	
۷-۱-۲	محدوده تنظیم امپدانس بر حسب اهم ثانویه برای: * محدوده ۱ اهم * محدوده ۲ اهم	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

اهم

* محدودده ۳

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۸-۱-۲	تعداد اجزاء اندازه گیری	
۹-۱-۲	دامنه تنظیم زاویه فاز برای محدوده‌های امپدانس جهتدار	درجه
۱-۲	نسبت امپدانس مشخصه	
۱۰		
۱-۲	دامنه تنظیم تایمرها برای:	
۱۱		
	- محدوده ۲	ثانیه
	- محدوده ۳	ثانیه
۱-۲	روشی که تمایز صحیح برای خطاهای سه فاز در هنگام بستن	
۱۲	کلید را تضمین می کند (مثل «حافظه»)	
۱-۲	روش جلوگیری از قطع در طول نوسان قدرت سیستم	
۱۳		
۱-۲	روش جلوگیری از عمل کردن رله در زمان بی برق شدن	
۱۴	خط	
۱-۲	روشهایی برای جلوگیری از عملکرد غلط رله در حالت گذرای CVT	
۱۵		
۱-۲	روش جلوگیری از عملکرد نادرست واحدهای فاز به فاز	
۱۶	هنگام وقوع	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	خطاهای فاز به زمین در زمانیکه نسبت Z_s/Z_L بزرگتر از $0/2$ باشد.	
۱-۲	تأخیر زمانی بین ظهور خطا و برق دار شدن بوبین قطع کلید	۱۷
	در شمای	
	ترکیبی امپدانس PLC/ میلی ثانیه	
۱-۲	حداکثر تنظیم مطمئن برای عضو محدوده اول برحسب	
	امپدانس موثر فیدر	۱۸
	- خط تک مداره	درصد
	- خط دو مداره	درصد

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۱-۲	نیازمندیهای CT	
۱۹	- ولتاژ زانوی اشباع	ولت
	- مقاومت سیم پیچ	اهم
	- حداکثر جریان تحریک در ولتاژ زانوی اشباع	میلی آمپر
۱-۲	نیازمندیهای CVT	
۲۰	نسبت امپدانس منبع به امپدانس تنظیم محدوده اول که	
۱-۲	در آن	
	رله به طور دقیق اندازه گیری می نماید.	
۱-۲	جزئیات مدار خروجی برای عملکرد بوبین قطع کلید:	
۲۲		

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازمه

	- نوع کنتاکتها		
	- پیک مجاز در جریان بوبین قطع	آمپر	
	- مقدار نامی جریان در ۰/۵ ثانیه	آمپر	
	- تنظیم کنتاکتور تقویت کننده سری	آمپر	
	- مقاومت کنتاکتور تقویت کننده سری	اهم	
	- جریان لازم برای قطع در ولتاژ ۱۲۵ ولت dc در حالیکه		
	L/R		
	مدار بوبین قطع برابر با ۰/۰۴ ثانیه باشد.	میلی آمپر	
۱-۲-	روش تثبیت/تقویت کنتاکت		۲۳
۱-۲-	نشاندهنده بازگردان دستی همراه با نوشته	بله/خیر	۲۴
۱-۲-	نوع نصب		۲۵
۲-۲-	رله خطای زمین جهتدار زمان معکوس (با واحد خطای زمین آنی):		۲-۲
۱-۲-۲-	مصرف توان هر فاز:		۱-۲-۲

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
	- مدار جریان	ولت آمپر
	- مدار ولتاژ	ولت آمپر
۲-۲-۲	مصرف توان در مدار DC	وات
۳-۲-۲	واحد خطای زمین جهتدار زمان معکوس:	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

ولت	- مقدار نامی ولتاژ پلاریزه کننده توالی صفر	
آمپر	- مقدار نامی جریان توالی صفر	
میلی ثانیه	- زمان عملکرد	
	- مشخصات واحد جریان زیاد زمان معکوس:	
بله/خیر	* معکوس عادی	۴-۲-۲ واحد آنی:
بله/خیر	* خیلی معکوس	- تعداد فازها
بله/خیر	* بشدت معکوس	- دامنه تنظیم جریانی برحسب جریان نامی
	- دامنه تنظیم جریانی برحسب درصد جریان نامی	- فوق دسترسی گذرا
		- نسبت Drop-off/pick-up
درصد	- شاخص کلاس دقت زمانی، کمیت تئوری مشخصه زمانی و	۵-۲-۲
	منحنی‌های خطاهای محدودکننده	

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	جزئیات کنتاکت	۶-۲-۲
	روش تثبیت / تقویت کنتاکت	۷-۲-۲
	نوع نصب	۸-۲-۲
بله/خیر	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است؟	۹-۲-۲
	رله حفاظت نقطه کور - رله جریان زیاد آنی پایدار شده (در صورت وجود):	۳-۲

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	مقدار نامی دامنه تنظیم در کمیت مشخصه و کلاس دقت مربوطه	۱-۳-۲
ولت آمپر	مصرف توان هر فاز در مدار جریان	۲-۳-۲
وات	مصرف توان در مدار DC	۳-۳-۲
	نسبت جریان Drop-off/pick-up	۴-۳-۲
	نوع و تعداد کنتاکت	۵-۳-۲
	نوع نصب	۶-۳-۲
بله/خیر	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است؟	۷-۳-۲
	ترکیبات خاص برای فراهم کردن پایداری در خطای میانی (ارائه جزئیات)	۸-۳-۲
	رله حفاظت ولتاژ صفر:	۴-۲
ولت آمپر	مصرف توان هر فاز در مدار ولتاژ	۱-۴-۲
وات	مصرف توان در مدار DC	۲-۴-۲
	مقدار نامی دامنه تنظیم در کمیت مشخصه و کلاس مربوطه	۳-۴-۲
درصد	نسبت Reset به مقدار اولیه	۴-۴-۲
میلی ثانیه	زمان Reset به مقدار اولیه	۵-۴-۲
ثانیه	محدوده تأخیر زمانی	۶-۴-۲

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	تعداد فازها	۷-۴-۲
	نوع و تعداد کنتاکتها	۸-۴-۲
بله/خیر	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است؟	۹-۴-۲
	نوع نصب	-۴-۲
		۱۰

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	حفاظت افزایش ولتاژ:	۵-۲
ولت آمپر	مصرف توان هر فاز در مدار ولتاژ	۱-۵-۲
وات	مصرف توان در مدار DC	۲-۵-۲
	مقدار نامی دامنه تنظیم در کمیت مشخصه و کلاس مربوطه	۳-۵-۲
درصد	نسبت Reset به حالت اولیه	۴-۵-۲
میلی ثانیه	زمان Reset به حالت اولیه	۵-۵-۲
ثانیه	محدوده تأخیر زمانی	۶-۵-۲
	تعداد فازها	۷-۵-۲
	نوع و تعداد کنتاکتها	۸-۵-۲
بله/خیر	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است؟	۹-۵-۲
	نوع نصب	۱۰-۵-۲
	حفاظت اضافه جریان جهتدار (تنها در سطوح ولتاژ ۶۳ و ۱۳۲ کیلوولت)	۶-۲
آمپر	جریان نامی	۱-۶-۲
	مصرف توان واحد:	۲-۶-۲
ولت آمپر	- آنی	
ولت آمپر	- زمان معکوس	

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	محدوده تنظیمات قابل اعمال واحد:	۳-۶-۲
	- آنی	
	- زمان معکوس	
	جریان	
	جریان	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	محدوده تنظیم زمانی	۴-۶-۲
	حداقل زمان Reset به حالت اولیه واحد:	۵-۶-۲
میلی ثانیه	- آنی	
میلی ثانیه	- زمان معکوس	
	زمان Reset به حالت اولیه واحد:	۶-۶-۲
میلی ثانیه	- آنی	
میلی ثانیه	- زمان معکوس	
	نوع و تعداد کنتاکتهای واحد	۷-۶-۲
	- آنی	
	- زمان معکوس	
درصد	فوق دسترسی گذرای واحد آنی	۸-۶-۲
درصد	نسبت رها کردن به برداشت واحد آنی	۹-۶-۲
بله/خیر	آیا نشان دهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود	۶-۲
	است؟	۱۰
	نوع نصب	۶-۲
		۱۱
	رله حس کننده خطا از نوع امپدانس پایین:	۷-۲
	مصرف توان هر فاز	۱-۷-۲
ولت آمپر	- در مدار جریان	

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	ولت آمپر	- در مدار ولتاژ

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۲-۷-۲	حداقل جریان عملکرد بر حسب درصد جریان نامی
۳-۷-۲	حداقل ولتاژ اندازه‌گیری مورد نیاز برای حساسیت در جهت‌اربودن بر حسب ولتاژ نامی
۴-۷-۲	مصرف توان در مدار DC
۵-۷-۲	نوع مشخصات اندازه‌گیری امپدانس یعنی امپدانس / مهو / مهوی آف ست‌دار و ... برای محدوده حفاظتی آن
۶-۷-۲	محدوده تنظیم امپدانس بر حسب اهم ثانویه برای محدوده آن
۷-۷-۲	محدوده تنظیم مشخصه زاویه فاز برای امپدانس / مهو / مهوی آف ست‌دار از نوع جهت‌دار
۸-۷-۲	نسبت امپدانس مشخصه
۹-۷-۲	دامنه تنظیم عضو زمانی محدوده ثانیه
۱۰-۷-۲	روشی که تمایز صحیح برای خطاهای سه فاز در هنگام بستن کلید را تضمین می‌کند
۱۱-۷-۲	روش جلوگیری از عمل کردن رله در طول برق‌دار شدن ترانسفورماتور
۱۲-۷-۲	روشی جلوگیری از عمل کردن رله در طول خرابی فیوز ثانویه CVT
۱۳-۷-۲	منحنی‌های حدود زمانی برای محدوده نسبت امپدانس سیستم (SIR)
۱۴-۷-۲	حداکثر تا مقادیر نسبت امپدانس مشخصه (CIR) نیازمندیهای CT:

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	- ولتاژ زانوی اشباع
	ولت

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
-۷-۲	- مقاومت سیم پیچ	اهم
۱۵	- حداکثر جریان تحریک در ولتاژ زانوی اشباع	میلی آمپر
-۷-۲	نیازمندبهای CVT	
۱۶	دامنه تأخیر زمانی	
-۷-۲	نوع و تعداد کنتاکتها	
۱۷	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود	بله/خیر
-۷-۲	است؟	
-۷-۲	نوع نصب	
۱۹		
۸-۲	رله حس کننده خط - رله توالی منفی:	
۱-۸-۲	تغییرات مجاز فرکانس برحسب درصدی از مقدار نامی	
۲-۸-۲	مصرف توان هر فاز	
	- مدار ولتاژ	ولت آمپر
	- مدار جریان	ولت آمپر
۳-۸-۲	حداقل جریان عملکرد برحسب درصد جریان نامی	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	حدافل ولتاژ اندازه‌گیری موردنیاز برای حساسیت در جهتدار	۴-۸-۲
	بودن برحسب درصد درصد ولتاژ نامی	
ثانیه	دامنه زمانهای عملکرد	۵-۸-۲
ثانیه	زمان Reset به حالت اولیه	۶-۸-۲
	دامنه تنظیم جریان	۷-۸-۲
	نیازمندی CT	۹-۸-۲
	نشاندننده عملیات بر روی واحد تایمر (Reset دستی یا خودکار)	-۸-۲
بله/خیر		۱۰

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	نوع و تعداد کنتاکتها	-۸-۲ ۱۱
	نوع نصب	-۸-۲ ۱۲

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	تجهیزات وصل مجدد اتوماتیک تکفاز و سه فاز:	۹-۲
ولت	مصرف توان در مدار DC	۱-۹-۲
	گروه شمای وصل مجدد اتوماتیک	۲-۹-۲
	نوع سرعت شمای وصل مجدد اتوماتیک	۳-۹-۲
بله/خیر	- سرعت زیاد	
بله/خیر	- سرعت کم	
بله / خیر	- سرعت زیاد و کم	
	روش وصل مجدد:	۴-۹-۲
بله/خیر	- تک فاز - SPAR	
بله/خیر	- سه فاز - TPAR	
بله/خیر	- تکفاز و سه فاز - SPAR یا TPAR	
بله/خیر	- تکفاز و سه فاز - SPAR و TPAR	
	تعداد دفعات وصل مجدد اتوماتیک (یک یا دو)	۵-۹-۲
	زمان جلوگیری از بستن دستی	۶-۹-۲
	آیا منطق کلی ترکیب A/R مطابق با نیازمندیهای متن است؟	۷-۹-۲
بله/خیر	اگر خیر، تغییرات چیست؟	
	اعمال مختلف راه اندازی و بلوک کردن مطابق با متن مشخصات	۸-۹-۲
بله/خیر	فنی است؟ اگر خیر، دلایل آن چیست؟	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	قابلیت بلوک کردن و راه اندازی تجهیزات A/R از طریق:	۹-۲-۹
	- تابلوی کنترل / رله	
	بله/خیر	
	- کنترل راه دور	
	بله/خیر	
	آیا عمل قفل کردن برای Reset دستی در قطع دائم موجود است؟	۹-۲-۹
		۱۰
	دامنه تنظیم زمان مرده	۹-۲-۹
		۱۱
	ثانیه	SPAR -
	ثانیه	TPAR -
	ثانیه	TPAR یا SPAR -
	ثانیه	TPAR و SPAR -
	ثانیه	محدوده تنظیم زمان اصلاح
		۹-۲-۹
	ثانیه	محدوده تایمر قفل کردن شمای A/R
		۹-۲-۹
		۱۳
		زمان سیکل وصل مجدد اتوماتیک:
		۹-۲-۹
		۱۴
	ثانیه	SPAR -
	ثانیه	TPAR -
	ثانیه	زمان پالس وصل کلید
		۹-۲-۹
		۱۵

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

زمان پالس قطع تکفاز	ثانیه	۹-۲
		۱۶
زمان پالس قطع سه فاز	ثانیه	۹-۲
		۱۷
تجهیزاتی جهت نظارت جداگانه اعمال زیر برای هر کلید موجود است؟		۹-۲
		۱۸
- چک سنکرونایزینگ	بله/خیر	
- خط برقدار / شینه بدون برق	بله/خیر	

جدول سیستم حفاظتی شماره (III)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۹-۲	- شینه برقدار / خط بدون برق	بله/خیر
۱۹	آیا کنتاکتهایی با کار سنگین همراه با پراکندن مغناطیسی برای بستن کلید موجود است؟	بله/خیر
۹-۲	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است؟	بله/خیر
۲۰		
۹-۲	شمارنده عملکرد	بله/خیر
۲۱		

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر سایت و به همراه فونت های لازمه

۹-۲-	آیا اخطار برای «تعمیر و نگهداری کلید» پس از صفرشدن شمارش	۲۲
	A/R تهیه شده است؟	
	بله/خیر	
۹-۲-	نوع نصب	۲۳
۱۰-۲-	فاصله یاب خطا:	۱۰-۲-
۱۰-۲-	دامنه تنظیم برحسب اهم ثانویه	۱
۱۰-۲-	دقت اندازه‌گیری جریان خطا با حضور یا عدم حضور	۱۰-۲-
	گذرای DC	۲
۱۰-۲-	تغییرات دقت بخاطر مقاومت در نقطه خطا	۳
۱۰-۲-	حداقل زمان موردنیاز بین راه افتادن فاصله‌یاب خطا و فرونشاندن خطا،	۴
	برای اینکه دقت بیان شدن در ردیف ۲-۱۰-۲، مقدار ۵ درصد باشد. میلی ثانیه	
۱۰-۲-	حداکثر امپدانس مدارات CT بصورت A+JB:	۵
	- در جریان نامی	اهم
	- در ۱۰ برابر جریان نامی	اهم
۱۰-۲-	تغییرات بار CT	۶
۱۰-۲-	حداکثر بار مدارات CVT در هر فاز:	۷
	- مقاومتی	ولت آمپر

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۱-۲-۱۰	- راکتیو نیازمندیهای CT:	ولت آمپر
۸	- ولتاژ زانوی اشباع - مقاومت سیم پیچ	
۱-۲-۱۰	نیازمندیهای CVT	
۹	اصول عملکرد	
۱-۲-۱۰	جبران کننده مقاومت جرعه	بله/خیر
۱۱	جبران توالی متقابل	بله/خیر
۱-۲-۱۰	صفحه نمایش	بله/خیر
۱۳	پرینتر محلی مشترک	بله/خیر
۱-۲-۱۰	آزمون داخلی	بله/خیر
۱۵	عمل انتخاب فاز	بله/خیر
۱-۲-۱۰	نوع نصب	بله/خیر
۱۷	حفاظت شینه (تنها در سطوح ولتاژی ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)	
۳		

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر اسایت و به همراه فونت های لازمه

رله امپدانس زیاد:	۱-۳
محدوده تنظیم خطا با حداکثر تعداد CT های متصل شده بر حسب ولت ثانویه	۱-۱-۳
محدوده تنظیم خطا با حداکثر تعداد CT های متصل شده بر حسب درصد	۲-۱-۳
جریان ثانویه CT (برای رله های کالیبره شده با جریان):	
- خطاهای فاز به زمین	
- خطاهای فاز به فاز	

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	محدوده تنظیم خطای اولیه با حداکثر تعداد CT های متصل شده	۳-۱-۳
	تأخیر زمانی بین وقوع خطا و برق دار شدن رله قطع:	۴-۱-۳
	- در ۳ برابر تنظیم خطا	
	- در ۱۰ برابر تنظیم خطا	
	ماکزیمم جریان اولیه خطای خارجی که حفاظت پایدار می‌ماند.	۵-۱-۳
	نیازمندیهای CT:	۶-۱-۳
	- کلاس	
	- ولتاژ ثانوی اشباع	
ولت		
اهم	- مقاومت سیم پیچ ثانویه	
آمپر	- جریان ماکزیمم تحریک در ولتاژ ثانوی اشباع	
اهم	مقدار مقاومت سری (در صورت لزوم)	۷-۱-۳
	نوع و تعداد کنتاکتها	۸-۱-۳

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۹-۱-۳	مصرف	ولت آمپر
-۱-۳	نوع نصب	
۱۰		
-۱-۳	آیا همراه با نشاندهنده Reset دستی است؟	بله / خیر
۱۱		
۲-۳	رله نظارت بر مدار باز CT و رله نظارت بر اتصال کوتاه ثانویه CT	
۱-۲-۳	رله نظارت CT:	
	- جریان نامی	آمپر
	- محدوده تنظیم ولتاژ	ولت
	- زمان Pickup	میلی ثانیه

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	- نوع و تعداد کنتاکتها	
	رله اتصال کوتاه ثانویه CT:	۲-۲-۳
	- نوع و تعداد کنتاکتها	
آمپر	- جریان قطع	
آمپر	- جریان وصل	
	سوئیچ انتخاب ورود یا خروج حفاظت شینه:	۳-۳
	نوع سوئیچ	۱-۳-۳
	تعداد کنتاکتها برای:	۲-۳-۳
	- موقعیت ثابت A	
	- موقعیت ثابت B	
	مقادیر نامی کنتاکتها:	۳-۳-۳
ولت	- ولتاژ	
آمپر	- جریان وصل	
آمپر	- جریان حمل	
آمپر	- جریان قطع	
	سطح مقطع کابل‌های متصل شونده:	۴-۳-۳
میلیمتر مربع	- ترمینالهای کنتاکت	
میلیمتر مربع	- ترمینالهای زمین	
	حفاظت ترانسفورماتور قدرت	۴
	رله دیفرانسیل:	۱-۴

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	محدوده تنظیم بایاس	۱-۱-۴
درصد	زمان عملکرد برای جریانهای اتصال برابر با ۳ و ۱۵ برابر	۲-۱-۴
میلی ثانیه	جریان نامی	
	روش جلوگیری از قطع در زمان برقرار شدن ترانسفورماتور	۳-۱-۴
	نیازمندی ترانسفورماتور جریان	۴-۱-۴
	- کلاس	
	- معادله ولتاژ زانوی اشباع CT	
ولت	- ولتاژ زانوی اشباع CT	
	- دیگر نیازها	
	جزئیات CT کمکی	۵-۱-۴
	- مقاومت CT	
اهم	* ثانویه	
اهم	* اولیه	
	- تپ نسبت تبدیل CT	
	- ولتاژ زانوی اشباع CT	
ولت	- روش نصب (داخلی یا خارجی)	
	ماکزیمم جریان خطای خارجی که رله گذاری پایدار می ماند	۶-۱-۴
	(برحسب ضریبی از جریان نامی)	
ولت آمپر	مصرف	۷-۱-۴
	نوع و تعداد کنتاکتها	۸-۱-۴
	نوع نصب	۹-۱-۴

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	۱-۴
	بله/خیر	۱۰
	رله خطای زمین محدوده شده:	۲-۴
	دامنه تنظیم خطا با ماکزیمم تعداد CTهای متصل بر حسب ولت ثانویه	۱-۲-۴
	- خطای فاز به زمین	
	- خطای فاز به فاز	
	محدوده تنظیم خطاهای اولیه با ماکزیمم تعداد CTهای متصل شده	۲-۲-۴
	آمپر	
	تنظیم آلارم نظارت بر CT با ماکزیمم تعداد CTهای متصل شده بر حسب آمپر اولیه	۳-۲-۴
	تأخیر زمانی بین ظهور خطا و برقرار شدن بوبینهای قطع کلید	۴-۲-۴
	- در ۳ برابر تنظیم خطا	
	- در ۱۰ برابر تنظیم خطا	
	ماکزیمم جریان اولیه خطای خارجی که حفاظت پایدار می‌ماند	۵-۲-۴
	کیلوآمپر	
	نیازمندیهای CT:	۶-۲-۴
	- کلاس	
	- ولتاژ زانوی اشباع	
	ولت	
	- مقاومت سیم‌پیچی	
	اهم	
	- ماکزیمم جریان تحریک در ولتاژ زانوی اشباع	
	میلی آمپر	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

مقدار مقاومت سری	۷-۲-۴
نوع و تعداد کنتاکتها	۸-۲-۴
مصرف	۹-۲-۴
ولت آمپر	اهم

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	نوع نصب	۲-۴-۱۰
	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	۲-۴-۱۱
	رله افزایش شار:	۳-۴
	محدوده تنظیم نسبت ولتاژ به فرکانس برحسب درصد	۱-۳-۴
	مقدار نامی	۲-۳-۴
	محدوده تنظیم زمانی	۳-۳-۴
	نوع و تعداد کنتاکتها	۴-۳-۴
	نسبت Reset به حالت اولیه	۵-۳-۴
	زمان Reset به حالت اولیه	۶-۳-۴
	تعداد فازها	۷-۳-۴
	مصرف	۸-۳-۴
	نوع نصب	۹-۳-۴
	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	۴-۴
	رله ولتاژ صفر:	۱-۴-۴
	محدوده تنظیم ولتاژ برحسب درصد ولتاژ نامی	۲-۴-۴
	نسبت Reset به حالت اولیه	درصد

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۳-۴-۴	زمان Reset به حالت اولیه	میلی ثانیه
۴-۴-۴	محدوده تنظیم زمانی	ثانیه
۵-۴-۴	تعداد فازها	
۶-۴-۴	نوع و تعداد کنتاکتها	
۷-۴-۴	مصرف	ولت آمپر

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۸-۴-۴	نوع نصب	
۹-۴-۴	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	بله/خیر
۵-۴	رله جریان زیاد زمان معکوس همراه با واحد آنی تنظیم زیاد:	
۱-۵-۴	محدوده تنظیم جریان برحسب ضریبی از جریان نامی و کلاس دقت	
۲-۵-۴	محدوده تنظیم جریان واحد آنی برحسب ضریبی از	
	جریان نامی	
۳-۵-۴	تعداد فازها	
۴-۵-۴	مصرف	ولت آمپر
۵-۵-۴	نوع و تعداد کنتاکتها	
۶-۵-۴	نوع نصب	
۷-۵-۴	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	بله/خیر
۶-۴	رله جریان زیاد زمان معکوس برای خطای زمین نوترال:	
۱-۶-۴	محدوده تنظیم جریان برحسب ضرایبی از جریان نامی و کلاس	
	دقت مربوطه	
۲-۶-۴	نوع و تعداد کنتاکتها	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۳-۶-۴	مصرف	ولت آمپر
۴-۶-۴	نوع نصب	
۵-۶-۴	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	بله/خیر
۵	حفاظت راکتور	
۱-۵	رله دیفرانسیل امیدانس بالا:	
۱-۱-۵	محدوده تنظیم خطا با حداکثر تعداد CT های متصل شده	

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	برحسب ولتاژ ثانویه: - خطاهای فاز به زمین - خطاهای فاز به فاز محدوده تنظیم خطای اولیه با حداکثر تعداد CT های متصل شده برای:	۲-۱-۵
	- خطاهای فاز به زمین - خطاهای فاز به فاز	
	تنظیم آلارم نظارت CT با حداکثر تعداد CT های متصل شده بر حسب جریان اولیه	۳-۱-۵
	تأخیر زمانی بین ظهور خطا و برق دار شدن بوبین های قطع کلید	۴-۱-۵
	- در ۳ برابر تنظیم خطا	
میلی ثانیه		
	- در ۱۰ برابر تنظیم خطا	
میلی ثانیه		

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۵-۱-۵	می ماند	کیلوآمپر	حداکثر جریان اولیه خطای خارجی که حفاظت پایدار
۶-۱-۵	نیازمندی CT		
	- کلاس		
	- ولتاژ زانوی اشباع	ولت	
	- مقاومت سیم پیچی	اهم	
	- حداکثر جریان تحریک در ولتاژ زانوی اشباع	میلی آمپر	
۷-۱-۵	مقدار مقاومت سری	اهم	
۸-۱-۵	نوع و تعداد کنتاکت		
۹-۱-۵	مصرف	ولت آمپر	

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۱-۵	نوع نصب	
۱۰		
۱-۵	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	بله/خیر
۱۱		
۲-۵	حفاظت جریان زیاد و خطای زمین با واحد آنی:	
	محدوده تنظیم جریان و کلاس دقت برای رله‌های خطاهای	
۱-۲-۵	فاز	
	و خطای زمین	آمپر
۲-۲-۵	تعداد فازها	
۳-۲-۵	نوع و تعداد کنتاکتها	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جزئیات واحد آنی با تنظیم زیاد:	۴-۲-۵
- جریان نامی	آمپر
- محدوده تنظیم	آمپر
آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	بله/خیر
مصرف	ولت آمپر
نوع نصب	
حفاظت کلید (تنها در سطوح ولتاژی ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت)	۶
رله خرابی کلید:	۱-۶
تعداد حس کننده جریان در هر فاز	۱-۱-۶
محدوده تنظیم جریانی برحسب درصد جریان نامی و	۲-۱-۶
کلاس دقت	
مربوطه بر حسب درصد	
جریان Drop-off برحسب جریان Pick-up	۳-۱-۶
زمان Reset به حالت اولیه	۴-۱-۶
	میلی ثانیه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	زمان عملکرد حس کننده جریان در زمانیکه جریان دو برابر حداقل	۵-۱-۶
	جریان عملکرد باشد	
	تعداد تایمرها	۶-۱-۶
	دامنه تنظیم تایمرها	۷-۱-۶
	تعداد فازها	۸-۱-۶
	تعداد و نوع کنتاکت	۹-۱-۶

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	تعداد نوع کنتاکت‌ها	۴-۳-۶
	وضعیت نصب	۵-۳-۶
	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	۶-۳-۶
بله/خیر		
	رله خرابی فیوز:	۴-۶
	اصول عملکرد	۱-۴-۶
میلی ثانیه	زمان عملکرد	۲-۴-۶
میلی ثانیه	زمان Reset به حالت اولیه	۳-۴-۶
	دامنه تنظیم	۴-۴-۶
	تعداد و نوع کنتاکتها	۵-۴-۶
	با باتری داخلی یا منبع تغذیه کمکی خارجی کار می‌کند؟	۶-۴-۶
	وضعیت نصب	۷-۴-۶
	آیا نشاندهنده Reset دستی موجود است؟	۸-۴-۶
بله/خیر		
	حفاظت خازن	۷
	رله اضافه جریان فاز و زمین:	۱-۷
آمپر	جریان نامی	۱-۱-۷
	مصرف واحد	۲-۱-۷
ولت آمپر	- آنی	
ولت آمپر	- زمان معکوس	
	محدوده تنظیم جریانی واحد	۳-۱-۷
	- آنی	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۴-۱-۷	- زمان معکوس محدوده تنظیم زمانی واحد	
	- آنی	
۵-۱-۷	- زمان معکوس زمان Reset واحد	
	- آنی	میلی ثانیه
۶-۱-۷	- زمان معکوس تعداد کنتاکتهای واحد	میلی ثانیه
	- آنی	
۷-۱-۷	- زمان معکوس فوق دسترسی گذرای واحد آنی	درصد
۸-۱-۷	نسبت Drop-off / Pick-up واحد آنی	درصد
۹-۱-۷	آیا نشاندهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است	بله/خیر
-۱-۷	نوع نصب	
۱۰		
۲-۷	رله اضافه ولتاژ	
۱-۲-۷	ولتاژ نامی	ولت
۲-۲-۷	محدوده تنظیم ولتاژ	
۳-۲-۷	مشخصه زمانی رله	
۴-۲-۷	محدوده تنظیم زمانی	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۵-۲-۷ دقت بر حسب درصدی از مقدار تنظیم شده

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

ردیف	شرح	مشخصات فنی
۶-۲-۷	نسبت Drop-off/Pick-up واحد آنی	
۷-۲-۷	امکان بلوکه کردن دستی عملکرد وجود دارد؟	بله/خیر
۸-۲-۷	مصرف رله	ولت آمپر
۹-۲-۷	آیا نشان دهنده Reset دستی همراه با نوشته موجود است؟	بله/خیر
۲-۷	نوع نصب	
۱۰		
۳-۷	رله عدم تعادل	
۱-۳-۷	جریان نامی	آمپر
۲-۳-۷	مصرف رله	ولت آمپر
۳-۳-۷	محدوده تنظیم جریان	
۴-۳-۷	محدوده تنظیم زمانی	
۵-۳-۷	زمان Reset	
۶-۳-۷	تعداد مراحل عملکرد (آلارم _ تریپ)	
۷-۳-۷	حداقل جریان عملکرد	آمپر
۸-۳-۷	جریان پیوسته حرارتی	آمپر
۹-۳-۷	مکانیزم عملکرد در مقابل جریان هارمونیک فراهم شده است؟	بله/خیر

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

	تعداد کنتاکتها	۳-۷
		۱۰
	نوع نصب	۳-۷
		۱۱
	تابلوهایی نصب داخلی و خارجی برای تجهیزات حفاظت	۸
	نوع ورق فولادی	۱-۸

جدول سیستم حفاظتی شماره (II)

خصوصیات فنی داده‌های تضمین شده سیستم حفاظت که باید توسط پیشنهاددهنده به همراه مناقصه ارائه گردد.

مشخصات فنی	شرح	ردیف
	ضخامت ورق فولادی	۲-۸
	- جلو	
	میلی متر	
	- پشت	
	میلی متر	
	- پهلو	
	میلی متر	
	ابعاد کلی هر تابلو	۳-۸
	جزئیات مواد جذب کننده شوک	۴-۸
	بزرگترین بسته بندی برای حمل و نقل:	۵-۸
	- وزن کلی	
	کیلوگرم	
	- ابعاد کلی	
	میلی متر	
	جزئیات سیم بندی تابلو:	۶-۸
	- مواد	
	- سایز هادیها	
	- نوع هادی (تک رشته یا افشان)	

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

- ولتاژ نامی سیم‌بندی

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

فصل چهارم دستورالعمل نصب، راه‌اندازی و نگهداری سیستم حفاظت

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

مقدمه

در این فصل دستورالعمل آزمونهای راه اندازی^۱ و نگهداری از سیستم حفاظت ارائه می شود.

۴-۱- نصب

باتوجه به استفاده از رله‌های دیجیتال که نیازمندیهای خاص خود را در استفاده و نصب دارند، نصب این رله‌ها بایستی کاملاً مطابق دستورالعمل سازنده انجام گیرد.

۴-۲- آزمونهای راه اندازی

آزمونهای موردنیاز جهت راه اندازی سیستم حفاظت بایستی مطابق دستورالعمل سازنده بوده با این حال در این بخش به برخی مطالب عمومی پرداخته خواهد شد.

هدف از انجام آزمونهای راه اندازی در سایت عبارتست از:

- اطمینان یافتن از اینکه تجهیزات در حین حمل و نقل و نصب آسیب ندیده‌اند.
- اطمینان از اینکه فرایند نصب به شکل صحیح انجام شده است.
- اطمینان از عملکرد صحیح سیستم حفاظتی بطور کلی

فرآیند آزمونها کاملاً وابسته به شمای سیستم حفاظتی و نوع و تکنولوژی رله‌های بکاررفته می باشد. به همین دلیل نمی توان مجموعه‌ای از آزمونها را بطور ثابت ارائه کرد و در این بخش تنها به موارد متداول آن اشاره خواهد شد.

این آزمونها شامل موارد زیر می باشد:

- اطمینان از صحت سیم کشی و تطابق آن با نقشه‌ها
- بازرسی ظاهری تجهیز حفاظتی، اتصالات، سیم‌بندیها و غیره.
- اندازه گیری مقاومت عایقی کلیه مدارات

^۱ . Commissioning

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- انجام فرآیند آزمون خودکار^۱ و ارسال و دریافت سیگنالهای مخابراتی (در رله‌های دیجیتال)
  - آزمون ترانسفورماتورهای جریان
  - آزمون ترانسفورماتورهای ولتاژ
  - بررسی این امر که تنظیمات آلام و تریپ رله به درستی بر روی رله وارد شده است.
  - بررسی مدارات آلام و تریپ
  - تزریق جریان ثانویه و آزمون عملکرد صحیح رله
  - تزریق جریان در اولیه و آزمون پایداری رله در مقابل خطاهای خارج از محدوده حفاظتی خود
  - بررسی صحت لاجیک طرح حفاظتی
- در ادامه برخی از این آزمونها به اختصار شرح داده شده است.

۴-۲-۱- آزمونهای عایقی

اندازه‌گیری مقاومت عایقی بین زمین و مدارات الکتریکی مجزا از هم انجام می‌شود. مقادیر اندازه‌گیری شده ثبت و با آزمونهای جاری مقایسه می‌شود تا هر نوع اشکال عایقی را مشخص سازد. مقاومت عایقی اندازه‌گیری شده به عواملی چون میزان سیم‌بندی تحت آزمون، رطوبت محل پست و غیره بستگی دارد. به عنوان مثال اگر آزمون محدود به سیم‌بندی داخلی یک تابلو گردد، عددی در حدود چند صد مگا اهم قابل انتظار است در حالیکه اگر طول زیادی از سیم‌بندی در داخل سایت مورد آزمون قرار گیرد، عددی در حد چند مگا اهم قابل قبول خواهد بود.

۴-۲-۲- آزمون ترانسفورماتورهای جریان

صحت اتصال و پلاریته صحیح هر ترانسفورماتور جریان بایستی بررسی و مورد آزمون قرار گیرد. این آزمون به کمک اعمال ولتاژ مستقیم (dc) به اولیه و اندازه‌گیری جریان القاشده در ترانسفورماتور جریان در لحظات وصل و قطع انجام می‌شود. در لحظه وصل بایستی جریان القاشده مثبت و در لحظه قطع منفی باشد. آزمون

^۱. Self - Test

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

دیگر در ترانسفورماتورهای جریان آزمون مشخصه مغناطیسی می‌باشد. برای این کار ترانسفورماتور جریان را از سمت ثانویه تغذیه کرده و در چندین نقطه منحنی مغناطیس شونگی را بررسی می‌کنیم. آزمون بایستی تا رسیدن به نقطه اشباع انجام شود.

۴-۲-۳- آزمون ترانسفورماتور ولتاژ

آزمونهای راه‌اندازی ترانسفورماتور ولتاژ شامل بررسی صحیح بودن پلاریته، آزمون نسبت تبدیل و بررسی اختلاف فاز بین اولیه و ثانویه می‌باشد.

آزمون پلاریته مشابه با آزمون پلاریته ترانسفورماتور جریان انجام می‌شود. با برقرار کردن سمت اولیه، چرخش فاز در ترانسفورماتور ولتاژ بایستی اندازه‌گیری شود. در ترانسفورماتورهای ولتاژی که بصورت مثلث باز بسته شده‌اند، هنگام اعمال ولتاژ متعادل در اولیه، ولتاژ دو طرف ترانسفورماتور مثلث باز بایستی کمتر از ۵ ولت باشد.

۴-۲-۴- بررسی صحت تنظیمات بر روی رله

کلیه تنظیمات قطع و آلام رله‌ها در هنگام نصب بایستی چک شده و ثبت گردد و مقادیر ثبت شده در اختیار کارفرما قرار گیرد. مقادیر خوانده شده از روی رله بایستی با مقادیری که در محاسبات تنظیمات رله‌ها بدست آمده مقایسه شود و در صورت اختلاف، مقادیر صحیح بر روی رله تنظیم گردد.

۴-۲-۵- آزمون رله به کمک تزریق جریان در ثانویه

آزمونهای تزریق جریان در ثانویه به طور معمول پیش از آزمونهای تزریق جریان در اولیه انجام می‌گیرند. به کمک این آزمونها می‌توان صحت عملکرد سیستم حفاظتی را از نقطه ورودی جریان به رله بررسی کرد. در این آزمونها بایستی اتصالات اولیه را قطع کرد.

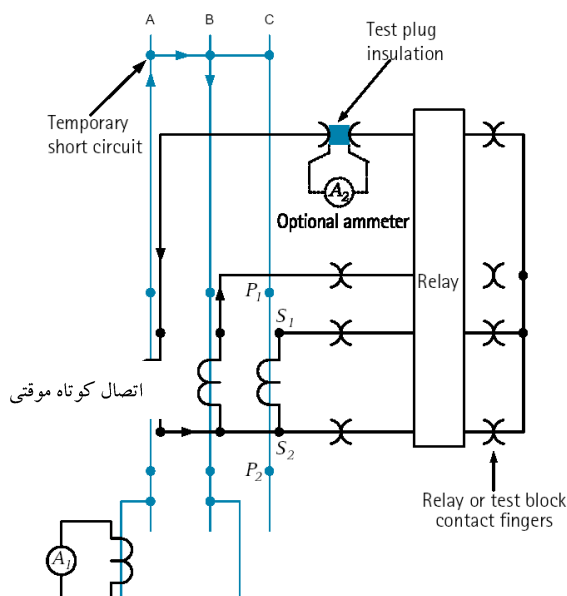
با اعمال جریان مناسب به ورودی رله، صدور فرمان قطع و آلام رله چک شود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

نحوه انجام آزمون و موارد آن کاملاً وابسته به تکنولوژی استفاده شده از رله و درخواستهای کارفرما دارد. این آزمون می‌تواند به طور ساده شامل بررسی مشخصه رله در یک نقطه و یا بطور گسترده بررسی مشخصه رله در چندین نقطه، پاسخ رله به جریانهای گذرا، پاسخ به جریانهای هارمونیک و ... باشد. بطور معمول کارخانه‌های سازنده رله‌های دیجیتال، پروسه آزمون خودکار رله را جهت استفاده و بهره‌برداری از سیستم حفاظتی کافی می‌دانند، با این حال کارفرما می‌تواند مجموعه‌ای از آزمونهای ثانویه را درخواست کند. در صورت پذیرش آزمون خودکار رله به عنوان معیار پذیرش صحت عملکرد رله، همچنان پاره‌ای از آزمونهای ثانویه که مدارات و المانهای خارج از رله را بررسی می‌کنند اجتناب‌ناپذیر خواهند بود. بطور کلی این آزمونها بایستی به‌گونه‌ای انتخاب و انجام شوند که کلیه مشخصات رله موردنظر را بتوان به کمک آنها بررسی کرد.

۴-۲-۶- آزمون سیستم حفاظتی به کمک تزریق جریان در اولیه

در این آزمون کل مدار سیستم حفاظتی شامل ترانسفورماتورهای جریان، رله، مدارات قطع و آلام و سایر سیم‌بندیها مورد بررسی قرار می‌گیرد. این گونه آزمونها معمولاً بسیار وقت‌گیر و هزینه بر هستند. در عمل به کمک آزمونهای ثانویه کارایی رله به اثبات می‌رسد، اما اشکالات از ترانسفورماتورهای جریان و ولتاژ تا خود رله تنها به کمک آزمونهای اولیه قابل شناسایی است. آزمونهای تزریق جریان در اولیه شامل آزمون نسبت تبدیل و پلاریته ترانسفورماتور جریان و مجموعه آزمونهایی است که عملکرد رله و تطابق آن با مشخصات رله را مورد آزمون قرار می‌دهد. جهت انجام آزمون نسبت تبدیل ترانسفورماتور جریان می‌توان مطابق شکل (۴-۱) عمل کرد. نسبت جریانهای سنجیده شده توسط آمپر متر A_1 به A_2 برابر نسبت تبدیل ترانسفورماتور جریان خواهد بود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

شکل (۴-۱): مدار آزمون نسبت تبدیل ترانسفورماتور جریان

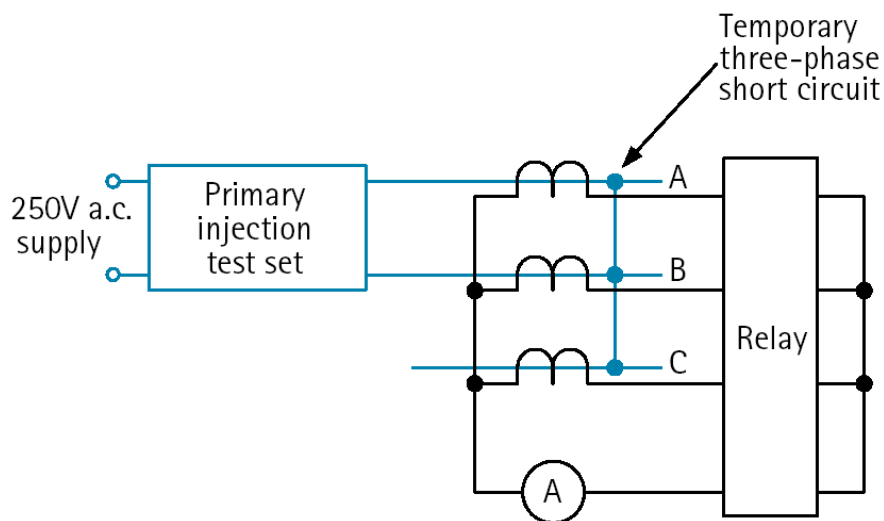
جهت انجام آزمون پلاریته، بایستی جریان باقیمانده را به نحوی ایجاد کرد. شکل شماره (۴-۲) این امر را نشان می‌دهد. در صورت درست بودن پلاریته ترانسفورماتور جریان، آمپر متر A در شکل، جریانی در حد چند میلی‌آمپر نشان می‌دهد.

اتصال کوتاه سه فاز

موقتی

سیستم آزمون تزریق

جریان اولیه

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

شکل (۴-۲): مدار آزمون پلاریته ترانسفورماتور جریان

آزمون پلاریته درمورد ترانسفورماتورهای جریانی که به رله‌های جهت‌دار، دیفرانسیل و یا خطای زمین متصل هستند الزامی است.

آزمونهای اولیه لازم جهت تعیین مشخصات رله باتوجه به مجموعه آزمونهای ثانویه و قابلیت‌های رله در آزمون خودکار تعیین شده و تعیین موارد آن برعهده کارفرما می‌باشد.

۴-۲-۷- سایر موارد

در صورتیکه آزمونهای تزریق جریان اولیه و یا ثانویه انجام نشده باشد، مدارات قطع و آلامر بایستی بطور مستقل مورد بررسی و آزمون قرار گیرند. جهت انجام این کار می‌توان کنتاکت رله را بطور دستی بست و موارد زیر را بازبینی کرد:

- کلید یا کلیدهای صحیح قطع شوند.

- مدار آلامر فعال شود.

- عملکرد غلطی در سایر تجهیزات مشاهده نشود.

جدای از آزمون این مدارات، منطق حفاظتی پیاده‌سازی شده به کمک لاجیک بایستی مورد آزمون قرار گیرد تا هم از برآورده‌سازی اهداف و هم از صحت عملکرد آن اطمینان حاصل شود.

لازم به ذکر است که موارد گفته شده در این بخش به عنوان آزمونهای راه‌اندازی، موارد کلی بوده و جزئیات این آزمونها باتوجه به نظر سازنده رله و تصمیم کارفرما تعیین می‌شود.

۴-۳- آزمونهای دوره‌ای تجهیزات حفاظتی

باتوجه به اهمیت صحت عملکرد سیستم حفاظتی که تأثیر مستقیمی بر عملکرد ایمن و پایای شبکه دارد لازم است که در دوره‌های زمانی معین کلیه رله‌های نصب شده در یک پست مورد آزمون قرار گیرند.

در صورت استفاده از رله دیجیتال بسیاری از آزمونهایی که در ادامه آورده شده‌اند بصورت خودکار و توسط رله انجام می‌گیرد و لذا می‌توان آن موارد را از لیست آزمونهای دوره‌ای حذف کرد. در بسیاری از سیستمهای

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

قدیمی موجود از رله‌های استاتیک و یا انواع قدیمی‌تر استفاده شده و در اینگونه موارد آزمونهای ارائه شده در ادامه بایستی بطور کامل انجام شوند.

نظر به اینکه آزمایشات دوره‌ای در پستهای در حال بهره‌برداری و برقدار صورت می‌گیرد رعایت موارد زیر ضروری می‌باشد:

الف_ هنگام آزمایش رله‌های حفاظتی حتی‌الامکان از تست پلاگهای مربوطه استفاده شده و از بازکردن سیمها و ترمینالها خودداری گردد.

ب_ آزمایشات رله‌های حفاظتی با تنظیمات موجود انجام گرفته و از تغییر تنظیمات آنها خودداری گردد و در صورت تغییر، مجدداً به حالت اولیه برگردد.

ج_ در صورتی که سیستم حفاظت دوبله و یا حفاظت اصلی و پشتیبان موجود باشد می‌توان آزمونهای رله‌های حفاظتی را در حالت برقدار انجام داد ولی در صورتی که با حذف رله مورد آزمایش، حفاظت ناقص گردد از آزمونهای در حالت برقدار خودداری گردد.

د_ هنگام آزمایش رله‌های حفاظتی در حالت برقدار دقت گردد که مدار ترانسفورماتور جریان حتماً اتصال کوتاه و مدار ترانسفورماتور ولتاژ باز باشد.

ه_ هنگام آزمایش مدارهای فرمان قطع و آلامر از طریق رله‌های حفاظتی دقت گردد تا فرمان قطع از طریق سیستم C.B.F و سیستم P.D به کلیدهای دیگر گسترش پیدا نکند.

و_ آچارکشی ترمینالهای جریانی و ولتاژی

ز_ نفرات آزمایش کننده بایستی دارای صلاحیت فنی موردنیاز برای آزمایش باشند.

۴-۳-۱- آزمایش دوره‌ای رله دیستانس (21,21N)

۴-۳-۱-۱- مراحل اجرا:

- اندازه‌گیری امپدانس ناحیه ۱، ناحیه ۲، ناحیه ۳، ناحیه ۳ معکوس، ناحیه ۴ یا استارتر، زمان ناحیه‌های

مربوطه برای اتصالیهای فاز _ فاز و فاز _ زمین بر روی تنظیمات موجود.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- آزمایش بلوکه شدن نوسان قدرت (P.S.B)، قطع فیوز (V.T.F.F)، وصل خط بر روی اتصالی (S.O.T.F)، ارسال و دریافت سیگنال شتاب‌دهنده (Acceleration Receive, Acceleration Send)، زمان t_p ، زمان $t_{s.o.t.f}$.

- تحریک رله دیستانس در ناحیه ۱ و ملاحظه عملکرد رله وصل مجدد توام با قطع و وصل کلید، مشاهده آلارمها، اسیلوگراف و ثبات حوادث.

- تحریک رله دیستانس در ناحیه ۲ و ملاحظه قفل رله وصل مجدد توام با قطع کلید، مشاهده آلارم، اسیلوگراف و ثبات حوادث.

- تحریک رله دیستانس در ناحیه ۳ بدون قطع کلید و مشاهده آلارمها، اسیلوگراف و ثبات حوادث.

- اندازه‌گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC و جریان و زاویه بین آنها و مقایسه آن با بار خط پس از برقرار کردن خط.

۴-۳-۱-۲- مهارت‌های موردنیاز:

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه آزمون رله دیستانس با متعلقات، دستگاه زاویه‌سنج، آمپر متر کلمپی، آمپر متر، ولت‌متر، دستگاه تزریق ولتاژ و جریان متغیر، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۲- آزمایش دوره‌ای فاصله یاب خط (96)

۴-۳-۱-۲- مراحل اجرا:

- آزمایش رله با ۵۰٪، ۱۰۰٪، ۱۲۰٪ امپدانس خط

- آزمایش و اندازه‌گیری مقدار امپدانس استارتر

- آزمایش آلارم‌های مربوط به رله

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- آزمایش عملکرد ثباتها (F/R , E/R)

- اندازه گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC و جریان وقتی که رله در مدار می باشد.

تذکر: فاصله یاب خطا بهتر است با رله دیستانس آزمایش گردد.

۴-۳-۲-۲-مهاردنیاز:

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۲-۳-ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه آزمون رله دیستانس با متعلقات، دستگاه زاویه سنج، آمپر متر کلمپی، ولت متر، دستگاه تزریق ولتاژ و جریان متغیر، سیم ارتباطی.

۴-۳-۳-آزمایش دوره ای رله وصل مجدد (79)

۴-۳-۳-۱-مراحل اجرا:

- تحریک زون ۱ رله دیستانس و ملاحظه عملکرد رله وصل مجدد همراه با قطع و وصل کلید

- تحریک زون ۲ رله دیستانس و ملاحظه قفل شدن رله وصل مجدد توأم با قطع کلید

- وصل دستی کلید و ملاحظه قفل رله وصل مجدد

- اندازه گیری زمان مرده Dead time و زمان بازیافت Reclaim time

- آزمایش مربوط به سه فاز یا تک فاز بودن رله وصل مجدد با ایجاد اتصالیهای مختلف در رله دیستانس

- آزمایش عملکرد ثباتها (F/R , E/R)

- آزمایش HL-DB, HB-DL، و سنکرون چک وقتی که از وصل مجدد سه فاز استفاده شود.

تذکر: رله وصل مجدد بهتر است همراه رله دیستانس آزمایش گردد.

۴-۳-۳-۲-مهاردنیاز:

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۳- ابزار آلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه آزمون رله دیستانس با متعلقات، دستگاه زاویه‌سنج، آمپر متر کلمپی، آمپر متر، ولت‌متر، دستگاه تزریق ولتاژ و جریان متغیر، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۴- آزمایش دوره‌ای رله سنکرون چک (25)

۴-۳-۴-۱- مراحل اجرا:

- اندازه‌گیری اختلاف ولتاژ، اختلاف فاز، اختلاف فرکانس ($\Delta u, \Delta \varphi, \Delta f$)

- در مدار گذاشتن رله و اندازه‌گیری ولتاژ DC، ولتاژهای AC و اختلاف زاویه آنها و اختلاف ولتاژ آنها

- آزمایش HB-DL، HL-DB، و سنکرون چک وقتی که از وصل مجدد سه فاز استفاده شود.

۴-۳-۴-۲- مهارت‌های موردنیاز:

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۴-۳- ابزار آلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه تزریق ولتاژ متغیر، دستگاه زاویه‌سنج، دستگاه تغییردهنده فرکانس و زاویه، ولت‌متر، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۵- آزمایش دوره‌ای رله ولتاژ کم یا ولتاژ صفر (27)

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۴-۳-۵-۱- مراحل اجرا:

- اندازه گیری ولتاژ عملکرد Drop – out , Pick – up
- اندازه گیری زمان عملکرد رله با ۸۰٪ ولتاژ تنظیمی
- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها
- اندازه گیری ولتاژ DC و ولتاژ AC وقتی که رله در مدار باشد

۴-۳-۵-۲- مهارتهای موردنیاز:

- کارشناس یک نفر
- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۵-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه تزریق ولتاژ متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت‌متر، سیمهای ارتباطی.

۴-۳-۶- آزمایش دوره‌ای رله اضافه جریان مولفه منفی (46)

۴-۳-۶-۱- مراحل اجرا:

- اندازه گیری جریان Drop-out , Pick-up
- اندازه گیری زمان عملکرد رله با تزریق ۱۲۵٪ جریان تنظیمی (در صورتی که سازنده مقداری اعلام نکرده باشد)
- اندازه گیری ولتاژ DC و جریان وقتی که رله در مدار می‌باشد.

۴-۳-۶-۲- مهارتهای موردنیاز:

- کارشناس یک نفر
- تکنیسین یک نفر

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۳-۶-۳-۴- ابزار آلات و تجهیزات مورد نیاز:

دستگاه تزریق جریان متغیر سه فاز، دستگاه اندازه گیری زمان، آمپر متر، ولت متر، سیمهای ارتباطی

۷-۳-۴- آزمایش دوره‌ای رله اضافه جریان آنی (50,50N)

۱-۷-۳-۴- مراحل اجرا:

- اندازه گیری جریان Drop-out , Pick-up

- اندازه گیری زمان عملکرد رله در ۱۲۵٪ جریان تنظیمی (در صورتی که سازنده مقداری اعلام نکرده

باشد)

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها

- اندازه گیری ولتاژ DC و جریان وقتی که رله در مدار می باشد.

۲-۷-۳-۴- مهارتهای مورد نیاز:

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۳-۷-۳-۴- ابزار آلات و تجهیزات مورد نیاز:

دستگاه تزریق جریان متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت متر، آمپر متر و سیمهای ارتباطی.

۸-۳-۴- آزمایش دوره‌ای رله اضافه جریان با زمان معین (51,51N)

۱-۸-۳-۴- مراحل اجرا:

- اندازه گیری جریان Drop-out , Pick-up

- اندازه گیری زمان عملکرد رله در ۱۲۵٪ جریان تنظیمی (در صورتی که سازنده مقداری اعلام نکرده

باشد)

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها

- اندازه گیری ولتاژ DC و جریان وقتی که رله در مدار می باشد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۴-۳-۸-۲- مهارتهای موردنیاز:

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۸-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه تزریق جریان متغیر، دستگاه اندازه‌گیری زمان، ولت‌متر، آمپر‌متر و سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۹- آزمایش دوره‌ای رله اضافه جریان با زمان معکوس (51, 51N)

۴-۳-۹-۱- مراحل اجرا

- اندازه‌گیری جریان Drop-out, Pick-up

- اندازه‌گیری زمان عملکرد رله با تزریق ۲ و ۴ برابر جریان تنظیمی (برای رله‌های الکترومکانیکی ۲، ۵

و ۱۰ برابر جریان تنظیمی)

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلامر و ثباتها

- اندازه‌گیری ولتاژ DC و جریان وقتی که رله در مدار می‌باشد.

۴-۳-۹-۲- مهارتهای موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۹-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق جریان متغیر، دستگاه اندازه‌گیری زمان، ولت‌متر، آمپر‌متر و سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۱۰- آزمایش دوره‌ای رله تشخیص اشکال کلید (50 BF)

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۴-۳-۱-۱- مراحل اجرا

- اندازه گیری جریان Drop-out , Pick-up
- اندازه گیری زمان عملکرد در تمام مراحل با تزریق ۱۲۵٪ جریان تنظیمی (در صورتی که سازنده مقداری اعلام نکرده باشد)
- اندازه گیری ولتاژ DC و جریان وقتی که رله در مدار می باشد.
- آزمایش پایداری C.B.F بدون حضور DC تریپ
- آزمایش کنتاکت PLC
- مدارات قطع و آلام و ثباتهای مربوط به رله C.B.F بعلت اینکه ممکن است به تعداد زیادی از کلیدها فرمان قطع صادر نماید هر دو سال یکبار و در مواردی که مرکز کنترل شبکه اجازه دهد انجام می گردد.
- آزمایش مذکور بایستی با دقت کافی انجام گیرد تا از گسترش قطعی ها جلوگیری گردد.
- (تذکر: معمولاً قسمت جریان‌ی و زمان رله‌های C.B.F جدا می باشند بنابراین زمان عملکرد سیستم C.B.F بایستی اندازه گیری گردد).

۴-۳-۱-۲- مهارت‌های موردنیاز:

- کارشناس یک نفر
- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق جریان متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت‌متر، آمپر‌متر و سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۱۱- آزمایش دوره‌ای رله اضافه ولتاژ (59)

۴-۳-۱۱-۱- مراحل اجرا

- اندازه گیری ولتاژ Drop-out , Pick-up
- اندازه گیری زمان عملکرد رله با اعمال ۱۲۰٪ ولتاژ تنظیمی

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها

- اندازه گیری ولتاژ AC و جریان وقتی که رله در مدار می باشد

- آزمایش کنتاکت PLC

۴-۳-۱۱-۲- مهارتهای موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۱-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

تزیق ولتاژ متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت‌متر، سیمهای ارتباطی.

۴-۳-۱۲- آزمایش دوره‌ای رله حفاظت اتصال زمین با ولتاژ باقی مانده (64)

۴-۳-۱۲-۱- مراحل اجرا

- اندازه گیری ولتاژ Drop-out , Pick-up

- اندازه گیری زمان عملکرد رله با اعمال ۱۲۰٪ ولتاژ تنظیمی

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها

- اندازه گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC وقتی که رله در مدار می باشد.

۴-۳-۱۲-۲- مهارتهای موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۲-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

تزیق ولتاژ متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت‌متر، سیمهای ارتباطی.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

۴-۳-۱۳- آزمایش دوره‌ای رله اضافه جریان جهت‌دار با زمان معین (67,67N)

۴-۳-۱۳-۱- مراحل اجرا

- اندازه‌گیری جریان Drop-out , Pick-up با تزریق جریان در ولتاژ نامی و در ولتاژ حداقل و در زاویه مشخصه رله (M.T.A)

- اندازه‌گیری زمان عملکرد رله با تزریق ۲ و ۴ برابر جریان تنظیمی (درمورد رله‌های الکترومکانیکی تزریق ۲، ۵ و ۱۰ برابر جریان تنظیمی) با ولتاژ نامی با زاویه مشخصه رله (M.T.A)

- اندازه‌گیری ناحیه عملکرد رله (زاویه حداقل و زاویه حداکثر) با تزریق ۱۲۰٪ جریان تنظیمی و ولتاژ نامی

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلارم و ثباتها

- اندازه‌گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC، جریان و زاویه بین ولتاژ و جریان و مقایسه آن با بار خط وقتی که رله در مدار می‌باشد.

- آزمایش کنتاکت PLC

۴-۳-۱۳-۲- مهارت‌های موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۳-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق جریان متغیر، دستگاه تغییردهنده زاویه سه فاز، دستگاه نشان‌دهنده زاویه، ولت‌متر، آمپر‌متر، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۱۴- آزمایش دوره‌ای رله اضافه جریان جهت‌دار با زمان معکوس (67,67N)

۴-۳-۱۴-۱- مراحل اجرا

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- اندازه‌گیری جریان Drop-out , Pick-up با تزریق جریان در ولتاژ نامی و در حداقل ولتاژ و در زاویه مشخصه رله (M.T.A)

- اندازه‌گیری زمان عملکرد رله با تزریق ۲ و ۴ برابر جریان تنظیمی (درمورد رله‌های الکترومکانیکی تزریق ۲، ۵ و ۱۰ برابر جریان تنظیمی) با ولتاژ نامی با زاویه مشخصه رله (M.T.A)

- اندازه‌گیری ناحیه عملکرد رله (زاویه حداقل و زاویه حداکثر) با تزریق ۱۲۰٪ جریان تنظیمی و ولتاژ نامی

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلامر و ثباتها

- اندازه‌گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC، جریان و زاویه بین ولتاژ و جریان و مقایسه آن با بار خط وقتی که رله در مدار می‌باشد

۴-۳-۱۴-۲- مهارت‌های موردنیاز:

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۴-۳- ابزار آلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه تزریق جریان متغیر، دستگاه تغییردهنده زاویه سه فاز، دستگاه نشان‌دهنده زاویه، ولتمتر، آمپرمتر، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۱۵- آزمایش دوره‌ای رله دیفرانسیل ترانسفورماتور نوع درصدی (87NT,87T)

۴-۳-۱۵-۱- مراحل اجرا

- اندازه‌گیری جریان Drop-out , Pick-up با تزریق جریان در مدار عمل‌کننده (Operating Coil)

- تزریق جریان به اندازه ۱ و ۲ و ۳ برابر جریان نامی در مدار مقاوم (Restraining Coils) و اندازه‌گیری مقدار جریان عمل‌کننده (Operating Current)

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

تذکر: اگر رله دیفرانسیل دارای سه مدار مقاوم باشد (ترانسفورماتورهای سه سیم پیچه) در این صورت هر سه مدار بایستی آزمایش گردد.

- اندازه گیری زمان عملکرد رله با تزریق ۱۲۵٪ جریان تنظیمی در مدار عمل کننده
- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها
- اندازه گیری ولتاژ DC، جریانهای مقاوم و عمل کننده وقتی رله در مدار می باشد
- آزمایش واحد قفل کننده (Blocking Unit)
- بازیابی سولفات بودن شانه های رله (رله های قدیمی) و تمیز کردن آن

۴-۳-۱۵-۲- مهارتهای مورد نیاز

- کارشناس یک نفر
- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۵-۳- ابزارآلات و تجهیزات مورد نیاز

دستگاه تزریق جریان متغیر (دو دستگاه)، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت متر، آمپر متر، سیمهای ارتباطی و دیود (۲ عدد)

۴-۳-۱۶- آزمایش دوره ای رله اتصال زمین محدود شده نوع امپدانس بالا (87N)

۴-۳-۱۶-۱- مراحل اجرا

- اندازه گیری ولتاژ Drop-out , Pick-up و جریانهای مربوطه
- اندازه گیری زمان عملکرد رله در ۱۵۰٪ ولتاژ نامی
- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلام و ثباتها
- اندازه گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC، وقتی که رله در مدار می باشد.

۴-۳-۱۶-۲- مهارتهای مورد نیاز:

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۳-۱۶-۳-۴- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز:

دستگاه تزریق ولتاژ متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت‌متر، آمپر متر، سیم‌های ارتباطی.

۳-۱۷-۳-۴- آزمایش دوره‌ای رله دیفرانسیل باسبار (87B)

۳-۱۷-۳-۴-۱- مراحل اجرا:

- اندازه‌گیری ولتاژ Drop-out , Pick-up و جریانهای مربوطه

- اندازه‌گیری زمان عملکرد رله در ۱۵۰٪ ولتاژ نامی

- اندازه‌گیری جریانهای Drop-out , Pick-up واحدهای CT Secondary Supervision و CT Shorting

- اندازه‌گیری زمان عملکرد CT Shorting و CT Secondary Supervision

- اندازه‌گیری ولتاژ DC و ولتاژ AC وقتی که رله در مدار می‌باشد.

- نظربه اینکه رله دیفرانسیل شینه ممکن است تعداد زیادی کلید را قطع نماید مدارهای قطع و آلام و

ثبات این رله هر دو سال یکبار با گرفتن مجوز از مرکز کنترل در صورت امکان آزمایش می‌گردد.

۳-۱۷-۳-۴-۲- مهارتهای موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۳-۱۷-۳-۴- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق ولتاژ متغیر، دستگاه اندازه گیری زمان، ولت‌متر، آمپر متر، سیم‌های ارتباطی.

۳-۱۸-۳-۴- آزمایش دوره‌ای ترانسفورماتور جریان (CT)

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

ترانسفورماتورهای جریان در دوران بهره‌برداری دارای آزمایشات دوره‌ای نمی‌باشند. تنها بازدید و آچارکشی ترمینالها و سیم زمین کافی خواهد بود. این دستگاهها فقط در موارد زیر مورد آزمایش قرار می‌گیرند:

- در آزمونهای راه‌اندازی پستها
- هنگام بروز حوادثی نظیر ترکیدن کلیدها، برقگیرها، اتصالی شدید روی شینه‌ها ...
- در صورتی که تشخیص داده شود که مدار CT مدتی بازمانده است.
- پس از بررسی حوادث و تشخیص احتمال وجود عیب در CT ها و یا مدارات آنها

۴-۳-۱۸-۱- مراحل اجرا

آزمایش عایقی با استفاده از مگر (Meger):

- عایقی بین اولیه و ثانویه (V ۵۰۰۰)
  - عایقی بین اولیه و زمین (V ۵۰۰۰)
  - عایقی بین ثانویه و زمین (V ۲۵۰۰)
  - آزمایش پلاریته با استفاده از باطری (V ۱۲-۳) و آمپر متر DC و تطابق پلاریته بدست آمده با نقشه
  - آزمایش منحنی اشباع
  - تزریق ولتاژ AC از صفر تا مقدار ولتاژ زانوئی منحنی
- تذکر: نقطه اشباع عبارتست از مقدار ولتاژی است که با افزایش ولتاژ به میزان ۱۰٪ جریان به اندازه ۵۰٪ افزایش یابد.

- آزمایش نسبت تبدیل
  - تزریق جریان به مدار اولیه به میزان حداقل ۱۰٪ مقدار نامی و اندازه‌گیری آن در مدار ثانویه
  - تذکر: هنگام تزریق جریان در مدار اولیه، ثانویه تمام هسته‌ها (Core) بایستی اتصال کوتاه باشد.
  - اندازه‌گیری مقاومت سیم‌پیچی ثانویه با استفاده از دستگاههای اندازه‌گیری مقاومت (پل و تستون)
  - اندازه‌گیری ظرفیت مدار ثانویه با تزریق جریان AC به اندازه جریان نامی و اندازه‌گیری ولتاژ
- تذکر: باید دقت شود که این آزمایش ممکن است موجب عملکرد رله‌های جریانی گردد.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازم

۴-۳-۱۸-۲- مهارت‌های موردنیاز

- کارشناس یک نفر
- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۸-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق ولتاژ و جریان متغیر، دستگاه پرایمری، دستگاه مگر، باطری، دستگاه اندازه‌گیری مقاومت، ولتمتر، آمپر متر عقربه‌ای، آمپر متر معمولی، ترانس واسط، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۱۹- آزمایش دوره‌ای ترانسفورماتور ولتاژ

ترانسفورماتورهای ولتاژ در زمان بهره‌برداری آزمایش دوره‌ای نمی‌شوند. تنها بازدید و آچارکشی ترمینالها و سیم زمین بصورت سالانه کافی خواهد بود.

ترانسفورماتورهای ولتاژ در موارد زیر مورد آزمایش قرار می‌گیرند:

- آزمونهای راه‌اندازی پستها
- هنگام بروز حوادثی که موجب وارد شدن خسارت بر تجهیزات پست می‌گردد.
- در صورت مشاهده عدم دقت در ولتمترها
- پس از بررسی حوادث و تشخیص احتمال وجود عیب در ترانسفورماتورهای ولتاژ و یا مدارات آنها

۴-۳-۱۹-۱- مراحل اجرا

آزمایش عایقی با استفاده از مگر (Meger):

- عایقی بین اولیه و ثانویه (V ۵۰۰۰)
- عایقی بین اولیه و زمین (V ۵۰۰۰)
- عایقی بین ثانویه و زمین (V ۵۰۰)
- آزمایش پلاریته با استفاده از باطری (۱۲V-۳) و آمپر متر DC و تطابق پلاریته بدست آمده با نقشه‌ها
- آزمایش نسبت تبدیل

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- تزریق ولتاژ به مدار اولیه و اندازه‌گیری آن در مدار ثانویه

- اندازه‌گیری ظرفیت مدار ثانویه با تزریق ولتاژ AC به اندازه ولتاژ نامی و اندازه‌گیری جریان عبوری از

مدار

- اندازه‌گیری ظرفیت خازنی (ترانس ولتاژ خازنی)

تذکر: دقت شود که با انجام این آزمایش ممکن است بعضی رله‌های ولتاژی عمل نمایند.

۴-۳-۱۹-۲- مهارتهای موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۱۹-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق ولتاژ متغیر، دستگاه ترانسفورماتور افزایشنده، دستگاه مگر، باطری، ولت‌متر، آمپر‌متر، سیم‌های

ارتباطی.

WikiPower.ir

۴-۳-۲۰- آزمایش دوره‌ای رله اضافه شار (98)

۴-۳-۲۰-۱- مراحل اجرا

- اندازه‌گیری ولتاژ عملکرد مرحله اول و دوم در فرکانس نامی (50HZ) (Drop-out , Pick-up)

- اندازه‌گیری زمان عملکرد مرحله اول و دوم

- تحریک رله و ملاحظه قطع کلید، آلامر و ثباتها

- اندازه‌گیری ولتاژ DC، ولتاژ AC وقتی که رله در مدار باشد.

- اندازه‌گیری ولتاژ عملکرد مرحله اول و دوم در فرکانس (47 HZ) , (Drop-out , Pick-up) در صورت

ملاحظه عملکرد نامطلوب رله

۴-۳-۲۰-۲- مهارتهای موردنیاز

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت **ویکی پاور** مراجعه کنید. فاقد آرم سایت و به همراه فونت های لازمه

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۲۰-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

دستگاه تزریق ولتاژ متغیر، دستگاه اندازه‌گیری زمان، ولت‌متر، دستگاه تغییردهنده فرکانس، سیم‌های ارتباطی.

۴-۳-۲۱- آزمایش دوره‌ای مدارات قطع و وصل و اینترلاک کلید و سکسیونرهای ۴۰۰ و

۲۳۰ کیلوولت

۴-۳-۲۱-۱- مراحل اجرا

- اندازه‌گیری ولتاژ DC بر روی کنتاکتهای مسیر

- قطع و وصل کلید و سکسیونرهای مربوطه و تکرار قسمت اول

- اندازه‌گیری ولتاژ DC بر روی تابلوهای کنترل و نشان‌دهنده‌ها

۴-۳-۲۱-۲- مهارت‌های موردنیاز

- کارشناس یک نفر

- تکنیسین یک نفر

۴-۳-۲۱-۳- ابزارآلات و تجهیزات موردنیاز

ولت‌متر، آمپر‌متر و سیم‌های ارتباطی.

برای دریافت فایل Word پروژه به سایت ویکی پاور مراجعه کنید. فاقد آر م سایت و به همراه فونت های لازم

فهرست منابع و مراجع

- [1] Network protection and automation guide, alstom
- [2] W.A Elmore, "protective relaying theory and applications", marcel dekker inc. 2004
- [3] applied protective relaying, Westinghouse electric corporation relay, 1976
- [4] C.R. mason, "the art and science of protective relaying", John wiley & sons, 1956
- [5] S. rao, "switchgear and protection", khana publishers.
- [6] IEC 60255, electrical relays
- [7] IEEE std c37.113: IEEE guide for protective relay applications to transmission lines,1999
- [8] IEEE c37.97: IEEE guide for protective relay applications to power system buses,1979
- [9] IEEE c37.91: IEEE guide for protective relay applications to power transformers, 2000
- [۱۰] استاندارد پستهای ۶۳/۲۰ کیلوولت معمولی: مشخصات فنی، مشانیر ۱۳۷۳
- [۱۲] استاندارد پستهای (۳۳) ۱۳۲/۲۰ کیلوولت معمولی، جلد ۱۲۱۹: حفاظت رله‌ای، مهندسین مشاور قدس نیرو، ۱۳۷۵.
- [۱۳] استاندارد طراحی بهینه پستهای ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت، جلد ۲۱۹: معیارهای طراحی و مهندسی سیستم حفاظتی، مهندسین مشاور نیرو، ۱۳۷۷.
- [۱۴] استاندارد طراحی بهینه پستهای ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت، جلد ۳۱۹: مشخصات فنی سیستم و تجهیزات کنترل، حفاظت، اندازه‌گیری، ثبات وقایع و اطلاعات، مهندسین مشاور نیرو، ۱۳۷۷.
- [۱۵] آزمونهای دوره‌ای تجهیزات حفاظت و کنترل پستهای ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلوولت، مهندسین مشاور، ۱۳۸۱.